

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

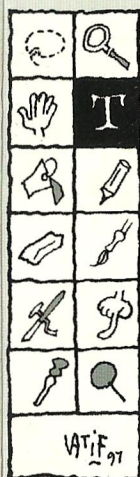
- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

iletişim

- Yalnızlık Aletleri...
- :))
- Atilla Atalay

OK

Cancel

ATILLA ATALAY 1963 yılında İstanbul'da doğdu.1978'den başlayarak on yıl boyunca *Gırgır* ve *Fırt* dergilerinde mizah öyküleri yazdı. İTÜ İnşaat Mühendisliği Fakültesi'ni bitirdi. 1989 yılında çalıştığı dergilerden ayrılarak *Hıbr*, daha sonra *HBR* *Maymun* dergisinin kurucuları arasında yer aldı. Yazılarını halen *Leman* ve *Lemanyak* dergilerinde sürdürüyor. Atalay'ın yayımlanmış kitapları: *Uslucacık* (1990), *Ebebulak* (1993), *Sıdika* (1994), *Civciv Kutusu* (1995), *Uyuyamadığım / Düş Kovalayan* (1996), *Menekşe İstasyonu* (1996), *Yalnızlık Aletleri* (1997), *Dup Dup Çedene* (1999), *Eray* (1999), *Hayaller Kâhyası* (2000), *Ağlama Dolabı* (2003).

A.Atalay e-posta: erays@turk.net

sklhan@leman.com.tr

web: <http://www.atillaatalay.netfirms.com>

İletişim Yayınları 434 • Çağdaş Türkçe Edebiyat 62

ISBN 975-470-479-1

© 1997 İletişim Yayıncılık A. Ş.

1. BASKI 1997, İstanbul
2. BASKI 1997, İstanbul
3. BASKI 1997, İstanbul
4. BASKI 1998, İstanbul
5. BASKI 1999, İstanbul (1000 adet)
6. BASKI 2000, İstanbul (500 adet)
7. BASKI 2001, İstanbul (500 adet)
8. BASKI 2004, İstanbul (500 adet)

KAPAK Latif Demirci

UYGULAMA Hüsni Abbas

DÜZELTİ Enver Seyfi

BASKI ve CILT Sena Ofset

İletişim Yayınları

Binbirdirek Meydanı Sokak İletişim Han No. 7 Cağaloglu 34122 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Fax: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

ATILLA ATALAY

Yalnızlık Aletleri

i l e t i ş i m

İÇİNDEKİLER

Sıdika 7

Önemli İnsanlar **9** / Kahraman Kenar **12** / Geceyarısı Elifsu **15**
Şoförle Konuşmayınız **19** / Cinci Şetaret **22** / Kopyalı Günler **26**
Hurafe Kızları **29** / Yeniyl **32** / Ya Çıktıysa **35**
Komşuluk Yerde Yüzyüze **38** / Aşktan da Üstün **41** / Tatil Dönüşü **44**
Arkadaşım Eşek **47** / Bu Vatanın Domatesleri **50**
“Kamyondan Sonra” **53** / Komikçi Safiye **56**
Pişmanlık Telefonu **59** / Canısı Öğretmenim **62** / Tarkanmania **65**
Yetkili Adamlar **68** / Torbalanmış Cesetler Ülkesinde **71**
4 19 26 29 35 39 **74**

Köşe Yazısı Taklitleri 77

Üçüncü Sayfa **79** / Gündem Değişiklikleri **82** / Kanun Namına **85**
Fezada Facia **88** / 3M **91** / Gen Davası **94** / Çete Argosu **97**
Çocuktan Al Haberi **100** / Robot Karafatmalar **103**
“Dur Yolcu” **106** / Tatil Günlüğü **109** / Şiddet Çocukları **112**
Neşeli Günler **115** / Bir TV Reklamı **118** / Telefon Demokrasisi **121**
Biz Bu Filmi Görmüştük **124** / Kalabalıklar **128** / Yıldızşehriye **131**
Vantilatör Köpekleri **134** / “Biz Toplum Olarak” **137**
Avrupalı Kazalar **140** / Dehşet Arabaları **143** / Debdebe Düğünleri **146**
Dayak Teorisi **149** / Sanal Yaratıklar **152** / Üçüncü Köprü **155**

Yalnızlık Aletleri 159

Burnu Fındık **161** / Sarı Noktalar **165** / Birgün Zimbalabim **169**
Ayrılamayanlar İçin **174** / Monako Kamyonu **178**
Çocukken Herkes Cennette Oturur **182** / Yalnızlık Aletleri **185**

Sıdika

- Kız anne bizim sülalede hiç önemli bi insan var mı? Ben şööle bi düşündüm de akrabalarımız arasında Vip bi şahsiyet bulamadım.

- Persil Adam var. Baban tarafından akrabamız olur. Sabah sabah dalga geçmesene anneyle cadı. Nerden çıktı şimdi bu soru... Gece rüyanda soy ağacımıza salıncak mı kurdun?

- Hayır, hani başımıza bi iş gelirse, arkamız sağlam mı, sözü geçen hatırlı akrabalarımız var mı diye merak ettim. Dünya hali bu, her an başımıza bişey gelebilir. Bi düşün kız anne ufak da olsa bi mafya bağlantımız felan yok mu?. Çete mensubu hırsız uğursuz felan...

- Kız bana bak açık konuş bi halt mı karıştırdın sen? Niye önemli bi yakın soruşturuyosun? Hamile misin lan, doktor felan mı lazım?

- Saçmalama anne bu biyolojik ve fizik olarak mümkün değil. Bütün gün cam kenarında, şu divanda otururken, yastıklardan mı hamile kalıcam? Dedik ya, dünya hali bu, başımıza bi iş gelirse arkanda bi dayı lazım. Ondan soruyorum.

- Tamam biz de düşündük de, öyle ünlü, hatırlı birini ta-

nımıyorum ben. Aklıma gelmedi. Sade ünlü olsa olur mu?

- Hiç yoktan iyidir. Bazen ünlü birinin adı bile kurtarır insanı.

- Safiye Ayla var anneannenin yakını ama, biz onu tanıyoruz da o bizi tanımiyo artık. Hafızası eskisi gibi değil.

- Ay olmaz o kadıncaaz, başımıza bir iş gelirse onu rahat-sız etmek ayıp olur hem...

- Dur şimdi aklıma geldi. Ben yumak etiketi biriktirip "Örenbayan kadın klübü"ne üye olduydum. Bi rica edersem, yedi düvele faks mesajı çekip bize arka çıkarlar...

- Komik olma anne. Orlonla ilgili bi problem yüzünden başımızı belaya koyucak diiliz heralde.

- E o zaman abinlen konuş onun ninja arkadaşları felan vardır. Kaç senedir dövüş sanatları kursuna gidiyo çocuk. Elbet orda bi çevre edinmiştir kendine...

- Kiremit kırdırmaya adam aramıyoruz anne.

- Ööle deme abiye. Saade kiremit kırmıyo oğlan. O bir dövüş sanatkarı. Hocası Baturalp Dinçdarı Bey'den işin felsefesini öğreniyo. O Baturalp Hoca denilen adamdan Marmara Bölgesinde bi tane varmış, Türkiye'de de sekiz tane. Kıymetli bi insan o adam.

- Tamam tamam felsefii alanda bi problem çıkarsa abimin Baturalp Hoca'sını çağırırız... Kimbilir belki bigün Sokrates'le aramızda çek senet kavgası olur. Sokrates abime zorla senet imzalattırır. Hihilihi...

- Şadan var bi de.

- O kimdi kız, hatırlıycam bi yerden.

- Hiçbirisi. Öyyf öf...

- A aa. Niye efkarlandın sen ööle kız anne. Ay tamaam şimdi hatırladım. O Şadan. Dedemgil seni zorla babama vermeden önceki ilk aşkın. Soonadan Madrid Konsolosu olmuş hani. Aman bırak anne sen o adamı hatırlayınca kafayı üşütüyorsun. Hem tee İspanya'daki konsolosun bize ne faydası

- Alo, Sıdka. Alo, tanıdın mı beni?

- Aaa Kenar. Ben de “mahallenin kedileri köpekleri niye huysuzlanıyo deprem felan mı olucak acaba” diyodum. Meğer başıma başka bi gelicek varmış, sen arıycakmışsın...

- Sen merak etme Sıdka, ben etraftayken deprem dahil hiç bi kötülük olamaz. Sen ve şimdi açıklayamayacağım bazı yüksek menfaatler için, icab ederse depremle bile kahramanca vuruşabilirim. Yalnız bidaha bana Kenar deme, artık başka bi kimlikte dolaşıyorum. Şimdilik Düzgün diyebilirsin.

- İyi, ööle olsun. Peki, olabildiği kadar Düzgün Bey, beni niye aradınız?

- Söyleyemem sırdır. Bizim gibiler az ve öz konuşur Sıdka. Bi de sert oldum ben artık.

- Belli zaten, yine “olmuşun” sen. Bana bak Düzgün...

- Bi dakika bana Düzgün deme. Çok gizli nedenlerle bi süre bana Yamaç diye seslenmen daha iyi olucak. Düzgün ismi deşifre olmuş olabilir. Nedenini şimdi açıklayamam, memleket açısından mühim bi mevzuu. Sen şimdi çabucak giyin, minibüs durağının oraya gel. Takip edilmemeye

çalış. Ya da evde kimse yoksa ben geliyim.

- Nası yani? Sen nası konuşuyosun lan, niye geliyomusun bizim eve, eceline mi susadın?

- Susurluk her şeydir Sıdık, imaj hiç bişey. Şifreli konuştum, sen anla artık. Çok gizli yani. Senle muhakkak bi pastanede buluşmamız gerekiyor, sonra da bi otele filan. Kimliği dert etme, resepsiyona başka ad veririz. Her şey ayarlandı, otelci de bizden, devlet bilmiyo ama devlet adına çalışıyoruz. Görevimiz Tehlike, anlıyo musun?

- Hı, anladım. Ben de sizdenim Yırtmaç... Yamaç... Bak şimdi sana bi telefon numarası vericem. Burası gizli karargah. Sen şimdi kapat, verdiğim numarayı çevir, çıkan arkadaşına bana söylediklerini bir bir anlatıp yerini bildir. Çok kısa süre soona gelip seni alacaklar, çok gizli bi göreve götürcekler. Yazıyo musun numarayı şimdi. 0212 543 65 65.

- Nası yani gizli üs, operasyon merkezi felan mı, nere bura?

- Açıp sorduğunda Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi diyorlar ama, bu bir şifre. Sıradan insanları kandırmak için. Oysa içersi hep senin gibi gizli kahramanlarla dolu. Emrinde bir ambulans onbin ilaçlı adam ve bembeyaz çarşaf olucak.

- Asala'nın avukatı mısın kız sen hain! Niye dalga geçiyosun insanla.

- İyi be geri zekalının yatağa atılan numarasını yemedik diye terörist avukatı, hain olduk bi de. Aferin, iyi öğrenmişin bu yolları sen. Baktın foyan ortaya çıkıyo önüne gelene "hain" de olsun bitsin. Asıl hain senin gibiler anlaşıldı mı şey efendi... Neydi lan senin son adın. Salak mı?

- Son adım yine Kenar olsun. Sen beni öyle hatırla. Eğer bana bi şey olursa. "Kalbi vatani ve Sıdıkası için çarpan bi Kenar" vardı dersin. Malum, görevimiz tehlike bu. Gidip de dönmemek var.

- Görevin Kenar, tabi eğer kabul edersen, telefonu kapayıp bi daha burayı aramamak. Eğer arıycak olursan, yerini bulup beş saniye içinde seni yok edicem. Gerzek gladyosu seni.

- Gladyonun adını ağzına alma kız, mukaddes bişey o.

- Kim bilir ne sanıyosa gladyoyu felan... Lan Kenar. Ka-rışımıym diyorum ama, ööle zavallısın ki, analık hislerimi kabartıyosun.

- Anne olmak istiyosan gel işte otele.

- Ööle diil lan sapık. Bak benden sana bi kızkardeş tavsiyesi. Sağda solda ilginçlik olsun diye bööle konuşma. Senin gibi saf, acar, bilekli tosuncukları kendi karanlık işlerinde kullanmaya hevesli uluslararası şebekeler var. Daha nool-duğunu anlayamadan kendini dışı alev çemberiyle sarılı, hipotenüsü eroin, komşu kenarı silah ticareti bi üçgenin Kenar'ı olarak buluverirsin.

- Geometri ve felsefe yapma insana Sıdık. Eğer dediğin üçgenlere kenar olucaksam hep senin yüzünden. Ne var sanki "he" desen evimin tosuncuğu olsam. Sadece yakıt parası yüzünden yönetici filan dövsem, tanıdıkların burnundan başkasını kırmasam, yalnız Fener'in şampiyonluğu için çarpışsam... Ama sen clinle bu yollara itiyosun. Ya akşama kadar gelirsın, ya da ben, Tibet'te muhtarlık seçimlerinde olay çıkarmak için aldığım gizli bi infaz görevini yerine getirmeye giderim. Ciddiyim bak. Biz yalanı sevmeyiz Sıdık. Sözlerim bu kadar. daha fazla konuşmayı şu aşamada doğru bulmuyorum kendim.

- Bak hala ne diyo manyak. Ört lan şu telefonu. Bi daha ararsan TEM kenarında Kenar cesedi görevine yollarım seni, ona göre.

- Alo, Sıdika, Elifsu ben... Banabak, senden bi ricam olucak.

- Hayrola Elifsu sesin niye bi tuhaf geliyo, iyi misin sen? Kız doğru sööle Dicle mi ne hani bi çocuk vardı, sarhoş kafa arabayı mı devirdi yine, karakolda, hastanede felan mısınız gecenin bu vakti.

- Yok be, ne Dicle'si... Ortaköy'de, Relaylar'dayım ben.

- Relay ne yaa? O bir kim?

- Canım anlattım ya o çocuğu ben sana... Ege'nin ortağı Relay. Kireçburnu'nda barları var hani. Çift gitar İrlanda folku çalıyolar. Ege'nin babası emekli tuğamiral, Relay'ın da annesiyle babası ayrı, babası bi hostesle evli, annesi tanınmış bi dişçi. Relay, Koç'un hazırlığında okuyo, kova burcu, kum mavisi gözleri var... Hatırladın mı şimdi?

- Hayır ama, önemi yok. Sen bırak şimdi elin çocuklarının nüfus kütüğünü, başına ne geldi, hangi konuda yardım istiyosun, kısaca onu anlat.

- Yaa dur bi dinle... Şimdi bu Relay, Çisem diye bi kızla çıkıyodu...

- Banabak, seni uyarıyorum Elifsu, sakın Çisem'in ailevi durumunu ve burcunu felan anlatma, kısa geçelim.

- Yok, zaten ööle pek ekstra bi hatun diil. Yalnız Dorukcan diye bi abisi var, Bilkent'i bu sene bitirdi, ilah gibi bi çocuk. Bu yaz Yalıkavak'ta Avusturyalı bi kızla tanışmış, kız Viyana'da balerinmiş...

- Aaa ama Elifsu, kafana kapatıcam, kırıcam şu telefonu o olacak şimdi haa. Kızım ne anlatacaksan doğru dürüst anlat-sana... Geyikten geyiğe atlayıp da ruh hastası etme insanı...

- Yaa tamam bee. Şimdi bu Çisem, Relay'i sanal ortamda aldatmış, çocuk bunalımda. İnternet chat servislerinden bi çocukla yazıştıyormuş kız. Sonra işi ilerletip yazışmaktan öte başka bişey yapışmaya başlamışlar. Bu iş de Relay'ın kulağına gitmiş. Çocuk ağır depresyonlara girdi...

- Bak sen, demek sanal boynuz yedi senin Relay... Hihihhi...

- Gülme kız... Çocuğun durumu hakkaten çok kötü bak. Demin gitarla "Sanal gitme demiyeceğim Lavinya" adlı parçayı ööle bi içli çaldı ki. Bütün bar hüngür hüngür ağladık vallahi. Ben bu gece onlarda kalıp çocuğu yalnız bırakmıyım diyorum. Hayır, çok duyarlı bi insan, kova ama yükseleni balık, intahar felan eder diye korkuyorum... Bu bakımdan, annem sorarsa ben bu gece sizdeydim olur mu?

- A, bu mümkün diil Elifsu.

- Bunu senden hiç beklemezdim Sıdika. Sende özgürlükçü bi yan var halbuusi. Ne yani, şimdi bi hemcinsini idare etmiyecek misin? Annem "dün gece nerdeydin kaltak" diyerek beni reel ortamda çatır çatır doğrasın mı yani kız... Ben de seni, temiz, bilinçli bi yürek olarak bilirdim.

- Hayır mesele o diil Elifsu'cuum, bu gece ben de Börtüsok'la beraber kalıcam evde yokum da o bakımdan.

- Börtüsok ne kız, öyle isim mi olur? Türk mü kendisi.

- Ay bunu sen söyleme baari Elifsu, normal isimli bi arkadaşın varmış gibi. Herneyse, Börtüsok elbette Türk. Ba-

bası koymuş bu ismi. Mitolojik öykülerde deniz keşanesi anlamında kullanılıyomuş. Haa bu arada babası armatör, gemileri var. Annesi insan, ay şey, müdür. Yaa işte bööle, bu gece Börtüsok'ların gezinti teknesiyle Marmara'ya çıkıcaz. Ben de annemlere sizde kalıcaamı söyledimdi naapıcaz şimdi.

- Aman neyse hallederiz onu bi şekilde de... Kız banabak sen ciddi misin? Dikkat et kızım alayı manyak bunların. Yani... Nası söölesem. Sanal ortam felan lazım diil. Zaten olmayan bi dünyada yaşayıp, geyiğine bunalıma giriyolar. Sen bana bakma, onbeş yaşımdan beri ciğerini öğrendim ben bu geyiklerin, kırk türlü numaralarını gördüm de, seni kötü harcarlar.

- Hiç de bişey olmaz. Başka türlü birey olunmuyo kızım. Öööle okuyup yazarak felan. Hikaye hepsi... Hayat sörvayvıl bir ortam zaten. Ooo beybi beybi its e vayl vörd hesabı. Vahşetse vahşet içine tüküriyim.

- Bişiy mi içtin kız sen.

- Valla Börtüsok da az bunalımlı bi çocuk. Hayat onu anlamıyo, arada bi pembe haplar yutuyo. Yarımşardan ben de başladım.

- Ay kız kıyamam sana. Hayatta bi tane, insan kalmış, net bi arkadaşım var, kaptırmam seni o salaklara. Valla ihbar ederim Safiye Teyze'ye... Sittir et Börtüsok'u felan, kendi gibi bi salakla batırsın gemisini.

- Saçma konuşuyosun Elifsu, aştım artık ben kızım bazı şeyleri. Öbür türlü zor iş. Hem ben kendimi korumasını bilirim...

- Hiaaa... İyice olmuşun sen... Kız banabak, kıpırdama geliyorum. Hakkaten bu gece sizde kalıcam. Dışarı çıkmak felan yok.

- En fazla onbeş dakika beklerim. Yoksa Börünç'le çıkar gideriz

- Tamam tamam. B r n  kim k z. Börtüsok diil miydi o  o u un adı.

- Hi hi hi hiiii. Çift.kişilikli, onikiden soona B r n  diye bi adam oluyo. Olumsuz hayatın anlamsızlı ı O'nu şizofren yapmış, sosyal kimliğinde karmaşa var... Hihoha...

- Niye g ld n?

- Yok bişiy. Hadi sen geliyosan gel...

- Şunu biliyo musun babacım, yeni trafik kanununa senin adını taşıyan “Zekeriya Saka” diye özel bi madde konmuş. Bu şekilde araba kullanmaya devam edersen, direk idam.

- Sus kız...

- Ama azcık yavaş lütfen. Hayır ben kendi canımızdan vazgeçtim, devletin bekaası bakımından biraz dikkatli sürsen şu arabayı... Gidip acayip bi arabaya çarpıcan, kaza sonrası meclis- mafya- bilmemne üçgeni ortaya çıkıcak, bu münferid hadise maksatlı çevreler tarafından...

- Sus kız...

- Hayır ille de kaza yapmakta ısrarlıysan, şu öndeki pancar yüklü kamyonun altına girelim. Kaza sonrası o kamyonundan en fazla, çiftçi- şoför- pancar üçgeni çıkar, kamuoyunun kafası karışmaz... Esasen o bile tehlikeli, mazot deposunun yanındaki zulada eroin varsa da çarpınca eroin fışkırırsa içinden... Soona ınafya, “kamyonu çarpıp zulamızı patlattınız” diye peşimize düşerse...

- Sus kız...

- Aslında azcık uğraşsan “trrrrr bip” de diyebilirsin sen baba.

- Sus kız.

- Trrrrr bip diyecen... Bak ne güzel, “Sus kız” lafını öğrenip tekrarlayabiliyosun, tırrrr bip’i hayda hayda söyleyebilirsin.

- Sus kız.

- Esasen bi kaza olsa, karşıdaki araba bi tarafa, bizim arabadan daha şaşırtıcı bi tablo çıkıcak. Direksiyonda habire “Sus kız” diyen bi papağan, yanında bi kız oturuyo. Mafya üçgeninden bile daha şaşırtıcı bir ikigen... Gazeteleri şimdi den görür gibi oluyorum... Papağanla kızın ilişkisi neydi? Kültablasında kuş yemi bulundu mu? Arabadan çıkan Mahsun Kırmızıgül fotoğrafı bir kaset kapağı mı? Yoksa bir ne?

- Sus kız...

- Hayır işin kötü tarafı, ikimiz kazada öldüğümüz, annem Sinop’ta olduğu için, Reha Muhtar bizim aileden bi tek abimi canlı yayına çıkarabilecek... O’zaman üçgen tamamlanacak: bir papağan, bir kız ve bir ayı...

- Sus kız.

- Ay baba noolur bi kerecik de melodili sööle bari, ortam değişir hiç olmazsa... Din dandon din... Suusskizz. Din don din... “Din don” dedim de, en son Fato’nun programındaki gizli kamera olayı aklıma geldi, Uğur Dündar’da da bi başkası vardı. Adamlar din kisvesi altında akara kukara yapıyomuş hani. Diycaam şu ki don lastiğine bile gizli kamera konulabiliyo artık. Herkesin ibadetini, kabahatini, dinini, donunu kurcalıyolar.

- Sus kız...

- Lafı şuraya bağlamak istiyorum babacığım bu arada sen önüne bak, bende de bi gizli kamera olmasından kuşkulaniyorum. Hem de doğuştan. Belki de hastahanede bi “haber programı” çekimi için yerleştirip soona içimde unuttular. Şimdi bi kaza olsa içimden kasedi çıkarıp hayatımı seyredir-

cek birileri. Ölmeden kenara çek de bazı yerleri silelim hiç olmazsa, gerçi kötü bişey yok ama, montajlarlar filan, an-nem üzölür soona.

- Sus kız...

- Aman bee. Yavaş gitsin diye sabahtan beri bi araba laf anlattık hiçbirini dinlemiyö bile adam. Başçavuşun binek hayvanı tıksırıyor sanki şurda.

- Sus kız...

- Tırrr biip.

- Sus kız...

- Ay ama hakaten, karşıdan tır geliyo baba, düdük çal demek istedim. Ferketmedi heralde adam bizi. Cidden tırrr bip gerçeği yani. Hadi aban şu kornaya sellektör felan yap.

- Sus kız.

- Tır ggitt...

- Aaa Şetaret Abla, sen misin?

- Bilemeyen kız Safiye, ben miyin başka biri mi geldi İstanbul'a bilemeyen. Sinop'tan buraya otobüs içimi dışıma çıkarıveedi. Tekerek üstüne binmişyin, zıp zıp zıpladım, galam gazan gibi. Su da veemeya o muavinlee insana... Gavur gibi hepsi.

- Geç otur şööle görümceler sultaanı, az dinlen. İlâhi kız Şetaret Abla, hiç aklımda yoktu. Hayırdır, eniştem yine Sinop'u dar mı etti sana?

- Ne demek kız hiç aklımda yoğudu? Bu gece beni ürüyanda gormüş olman lazım.

- Valla bi ara rüyamda kendimi tanker güvertesi silerken gördüm ama, o evvelsi geceydi galiba.

- Tanker deme görümceye.

- Yok kız abla, ben rüyamı anlatıyodum, senin tankerle ne alâkan var. Maşallah, narin bi yelkenli tekne gibisin.

- Senin beni rüyanda gördüğünü gördüm ben rüyamda.

- Nası yani kız abla. Senin beni rüyamda... Hön... Sen. Ben. Ben. Sen. Valla pek anlamadım ben Şetaret Abla...

Hakkaten, nası oluyo şimdi?

- Vaktinde anamgil seni abime istemeye gideekene, dediydim ben “bu Safiye denen kız az aptal” deye... Bak şimdik: ben seni ürüyamda gördüm. İşte, bu kendimin gördüğü ürüyada, sen de ürüya göröödün, senin gördüğün ürüyanın gonusu da benmişyin. Sen, ürüyanda benim İstanbul’a gelceemi göröömüştün. Aldı mı dahta gafan?

- Hıı, tamam... Sen rüyanda, benim seni rüyamda gördüğümü gördün. Eee, merak mı ettin soona beni. Rüyada kötü bi durumda mıydım?

- Yok, ben sizi merak etmem. Saka ailesi olarak uzun seneler, sıhhat ve saadet içinde yaşıycaksınız evelallah. Bi kaç ufak defek gaza görünüyo amma, onlaa da o gadara mühim değil.

- Anlamadım, sen bunları nerde görüyorsun şimdi kız abla? İstikbale uydu mu fırlattınız Sinop’tan doğru. Nası bari görüntü iyi mi, karıncalanma felan?

- Dalga geçme görümceynen. O salak kızın Sıdika gibi konuşmaya başlamışsın aynen. Bunlaa ööle dalga geçilcek mevzuulaa değil. Ecinni taifesini gızdiverüüsün musallat olulaa depene. Hem ben bakmadım ööle isdikbaale felan, herkese gözükmez. Ben isminizi veedim Cinci Çetin Hazretleri ürüyaya yattı o gormüş.

- Çinci Cetin?

- Hıı... Ben de kendime gore ürüyaalaa görüyön ama, daha o kadar başarılı değilyin, yorumda hatalar oluyo. On gün üstüste ürüyamda iki leğen dolusu İstavrit gördüm... Beyaz Balina Aydın Sinop’a geri gelecek diye yorumladım. Şarkıcı uzun saçlı bi adam vaa ya Aydın deye... İşte O Merkez Sineması’na gonsere geldi. Turnedeymiş. Bi o ürüyayı duttudum şindiye gadar.

- O da amorti sayılır pek tutmamış, isim benzerliği.

- Çetin Efendi Hazretleri de ööle deya. Tabi sen gibi

“amorti” neyin deyip dalga geçmeye. “Gismen muaffak oluyosun Şetaret Hemşire, galbin temiz, gaipten azcık haber alıyosun” deya.

- Peki enişdemgil ne diyo bu hocaefendi hazretlerine...

- Bi bok da deyemeyä. Cinci Çetin’in galeminden dayadım muskayı. Süt dökmüş kediye döndü ayı. Sana da getidüm bi dene, beylere el dil bel bağlama muskası. Üçlü tesir ediya. Öööle garı dövmek, zarhoş olmak felan tarihin derinliklerine gömüldü gaari. Yatakodasının eşigine göm, abim binotuzüç kerre üsdünden atladı mı tamam.

- Hay eline ayağına sağlık ablaa. Peki şu bizim deli kıza da var mı, şööle geniş spekturumlu bi muska. Biliyosun akılı beş karış havada karının.

- Onun da üç tel saçı lazım. Götürüp üç yol ağzına gömücez, üç vakitte geçicek bütün deliliği.

- Ben ben yıllardır epey yoldum O’nun saçını ama hiç saklamak aklıma gelmedi... Yedekte olsaydı hemen gidip üç telini gömerdik...

- Git yastığının üstünden toplayıvee. Bi üç yol ağzı bulup hemencecik gömüveerüz. Ordan da Kapalıçarşı’ya aktarlara uğrayalım. Çetin Efendi bişeyler ısmarladıydı... Leylek pisliği, uyku otu, yılan pancarı, buharlı ütü.

- Buharlı ütü niye ki?

- Çetin Efendi pek para almaz bizden. Geçende “Bi isteğin var mı efendi” deye sorduydum... Şööle bi durdu, içlendi, o mübarek gözleri yaş içindeydi.. “Allah Rızası için bir buharlı ütü alırsan memnun olurum Şetaret Hemşire” dedi...

* * *

- Eli gopasıca ayı. Ne vakit uçtu da geldi Sinop’dan. Gaatil gıllıklı. İnsanın suratına gızgın ütü cozz diye bandırılır

mi... Gavat...

- Dur kız abla ütü yanığına diş macunu sürülmez daha kötü olur. Kabahat sende, enişteme hiç muska felan işle mi? Yoğurt mu sürsek acaba?

- Kız Sıdika, demincek haberlere bakıyodum... Şu eteklikli adamlar var ya, koyunun aynısından koyun yapmışlar.

- Hön? Nengi? Ne diyosun sen anne yaa? Nası eteklikli adamlar koyundan koyun yapmış. Televizyonun neresine baktın allahını seversen. Klip felan mı, yoksa pavır rencirs diye garabet bi dizi var, onu mu seyrediyodun...

- Yok kız, haberler dedim ya sana. Eteklikli adam dediğim, zangoç mu istoç mu ne bi adamlar var ya, işte onların ülkesinden bibilim adamı. Koyundan, böyle şey alıyo... Diyemedim... Hücre alıyo, soona götürüyo, laboratuarda o koyunun aynısından yapıyo bi tane. Kız kasapların çanına ot tıkanı. Artık herkes alıcaz hücreyi, evde kendi koyununu kendi yapıcak. Allahın günü et yiycez. Ete kadar, koyunun yününden hırka sütünden yoğurt...

- Yalnız o gen kopyası işi biraz sakat bişey anne. Bi düşünsene, şu evde bi düzine babamdan var. Onikisi birden "Safiye, Safiye" diye bağıryo... Anında üşütürsün kafayı.

- Kolayı var kız. Oniki tane de kendimden kopyalatırım.

- Bu durumda yirmidört tane de benden olur ona göre.

- Senden yirmidört tane birden olması sade bu eve diil, cemiyete fazla gelir. Fazlası zarar da, insanın kedisinden birer kopya olması lazım. Kopyalar evde iş yapar, biz gezmeye gideriz.

- İyi de, ya babam senin kopyayı senden daha fazla seviyorsa.

- İkimiz de aynı olucaz kız, niye kopyamı berden daha fazla sevsin adam, söölesene...

- Nerden biliyim ben gen mühendisi miyim, okutmadınız ki insanı...

- Ama olabilir bööle bişey. Babamın bazı fantazileri vardır belki. Hem kaç yıllık evlisiniz, kopya olayı ilişkiye yeni bi boyut getirebilir.

- Doğru kız, kendi elimle üstüme kopya kuma getirmiş olurum. Tehlikeli bu iş.

- Hihihi. Bi tane olsa iyi. Dört kopyaya kadar caiz biliyosun. Uhuhuhaa.

- Ne gülüyosun kız ayı kopyası mı oynuyo burda.

- Hihi... Senin üstüne kopya getirtmenden daha tehlikeli şeyler var kız anne... Bi düşünsene Susurluk üçgeni geninden kopyalayıp memleketi çetelere boğarlarsa... Tüm dünyanın puştlukları pezevenklikleri kendilerini yedekleyip çoğaltırsa.... Eğer iyi kalpli insanlara bi gezegen kopyalayamazsak dünyanın hayatı kayar.

- Tükürüyim gezegenine. Herif üstüme kopya getirmesin de, başka bişey istemem ben... Neyse kız. Bırak gevgev etmeyi. Henüz bi kopyamız olmadığına göre, evin bütün işleri elimizden öper. Yürü git bi kilo yufka al da akşama babana fincan böreği yapalım. Bi de tahin helvası al, neyse çok canım çekiyo bugünlerde...

* * *

- Alo, alo anne. Ben Sıdka.

- Saçmalamayın kızım. İşleticek başka birini bulun, burası aile evi.

- Ne diyosun sen anne yaa. Benim ben, Sıdka'yım. Bizim bakkalda tahin helvası yokmuş, aşşa çarşıya iniyim mi diye sorduktım, ondan arıyorum seni.

- Ay valla da bu Sıdka'nın sesi... Kız ne aşşa çarşısı. Demincek geldin ya sen eve. Tahin helvası da vardı elinde.

- Anne bak bakkalın telefonu üç dakkalık, acayip şeyler söyleyip de vakit kaybetme. Iniyim mi aşşa çarşıya. İlle şart mı tahin helvası.

- Kız sen bakkaldaysan biraz önce eve tahin helvasıyla yufka getiren Sıdka kim? Kız Sıdka, banyoda sana benziyen biri var Allah belamı versinki. Yufkayla helvayı elime tutuşturup "çok sıkıştım anne " diyerekten banyoya daldı. Bana bak, bu kopya işi felan olmasın.

- Bu mahallede nerden genetik mühendisi bulup da kopyalaticam kendimi anne yaa. Saçmalıyosun sen de.

- Yok kızım. Vallahi banyoda senin aynından bi tane daha var. Bak şimdi çıktı yanıma geldi.

- Alo, hadi yaa demek yanına geldi. Bi versene onu bana telefona. Hihohahahaha.

- Kız boyu devrilesice kaltak kopyası seni. Nerden buldun o elindeki cep telefonunu. Utanmıyo musun helaya kapayıp da cep telefonuyla anneyi işletmeye. Ayıp ayıp, annen yaşında bi insanım ben. Ya yüreğime inseydi.

- Ay bırak anne elalemin cep telefonunu çekiştirme. Elif-su'dan ödünç aldım. Emanet şey, kırılan edicen, iş alıcaz başımıza.

- Kırılсын, aynısından örüp kopyalarım. Telefonu bırak saçımı veriyim onu çek.

- Önce ver saçını, soona bırakıcam telefonu. Kaçıp gitmek yok, üç deyince saçını verip telefonu alırsın...

- Sıdika kız, çıt çıt çıt... maymun kafesine çevirdin evi. Gece vakti çekirdek çıtlanmaz. Şeytan üşüşür eve...

- Aman anne yaa... Evi maymun kafesine çevirmişmişim... Esas sen her gece korkunç laflar edip, Elm Sokağına çeviriyosun ortalığı. Çekirdek yesek, sakız çiğnesek, ne yapsak, şeytana provakatörlük ediyoruz...

- Sakız çiğnemek hepten günah. Geceleyin sakız çiğneyen ölü eti çiğner derler... Çiğnerken balon yapıp patlatan da kefen bezi şişirmiştir...

- Kız valla atıyosun bunları sen anne. Resmen ayaküstü uyduruyosun. Geçen gece, sabaha iki fincan bulaşık bıraktıydım. Vay efendim “fincanlar bulaşık kalırsa içine cinler yuva yapar” diye tutturdu.

- Yapar tabi... Aynen böyledir bu. Gecedен kurnada su bırakırsan içinde periler yıkanır... Islık çalarsan hortlak gelir... Gece tırnak kesilen eve karakancolos yavrular... Aynen olur bunlar...

- Lan ev diil Zombiler Kırathanesi... Cin, peri, hortlak... Geleni gideni eksik olmuyo. Ne yapsan suç... Vır vır vır...

- Taklidini çıkarma annenin. Feleğin gücüne gider ağzın “vır” yaparken öölecene kalır.

- Aaa ama anne... Yetersin artık.. Gece vakti genç bi kızın üzerine bu kadar gelinmez, soona Tupak Amarru Gerillaları basar evi.

- Onlar kim kız?

- Boş vcr şimdi zorlamıyalım kafanı. Senin “iyi saatte olsunlar”a benzিয়েn bişey söylemek istedim. Her neyse kapatalım bu mevzuuyu...

- Bak bak... Nası bırakmış orda terliği... Kızım, kapı eşiğinde ters dönmüş terlik bırakılmaz... Melek girmez o eve... Periler tedirgin olur. Şeytan agresifleşir... Yürü git düzelt o terliği. Hadisene kız salak...

- Ay tamam gidiyorum, düzelttim... Hihhi... Bi terlik yünden az kaldı birbirine giryodu manevi alem...

- Gülme... Bunda gülüncek bişey yok... Senin gibi entel dantel ukala cadaloşlar hariç bütün cemiyet bilir bööle şeyleri, aynen riayet eder.

- Hayır, hakkaten, şunu anlamıyorum anne yaa. İçine cin yuva yapar diye bulaşık fincan bırakmayan, eşikteki terliğin ters durması detayına kadar birçok şeye dikkat eden bir cemiyetiz madem... Nası peki aynı cemiyet gece yatarken açık unutup katalitik sobadan zehirleniyo? Neden trafik kurallarına ısrarla dikkat etmiyo? Hakkaten, mübarek günde kafama takıldı şimdi.

- Senin dediklerin mukadderat. Katalitik soba ayrı ters terlik ayrı...

- Olur mu yaa. Tevekkül diye bişey var. Önce sobanı kapatıp odanın dışına çıkarıcan, dikkat edicen, unutımıycan, eşeğini sağlam kazığa bağlıycan, soona teslim olucan kadere...

- Aman çok biliyosun sen... Esas senin o eşek dilini bağlamak lazım kazıklara. Çok konuşup da mübarek gece vakti girme günaha.

- Ama anne...

- Bak hala cavcav ediyö. Ye Şu terliği kafana da aklın başına gelsin... Seni zilli, seni lapacı, yıkamacı yağlamacı... Töbe Yarabbi. Nerden dolanmış Şu edepsiz Şarkı dilime...

- Ahihhi... Hua huaa hi...

- Dayak arsızı olmuşun sen. Kafasına terlik yedi hala sırtarıyo...

- Hayır... Hihhi.. Fırlattığın terlik kafama çarptıktan sonra gidip kapının eŐięine ters düştü de ona gülüyorum...

- Ne duruyosun, git düzelt o zaman, pabuç dilli melune... Fadime Őahin kılıklı edepsiz. Mukaddes Mevzuu felan demiyo vır vır vır konuşuyo...

- Bööle hurafeler yetiŐtiriyo işte Fadime Őahinler'i. El kadar çocukkinden, kocakarı masallarıyla korkutup, "Sual sorma, başını belaya koyma" diye manyak edip hayatını karartıyolar insanların. "Bu bööle değil, nerede yazıyo, kim söylüyo" diye sordun mu, dakkasında "fena kadın" oluyosun. Hep korku hep aŐŐaęılama... Nerde Őevkat, nerde baęıŐlayan, öğreten kimseler?

- Yine başladı ötmeye karı... İyi, ben yatmaya gidiyorum, sen sahura kadar Őakırsın artık. Sahurda sofraya kurup beni de kaldır. Hayırlı geceler...

- Bi dakika Safiyyaanım... Yatak odasının kapısından sol ayakla girilmez... Uyurken afakanlar gelip ayağından yorganı çeker Alimallah... Hi hi hi... İyi geceleer...

- Hii... Aman Allahım, göremiyorum, renk körü oldum... Hakiki Sabah Şekerleri Programı siyah beyaz. Çimdir beni anne, hatta terlik at bana, bi şok yaşıyım, bütün kanalları siyah beyaz görüyorum.

- Yok bişiy kız. Abin yılbaşı için kömürlükten eski televizyonu çıkartıp kurdu, ondan renksiz gösteriyo, eski televizyon bu.

- Manyak mı o herif? Neden yılbaşı için kömürlükten eski siyah beyaz televizyon çıkarıp kuruyo... Espiri olsun diye ailecek 1977'ye giriyo gibi mi yapıcaz? Hepten tuhaflaştık, iyice deli evi oldu burası be... (Zırrrrrr). Buyrun bakalım şimdi de kömür sobasının arkasında biryerden zil sesi geliyo. Sobaya zil takan zihniyet de mi abim?

- Yok o Elmas teyzengilin, yılbaşı tatili için memlekete gidiyolardı telefonlarını bize bıraktılar, balkondan kordonunu uzatıverdik. Açma sakın, nasolsa bize diildir. Kız açma-sana elin telefonunu...

- Anne iyice saçmalıyosun ama, madem açmıycaz, niye bize bıraktı telefonlarını bu insanlar, yemini suyunu vere-

lim diye mi?

- “Kordonuyla Sıdika’yı boğun” diye bıraktılar o telefonu... Elmas teyzen de sana kıl kapıyomuş, cinayet onların telefona yazıcak, faturayı ortak ödiycaz... Salak salak konuşup durma Sıdika. Öbür televizyon, bu telefon filan hepsi yılbaşı gecesi için. Bütün kanallar bulmaca sorup büyük ikramiyeler veriyö, tek televizyon, tek telefonla hepsine yetişemiyoruz diye, abin bööle bi çözüm düşündü. Olay gecesi hepimiz nöbetleşe bi kanal izleyip, çift telefonla yarışmalara katılıcaz. Tıpkı bütün “Canım Türkiyem” gibi...

- Valla ne diyim, helal olsun abime, ailemizin gelicee için yılbaşı gecesinde aslanlar gibi bir teknolojik park kurmuş eve... Fakat şunu da merak etmeden geçemeyeceğim. Komşumuz Elmas Teyzeler madem telefonlarını bıraktılar, televizyonlarını da emaneten alaydık. Hem renkli, kumandası felan da var. Bizim siyahbeyazla beraber üç televizyonumuz olurdu. Beyaz eşya toptancısı vitrini gibi, üstüste kor, oturur, öküz tren ilişkisi içinde ekran silsilesine bakarak yepyeni bir yıla girerdik.

- Biz de sööledik Elmas Hanımgile, “televizyonu bagaja atıp memlekete götürücez” dedi. Onlar da orda kurucaklar heralde. Sen bizle dalga geçiyon ama, ikramiyeler çok büyük. Bak elalem yarışmalardan geri kalmamak için tee Kars’ın Digor İlçesi’ne götürüyö televizyonunu...

- Öööle deme kız anne, ben de yılbaşı gecesine tam bir lotarya komandosı gibi hazırım. “Canım Türkiyem kola kapakları”nın şans biletlere, Nimet Ablaninkiler, sayısal loto... Yeni bir yıla kabul edilebilmem için bütün evraklarım tamam. Ayrıca, gece boyu kanallardan verilecek şans şifrelerini eksiksiz ve seri biçimde kaydedebilmek için yumuşak uçlu kurşun kalem, kaliteli bir silgiyle birlikte evin muhtelif köşelerinde küçük not kağıtları... Her şey hazır yani... (Zırrrrr). Bu zil bizim telefonunki mi, yoksa yılbaşı destek hattımız mı

çalıyo kız anne? Zar zar zar... Susmuyo da baksana...

- Elmas Teyzengilin telefonu. Boş bulunup da açma sakın, ne de olsa elalemın şeysi. Hem karşı tarafa da ziyanlık. Açıcan “Elmas Hanım Teyzeler yok” diyican, boşu boşuna karşıya telefon parası yazıcak. Bak hiç dinliyo mu, kız kısa kes, ört şunu çabuk.

* * *

- Alo, Asude?

- Siz Elmas Hanım Teyzelerin kızı Asude’yi mi arıyosunuz. Onlar evde yok kardeş. Yılbaşını geçirmek için memleketleri olan Kars’ın Digor ilçesine gittiler. Mühim bişey miydi?

- Hayır Sıdika asla mühim bişey diil. Inan bana sadece gelip geçici, Asude’yle aramızda hiç bişey yok.

- Hiaa Kenar. Elmas Teyzelerin telefonunda. Bu bir kâbus.

- Kâbus filan değil Sıdika. Inan bana ben bu telefonu çok sık arayan birisi diilim, sadece Asude ve ailesinin yeni yılını kutla... Eöö. Örtme şu telefonu yanıtla bana Sıdika... Ben sadece sizin telefon sapığınızım. Alo?

* * *

- Elin emanet telefonunu sobanın içine nası düşürdün kız?

- Kömür kovanının yanına, sobanın dibine telefon korsanız ööle olur, elimden kaydı. Cav cav edicek bişey yok, sadece telefon makinesi yandı hatta bişey olmamıştır. Yılbaşı gecesi bağlarınız ucuna bişey. Şurdan bi cam açsana anne, çok da güzel yandı telefon, iyice ısındı etraf.

- Sıpa... Deli sıpa!

- Dur! Kimdir o eller havada yaklaş. Hii anne sen miydin. Tüh tam da uykunun en güzel yerinde... Kendimi “kurye kız” olarak görüyodum, elimde bi bavul dolusu parayla... Hüyf, yaa anne yaa. Azcık daha soona dalsaydın odaya, rüyam sürüyo olucaktı. Bakalım kimle buluşucaktım, Türkiye’deki bağlantılarım kimdi, o bir bavul parayı kim ya da kimlere teslim edecektim? Senin yüzünden kamuoyunu günlerce meşgul edecek bir sürü soru yanıtsız kaldı... Vatanını seviyosan çekil şurdan azcık daha uyuyım.

- Şuna bak karının gördüğü rüyada bile meymenet yok. Normal bi insan olsan kendini beyaz bi gelinlikle ata binmiş olarak görürdün.

- Rahat bırakmadın ki insanı. Para dolu bavulu yurtiçi bağlantılarıma teslim edip kuryelik payımı alsaydım, o paralı halimle elbette daha hayırlı işlere girişecektim. Artık beyaz gelinlikle at mı alırdım, Susurluk kasa Mercedes ile yalı mı alırdım, damat adayı Cem Yılmaz mı olurdu, yoksa Marcello’ya benzeyen orta yaşlı olgun bi adam mı olurdu? (Şraak!) Ahı. Nooluyo be uyandık artık işte ne vuruyosun insa-

na. İnsan doğru düzgün sayıklayamıyo bile...

- 97'nin ilk tokadıdır atmıyım, beyim vursun diyodum ama, karıdaki dil na bööle! Çatal diil, fork lift mübarek. Dakkada bi ton lafı ordan oraya atıyo. İnsan annesine "Hayırdır anneciğim, sabahın bu saatinde" diye bi derdini sorar. Soona uyu uyuyabildiğin kadar, nasiolsa bavuldaki paralar dövizdir değer felan kaybetmez...

- Peki peki. Hayırdır anneciğim sabahın bu saatinde. Kenti etkisi altına alan lodosa kapılıp benim odaya mı savruldu, yoksa bi problemin mi var. Hadi çekinme, açıl kızına, anlat, yastığının bi bölümü senindir, gözyaşlarıyla ıslatabilirsin. Sonra da git bu odadan, uyukum var.

- Sen daha dalga geç. Babanla abin yok meydanda, sabahın kör vaktinde horozlar ötüp, karga botunu giymeden sessizce çıkıp gittiler evden. Sen nereye gittiklerini biliyomusun, onu sorucaktım.

- İki hafta gecikmeyle "fitbol" konulu Siyaset Meydanı'na katılmaya gitmişlerdir. Mc Donald's'a Incredible surround sound system'i denemeye gitmiş de olabilirler... Bilemiyorum, babamla abim beraberce başka nereye gidebilirler ki? Bi ihtimal, babama rüyasında oğlunu kesmesi emredilmiş de olabilir. Ekmek bıçağını alsalardı baari, öbürleri pek körelmişti.

- Hörk... Vay başımıza gelen. Gitti gül gibi kocamla konca şeklinde oğlum.

- Kız ağlama anne şaka sööledim ben onu. Bi işleri çıkmıştır, gelirler şimdi. Hem abim kendini kestiricek bi çocuk diil zaten. Alayımızı keserler de ona bişey olmaz valla.

- Şimdi bırak anneyle makara yapmayı... Bunların gidişi, başka bi gidiş ben ondan şüpheleniyorum. Sabahın köründe "ayık noter aramaya çıkmış" bir yüz ifadeleri vardı. Gitti onlar... Yılbaşı ikramiyesi kesin bize çıktı, baba oğul paralarını kaçıracaklar.

- İnter aktif telefon talimatı vermezsen bööle olur tabi.

Şimdi ne güzel telefondan dooru denetlerdik banka hesabımızı hihoho...

- Bak hâla dalga geçiyo zilli. “Doksanyediye iki seri numaralı” tokat gelicek ama şimdi suratının ortasına. İşin şakası yok, sen bilmezsin bu babanı. Yıllar evvel lunaparkta tüfek atıp oyuncak ayı kazanmıştı da iki gün eve uğramamıştı. Milyarları alınca şimdi kimbilir naapar. Erkek milletin alayı bööle zaten. Dayın da her sayısal loto çekilişinde “Bu rakkamlar bende olucaktı ki” deyip üç gün ev gelmiyomuş... Kurtulmak için fırsat kolluyo hepsi... Bıraktı bizi eşşoğleşşekler...

- Aman ben çıkıyım, şahit yazıcaklar farkındaysan babama eşşoğleşşek dedin anne...

- Derim tabi... Suç bende ki akşamdan çekiliş sonucunu öğrenip yatmadım... Ah Safiye ah... Sen ki yıllarca tutturamamın diye kocana yanlış at yarışı tüyosu vermiş, berabere giden maçlarda zihin gücüyle gol attırıp lotoları yatırtmış bi kadınsın... Bok vardı erkenden yatacak, gitti dağ gibi adam...

* * *

- Kız anne boşu boşuna üzdün kendini. Büyük ikramiye felan çıkmamış bize. Abim sarhoş kafayla Milli Piyango listesi yerine SSK sınavını kazananların listesine bakmış. Zaten bileti diil, nüfus cüzdanı seri numarasını karşılaştırmış salak. Yok yere dayak yedin babamdan. 84 senesinde 30 milyon isabet eden biletini “evden kaçır” korkusuyla yırttığını duyunca haliyle biraz öfkелendi tabi adam. Neyse... Oldu bi kere işte. Bak, ilacını getirdim yut şu hapi da şişlerin insin. Hadii. Yavru kuş, anne kuşa ilaç getirdi, anne kuş açsın bakalım ağzını... Du bakiim o ağzındaki ne senin ööle, takma dişini mi kırdı babam... Kapamasana ağzını... Du bakiim ne o kız?

- Suss. Sayısal loto kuponu. Tutarsa yutucam.

- Anne kız bugün “Dünya Komşular Günü”, belki bi gelen giden olur, şööle bi ortalığı toparlıyım diyorum...

- Kız daha geçenlerde geldiymiş dünya bize... Habitat iki mi ne? Habire habire nooluyo? Gine mi hallaç pamuğu gibi kaldırım atılacak? Kaldıramam vallahi.

- Yok bu ööle diil, yakın komşular arasında kutlanan evrensel bi gün. Bizzat Hıncal Uluç kamuoyunun dikkatini çekti, “Bi mâniniz yoksa komşular gününde birbirinizi ziyaret edin, bu batıda da bööle” dedi.

- “Mânimiz var” deseydin. Ev karantinada, babam kaba-kulak çıkardı, kahve taşıtı ocak battı filan, atsaydın bişey... O monşer kılıklı adamı baban hiç sevmez, hır çıkarır elin gastecisiyle. Abin desen, o da pek sıcak bakmıyo o adama. Geçen gün “Hıncal Uluç hariç, iyi ki medya var” dedi.

- Aman abim “Ali Şen ve setesinden” başka kimseye sıcak bakmıyo ki zaten. O, kahraman fanatik irisi, ayı bi insan. Geçen akşam, mandalina yedim, kokusu elime sinmiş, seninkisi tutturdu, “elinde Galatasaray parfümü kokuyo” diye... On parmağıma saatlerce FB deodorantı sıkıp, ozon ta-

bakasının kalan kısmını fıs fıs darbeleriyle delik deşik etti. Abim için ne diyim, iyi ki Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi var...

- Sen sanki çok normalsin, radikaltak şey.. Komşular gü-nüymüşmüş, sayenizde komşuların yüzüne bakabildiğimiz mi var? Kız entel, oğlan fanatik, baba ayyaş, rakıkal... Manyak Aşireti gibiyiz..."Size gelicez " diye yandakilerin kapısını çalsak, "imdat evimize saldırıyorlar" diye polis çağırıcak insanlar.

- Yok yaa, komşularımız kendisine baksın esas... Oğulları ağır manyak. Geçen, yol ortasında çiğ çiğ floresan ampul yiyip aklınca bana hava attı... Hadi, oğlan floresan yemeyi, üçlü priz yutmayı felan kendince erkeklik sayıyo diyelim, bunların ortaokula giden kızı da bi başka çeşit. Evden dışarı çıkarken asla kapıyı kullandığını görmedim. Hep camdan atlıyo, önüne gelenin suratına tükürüyo, büyüyünce Fato olucakmış. Babaları da her maçtan soona balkondan çeşitli çap ve ebadlarda silah atıyo. Annelerini hiç görmedim, galiba yediler kadıncaazı. Bunların yerine mafya üçgenine komşu kenar olsak daha iyi.

- Annelerini hiç görmedim diyosun, o balkondan silah atan anneleri işte. Babaları yok bunların. Derisi için İzmir Fuarı Hayvanat Bahçesindeki boa yılanını boğazlarken yakalanmış, hapiste. Aslında, yandakiler yine cemiyetimiz için normal bi aile sayılır. Esas sokağın başında oturanlar tehlikeli.

- A a niye ööle diyosun kız anne, onlar çok şeker insanlar. Hele uzun boylu olan. Adı Perihan hani. O eski Perihan Abla dizisindeki gibi, herkesin derdiyle ilgileniyo.

- Yaa işte, Perihan Abla diilmiş O... Nası söölesem, Perihan Abi'ymiş. Günahı diyenin boynuna. Bakkal boynuna bakmış, bööle nal kadar adem elması varmış. Kadınların boynunda "adem elması" olmaz bak bööle düz olur. Ayaklarına da bakmış bakkal, "taraklı, en aşşa 41 numara" diyo.

- Bi punduna getirip donunun içine de baksaymış bari. Ayıp ayıp...

- Ne biçim konuşuyosun kız anneyle ööle sen. Elin Perihan Abisi için normal bi insan olan anneyi ayıplıyo utanmadan. Yanındaki çekik gözlü herife de Budist diyorlar. Heykele taparmış onlar, bakkal dedi.

- Bakkal da kel ve dedikoducu bir cüce ama.

- Kel bir cüce olmak ayıp diil.

- Perihan Abla gibi olmak da ayıp diil ama. Budist, zenci, Çinli, olmak da... Ayrıca mahalle arasında, bekar öğrenci evinde oturmak, dul bir kadın olarak tek başına yaşamak da ayıp diil. Seçmece yok, hepsi komşumuz o zaman, hep birlikte yaşıyoruz.

- Şşşş... Sus bi dakika, bi adam "Safiye Abla" diye bağıriyo. Git bak bakiim camdan. Orloncu Faik mi, depodan patates renkli orlon getirticekti bana...

- Hihhi. Orloncu Faik diil gelen. Perihan... Elinde bizim ütü var, geçen benden istedi, geri getirmiş.

- Sen çıkıl kız camın önünden, bi daha da benden habersiz ütü felan verme o şeye... Git abini kaldır, alsın ütüyü elinden. Yok, abin de olmaz, ayartıverir oğlanı, adı çıkar çocuğun. Babanı bekliyorum.

- İyisi mi ben. onu oyalıyım, gizlice taşınalım biz bu mahalleden anne. Sadece sana ve babama benzeyen insanların oturduğu bi gezegen biliyorum ben, herkes tornadan çıkmış. Hiç çekinmeden herkese ütünü, süpürgeni filan verebilirsin. İhihihihi...

- Bak hala gitmedi kapının önünden. Pek de süslü eşşoğleşsek, ütünün arkasına bakıp saçını düzeltiyo. Çık kız camın ordan. Hişt kardeş, komşu... Al o ütü sizin olsun, bizde daha çok var... Sıdika kız sen de sırtarıp durma yüz bulacak, habire oturmaya gelicek karı soona. Evin bereketi kaçır vallahi.

- Öh. Alo, Alo... Bil bakalım ben kimim Sıdık?

- Ay birden çıkaramadım kardeş. Bana kırkbeş yıl kadar bi süre verin, bi düşünüyim. Kırkbeş yıl sonra yine bi ararsınız, bakalım hatırlıycak mıyım?

- Kırkbeş yıl geç olur Sıdık. Hayır yani meşgulsen filan yarım saat sonra arıyım.

- Saçmalama Kenar, hadi ne istiyosan söyle de ört şu telefonu.

- Benim bi şey istediğim yok Sıdık. Esas senin bi arzun isteğin varsa emret. Ne de olsa bugün senin doğumgünün. Hepibörd ederim Sıdık.

- A, aa! Üstüme iyilik sağlık. Sen nerden biliyosun lan benim doğumgünümü, müneccim kakası mı yedin?

- Mühendis kakası yememe felan gerek yok Sıdık, ben bilirim...

- Yoksa annen olay yerinde bulunan bir ebe miydi?

- Yok Sıdık ebe diil, olaya bir muhtar vesile oldu. Geçen seçimlerde seçmen kütükleri güncelleştirilirken muhtarlığa gitmiştim, benden az önce baban çıktı muhtardan...

- Lan yoksa babama mı sordun doğumgünümü? Ne zaman sordun, ne kadar ömrüm kaldı. Babam şimdi nerede, sorduğunda saat kaçtı?

- Sen olayı yanlış yorumluyosun Sıdika. Baban çıktıktan sonra sizin evraklar muhtarın masası üstündeydi... Onbeş saniye bakıp bütün kütüğünü ezberledim... Doğum tarihi, cilt no, hane no, sıra no... Hepsini yuttum. Haa bu arada “medeni hâli” hanesinde “bekar” yazıyordu...

- E, heralde ööle yazıcak, zekâmın kenarı.

- İyi de, daha ne kadar “bekar” yazıcak ki Sıdika. Malum bugün doğumgünün. Yıllar geçip gidiyo... Şurda menapoza girmene ne kaldı ki. Hayır, kendimim diye söylemiyorum, ben bile fazlayım sana Sıdika. Bazen kendikendime “yaa Kenar sen bu kızın neresini beğeniyosun be oğlum”

- Diyosun... Eee?

- Yok ööle bi yerin be Sıdika. Ama şimdi sen intahar felan edersin diye, hani, birden de terkedemiyorum biliyo musun? Fakat alış artık sen bensizliğe... Sipor felan yap, beni unutmaya çalış...

- Ahinhihihi... Ahohohiihi. Manyak. Hıhıhı.

- Bunda ağlıyacak bişey yok Sıdika. Yaşandı ve bitti. Lütfen ağlayıp felan duygu sömürüsü yapma, özgür bırak beni, kendimin bir hayatım var. Arkadaşça ayıralım yolları. Sana elveda Sıdika, her nerede yaşıyor ve yaşatılıyorsan.

* * *

- Alo, Sıdika. Yaşıyosun di mi? Hayır, ayrıldık diye intahar filan etmedin yani...

- Maalesef Kenar. Ben şu anda bir ölüyüm. Lütfen sinyal sesinden sonra Fatıha Suresini okuyunuz...

- Neyse bırakalım bunları bi kenara. Biz artık sadece iki arkadaşız Sıdika. Eee naapıyosun bugün bakalım. Romeo

Jülyet'e gidelim mi? Ama ben meşgulüm. Sonra gideriz.

- Deli misin lan sen? Ay Kenar, lütfen artık yaa... Hadi bak, bari bugünlük bana bi daha telefon etme. Bu benim doğum günü hediyem olsun.

- Tamam lan. Seni bi daha arıyan ne olsun. Zaten ben öldün zannettim de ondan arıyıldım. Ulan gerekirse şu telefonu söküp, sim kartını çıkarır yutarım, bi daha da aramam seni... Bitti artık. Pardon, bi dakka kapatma, benim siyah kadife mont sizde mi kalmış Sıdika?

- Hasbinallah. Lan nerden kalıcak siyah montun felan bizde. Hayatında bizim eve mi geldin sen, ruh hastası! Yeter artık be!!!

- Ne baarıyosun be kadın? Belki başka bi kız arkadaşım la karıştırdım...

* * *

- Alo. Alo Sıdika... Benim Kenar. Siyah kadife mont için arıyıldım. Yani merak etme buldum onu ben... Annem yıkamışmış...

- Lan sen bidaha hani aramıyıcaktın, yuttuydun sim kartı felan.

- İyi de, şimdi cepten aramıyorum ki Sıdika. Bu normal bi telefon... Hem sana bişey diycam. Ben mahsus demin tuhaf tuhaf konuştum. Hani gasteler yazıyo ya, cep telefonlarının alayını dinliyolarmış... Şimdi elin herifi benim senin nereni beğendiğimi duysun istemedim yani. Yoksa yalan... Ben senin birçok yerini beğeniyorum. Bunların içinde belli başlıları şunlardır. Kalçalarını ele alalım. Ele alalım dediğim lafın gelişi yani. El sürmeden uzaktan da bakabiliriz. Alo... Aloo... Hüoo... Hemen de şımarıp kapadın telefonu dimi... Soona çok arıycan kızım sen beni... Salak..

- Ay istirham ediciim Goncagül Hanım, lütfen karşılıklı şu telefonları kapatalım anacım da, kötü bi laf konuşup kalbini kırmıyım... Hadi, bir kii üç... (Çaat!)... Manyak karının zoruna bak yaa. Karı çıksın tatile, “Gez dötüm yolları iç soğuk suları” yiyip içip dönsün, soona ilk iş telefonu açıp yirmi yıllık kapı komşusuna fırça atsın. Kazmagül noolucak...

- Hayırdır kız anne. Nooldu da kapıştınız yine Goncagül teyzeyle...Türk Telekom’un telefon cihazını kırmaya tam teşebbüs maksadıyla “küt” diye durduk yere kapamazsın sen. Hayır bişey diil, telefon dinleyicisi “Büyük kulağa” saygısızlık oldu...

- Aman tükürüyim kulağına bacağına, deli ulan bu kadın... Vay efendim biz bunun kedisini zayıflatmışız. O tatil-deyken doğrudürüst beslememişiz, zafiyet geçiriyomuş hayvan. Lan, sırf laf çıkmasın diye, bizim Topik bir yiyiyosa bunun kedisine beş yedirdim halbukisi...

- Eee, başa gelen çekilir... Bayramda tatile çıkamazsan bütün mahallenin kapıcısı olursun işte böyle. Demin de Elifsu bana gazetenin televizyon kuponlarından birini kaçırmışım

diye bozuk attı. Giderken bayiiye ayırttığı gazeteleri gün-gününe almamı söylemişti. Dalıp bi tanesini unutmuşum işte. Şimdi mecburen bizim kuponlardan bi tanesini vericez...

- A, aa, hadisin ordan. Gül gibi 38 ekran televizyonu niye elin karısına hediye edicekmişiz... Tatile çıkmayıp, gastesinin başında dursaymış cadaloz. Aman yeter be birinin kedisi öbürünün kuponu.

- Hakkaten valla... Bi dahaki bayram tatiline babam bizi hiç biyere götürmese bile ailecek "Güneye inicez" izlenimi yaratalım. Mahallede kim kalırsa habire telefon açıp onları taciz ederiz. Eve göz kulak olun. Musluğu vanadan kapatın. Kediye haşlanmış ciğer yidirin, kuşlara ahtopot kemiği koyun gagalarını bileylesinler, tavukları havalandırın, muhtasar verginin üçüncü taksidini yatırın... Dönmek üzereyiz, kaldırıma kaya koyup mahallede bize park yeri ayarlayın.

- Hayır, komşuluk yerde biri tatile çıkınca öbürü elbet yardım edecek ama... İnsan hatır sayıp gittiği yerden bi hediye filan getirir bari.

- Allah için, Elifsu otobüs firmasının molada dağıttığı keklerden ve kolonyalı mendilleden getirmiş. Beni düşünüp kekini yememiş, kolonyasını koklamamış kız. Bi de muavin oğlanın telefon numarasını vermeye kalkıştı ama ben almadım...

- Başka bi halta akli ermez ki aynalı kaltağın. Kız bana bak... Kaçla başlıyodu muavin çocuğun telefonu...

- A aa. Ne mâna kız şimdi anne. Naapıcan elin herifinin telefonunun kaçla başladığını felan... Dokuz bayramdır evde kapalı kalmaktan bünyen üşüdü galiba?

- Kız şey diye sordum... Hayır yani 0532, 0542'yle felan mı başlıyo? Cep telefonu varsa, maddi durumu iyidir çocuğun, o bakımdan şeettim. Belki otobüs kendilerinin felandır. Çocuk babasına yardım olsun diye muavin duruyodur arabada...

- Ay ilahi, ömür kadınsın anne. Yok, yanlış oldu... Esasen ömür benim, sen törpüsün.

- Ömür törpüsü deme kız anneye. Kötülüğüne konuşuyoruz sanki edepsiz cadının. Yalan mı bugün iki katlı bi otobüs kimbilir kaç paradır. Hem o cep telefonlu muavin oğlan ilerde uzunyol şöförü olursa daha da iyi bişey. Ikide bir üç dört günlüğüne sefere gider, tepende dikilip cavcav etmez... Sefer dönüşü de yorgun olur, dönüp sırtını yatar, kafanı dinlersin... Ne o kız, nereye telefon ediyosun... O muavin oğlana dimi? Biliyodum atmamışsındır numarasını. İyi kısmetin, yağlı kapının kokusunu bin metreden alırsın. Banabak, numarayı ver, oğlan arasın burayı... Cep telefonu bize çok yazar şimdi...

- Yok anne yok... Taciser Teyze'nin doktor olan kızını arıyorum, sana bi ilaç sorucam. Müsaitse bi görsün seni. Hayır, insanlık hali, arada bi hepimizin akli gelip gidiyo. Neyse ilacı tedavisi vaktinde şeeetmek lazım.

- Ne diyosun kız sen anneye. Al bakiim şu terliğı kafana...

- Gitmişken bi gözcüye de gösteririz hem... Terlikleri eskisi gibi isabet ettiremiyosun, miyobun ilerledi heralde...

- Oo Safiye Sultan, mutfağı un basmış yine, ortalığı hamur çamur götürüyo. “Gün” var galiba... Anlaşılan börek çörek çetesi bi araya gelip son durumu değerlendirecek.

- Hıı, börek çörek işleri, iyi bildin. Adını sööliyim mi? “Kızını çok fena dövücek anne çöreği” yapıyorum.

- Kurabiyelerin terlik şeklinde olmasından bunu anlamalıydım. E, peki nooldu, bana niye kızdın da, cinnet geçirmiş Emine Beder yemekleri yapıyosun.

- Bilmiyomuş gibi konuşma. Yine niye geldi o küçük rospik bu eve?

- Haa sen yine Elifsu’ya taktın kafayı. Noolmuş kız beş dakkalığına bize uğradıysa. Odamızda oturduk dertleşiyoruz azcık. Tamam Elifsu biraz cins bi kız ama hepimizde var o kadarı. Bak anne seni uyarıyorum. Bi tane arkadaşım var hayatta ona da karışmayın lütfen. *Radikal* gastesi veriy o her gün, karton bebek Barbi’nin bile benden daha fazla arkadaşı var. Hem onlar erkek bi de.

- Fazla konuşma da o kırıyı biran evvel sepetle. En fazla yarım saat sonra basarım o odayı, olucaklara karışmam. Ba-

nabak, bırak o elmaları da yerine. Hiç bişey ikram etmem ben o cadiya, zıkkımın pekini siftinsin. Kız bırak o elmaları, radikaltak...

* * *

- Sana mutfaktan tek elma kaçırabildim Elifsu... Aaa olmadı ama, sen sigara içiyosun. Eceline mi susadın kız. Annem tazı gibi koku alır. Bi anlarsa bi daha sokmaz seni bu eve... Hadi, söndür şunu, hem ciğerlerine yazık...

- Benim ciğerlerimde bişey yok ayna gibi tertemizmiş kızm. Tıp öğrencisi Timur diye bi çocukla çıkıyorum O söyledi.

- Hihhi. Klark Kent mi bu çocuk kız. Nası gördü içini?

- Doğumgünümde çekap hediye etti bana. Staj yaptığı hastaneye gittik, akciğer, karaciğer komple bakımdan geçtim.

- Allahtan uçak uzay mühendisliğinde okuyan bi oğlanla çıkmıyosun Elifsu. Herif doğumgününde roket yapıp uzay gezmesine götürmeye kalkardı seni.

- Olmaz kız. Roket tutar beni. Rokete felan binemem...

- Hihihhuahua. Cidden komik bi kızsın kız...

- Timur da ööle diyo... Bi görsen ilah gibi oğlan, kafa da var çocukta. Tipi aynen Leonardo Dikapriyo. Hani bu Burus Vilsin karısı Demi Muurla çıkan sarı çocuk. Romeo Jül-yette oynuyo ya. Aslen Virjinyalı, yay burcu, uğurlu taşı topaz...

- İyi iyi anladım. Leonardo İngilizce "hık" demiş Timur burnundan düşmüş... Maşallah ne diyim Allah muhabbetinizi arttırsın.

- İyi de, ne zaman arasam hep evde ders çalışıyo çocuk. Doğrudürüst bi kere çıkabildik, onda da hastaneye gezmeye götürdü işte...

- Eee başka türlü doktorluk diploması vermezler adama. Tıp fakültesinde okumak zor tabi.

- Daha okul biticek, ihtisas sınavlarına çalışıcakmış, or-
dan da mecburi hizmet felan... Ölme Elifsum ölme... Esa-
sen bu kadar yakışıklı çocukları okutmamak lazım. O tipte
okumasa da olur. Yazık, en verimli çağında kafasını dersten
kaldıramıyo çocuk.

- Anlamadım, neye göre verimli?

- Aman sen de Sıdika, anlamıyomuş gibi...E yalan mı kı-
zım, okuyup yazcam, askere gidicem, işe giricem derken en
aşşa 35 yaşında serbest kalır o çocuk. Valla zengin bi aile-
nin kızı olsam, çeker alırım Timur'u okuldan.

- Yaa vallahi anlamıyorum seni Elifsu. Hayatın nası bi ta-
rafından bakıyosun sen, inan çözemiyorum. Kızım doktor-
ların yetişmesini engellersen, senin gibi hafif üşütük karıla-
rı kim tedavi edicek...

- Aman Sıdika yaa. Yine başladın manyak manyak konu-
maya. *Çalıkuşu* romanındaki idealist köy öğretmeni Feride
misin sen kızım? Güzel olanla parası olan niye okuyup yaz-
sın, dünya dengesiyle kafayı bozsun ki. İkisinin de serma-
yesi var, bi şekilde hayatları kurtulur.

- Evet, beyniyle kalbi olan da senin gibi insanların karşı-
sında acı çeker.

- Bak anlaşalım Sıdika. Sen bana mesaj verme ben de se-
nin odanda sigara içmiyim. Bana bak, niye mahzunlaştın
sen öyle. Bak arkadaşımın diye söylemiyorum tanıdığım
en güzel entel sensin kız. Kafa da var boy pos da.

- Sağol Elifsu. Ben de sana hayranım. Ne güzel işte, ken-
dine göre çözmüşsün hayatın anlamını.

- Bak ne diycem... "Hayatın anlamı" dedin de... Felsefede
okuyan bi çocuk bulalım sana kız. Hem, boş vakti çok olur
onların. Gezersiniz...

- Sıdika kız, naapıyosun yarım saattir içerde. Hala giyine-medin mi? Banabak, yerçekimsiz ortamda kot pantolon felan mı giyiyosun üstüne, niye bu kadar uzun sürdü?

- Tamam işte yaa, giyindik çıktık... Hayır, niye bu kadar ısrar ediyosun anlamadım anne? Bugünkü programımız çok yoğun galiba. Macar Heyyeti kabul edilicek, ordan arıtma tesisinin açılışına gidilicek, öğleüzeri rasathane denetlenecek, ardından Kırgız Devlet Bakanı onuruna yatsı yemeği... Sen bizim sade yaşantımızla Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanının günlük programını karıştırıyosun anne. İki ev karısı olarak sabahın köründe kalkıp giyinicez de noolucak, bi türlü anlayabilmiş diilim.

- Hiç işte, ben de konuşuyorum kendi kendime, yerçekimsiz ortam felan diye... Bu evde yerçekimi olmaz olur mu? Daha kalkar kalkmaz karının çenesi yere düşüyo. Kız, bizim de kendimize göre yoğun bi programımız var elbet. Sabahtan semt pazarına gidilicek, bayiiden fikir gazetelerinin verdiği dantel ve rejim ekleri alınıcak, tavuk kümesi denetlenicek, yumurta üretimi mutfığa aktarılarak kurabiye

yapımı teşvik edilecek... Eğer bunlar olmazsa yatsı namazını müteakip, senin gömölme işin var tabi bi de. Sıradan bir tören düşünüyorum...

- Ay tamam, anladım, peki... Sabah şiddetleri programına hoşgeldiniz...

* * *

- Israr ediyorum, hatta isyan ediyorum sayın pazarcı esnafı. Bal gibi adam kaskallıyosun işte... Bu domates hayatta bir kilo gelmez. Öööle küt diye tartıya atıyosun poşedi... Çekiçle vursaydın bari hassas terazine, o zaman beş kilo bile gösterirdi ibre.

- Bacım bırak şimdi ibretoru felan. Bu kadar konuştuğuna değmez, al iki domates daha veriyim, git tezgahın başından...

- Mesele iki domates meselesi diil pazarcı bey. Tüketici hakları diye bişey var şu hayatta. Kimbilir kaç tüketiciyi kaskallıyosun sen bu yöntemle.

- Haa ööle yapıyorum, aynen dediğin gibi. Ama vatan için yapıyorum, mukaddes bi vazifem var. Fazla konuşma mevcut domateslerini de almıyım elinden. Yürü git şurdan.

- Vay be pazara kadar düştü mü artık bu “vatan için yaptım” lafları. Demek sebze hali mafyası da gladyo işine karışmış. Şimdi zabıtaya felan şikayet de edilemezsin sen.

- İyi bildin, git istediğin yere şikayet et, hadi bakalım. Bak hala duruyo karı yaa. Çekil git şu tezgahın önünden, domates tarlalarına faili meçhul olarak ektirtme kendini...

- Hoop hoop, itip kakma insanı... Deveden büyük fil şeklinde çeteci var pazarcı bey. Sen benim babamın kim olduğunu biliyo musun. Kendisi senden çok daha fazla mukaddesperversi bi insandır. Sahte pasaport işinde, ayrıca üç kumaraneyeye ortak. İpten adam alır, yolda adam kaybeder,

kimsecikler gıkını çıkaramaz. Vurup da otoyol kenarına kuka gibi diktiği faili meçhul cesetlerin sayısı bilinemiyo. Toplumun adalet duygusu iyice örselenmesin diye bööle ev kızı şeklinde dolaşıyorum ben. İnanmadın mı, yaklaş bak; daha neler anlaticam sana...

* * *

- Kız Sıdika, iki milyon lira parayla pazara çıktın, hala hamallar bahçeye zerzavat boşaltıyo... Nası oldu kız bu iş..? Açık konuş, esnafla bi ilişkin mi var? Banabak, söz yüzüğü olmadan kız evine bu kadar hediye yollanmaz, mahalleli ters turs laf çıkarır.

- Yok be anne, herif kazıkçı madrabazın teki, azcık hakkımı arıyım dedim... Ama hiç istemediğim halde olay bu boyutlara geldi. Yazık kız anne, iyiden çivisi çıkmış bu işlerin. Az kaldı, camiden ayakkabı araklayan hırsızlar bile “memleketim için yaptım” diyip paçayı kurtarmanın yolunu arıyacak. Mafyayla çeteciler bir olup adalet perisini otoyol kenarına yatırmış ırzına geçiyolar. Adalet duygusu kaybolmak üzere. Herkes yaptığıının yanına kâr kalıcağına inanıyo. Ay çok fena vallahi. İğrenç... Benim çocuğum da bööle bi ortam da mı büyücek?

- Lan bana bak, hamile misin bi de? İki demet maydanoz üç küfe lahanaya kandırdı mı yoksa herif seni? Adı ne bu manavcının. Bekar mı, evli de imam nikahıyla kuma mı istiyo seni? İş kendinin mi, el yanında mı çalışıyo. Biberler sera işi mi, yerli domates çıkmış mı?

“Kamyondan Sonra”

- Alo, Sıdika... Benim Kenar, seni cepten arıyorum. Camdan baksana...

- Aman Allahım, gene bu herifin kapsama alanı içine girdim. Kenar, senin sim kartının üzerinde beni aramaman gerektiği yazmıyo mu? Hem cebine yazık, cep telefonları dolar üzerinden çalışıyo anımsatırım.

- Cep benim diil mi, istersem dinamit kor patlatırım. Feda olsun sana. Ayıryetten, kanguru cebi diil bu. Delikanlı cebi. Boşalırsa bi şekilde dolduracak kadar, bileğimiz de yüreğimiz de var evelallah.

- Banabak lan, gene bişiy mi içtin sen. Habire burayı arayıp, haber programına telefonla canlı bağlanmış malyacı saklaklar gibi babalanıp durma, yırtarım cebinin astarını.

- “Kamyondan soona” ben değiştim artık Sıdika. Eski Kenar diilim. Camdan bakarsan görürceksin.

- Herkes senin gibi, fink şebekesine girmiş, cebinde telefonla mı dolanıyo? Bizimkisi masa telefonu, kordonu camın önüne yetişmez.

- İyi ööleyse ben geliyim kapıya... Sıcak su var mı banyo-

da Sıdık?

- Bak bak terbiyesize bak. Sen şu camın altına gel, kızgın zeytinyağı var, kaçınıcı dereceden yanmak istersin! Seni uyarıyorum Kenar, babamın dürbünlü tüfeği var. Üstelik, aklının alamıyacağı kimseler tarafından imzalanmış “uzman kahramandır, arzu ederse öldürebilir” ruhsatı da bulunuyor. Ayrıca evli ve biri ayı, iki çocuk babası olan Zekeriya Saka, iyi derecede tekvando biliyor.

- Sadece şaka yaptım Sıdık. Dedim ya, kamyondan sonra değiştim ben. Kamyondan önce hakikaten bir ittim, bir ser-seriydim ben, salaktım da.

- Milletçe kapıldığımız bu ağır vasıta geyiğine de hastayım ha. Az kaldı, her Türk gencinin 20 yaşına bastığı anda 45 gün süreyle kamyon şöförlüğü eğitimi görmesi için kanun teklifi vericekler. Kamyondan sonraymışmış... “Bunca zamandır niye uyuyodunuz, elinizi mi tutuyoduk” diye sorarlar adama...

- Herneyse, kamyon mevzuusu telefonun aküsünü boşalttı, pilim bitiyö. Yılbaşında naapiyosun Sıdık?

- Abant, Kartalkaya, Uludağ ve Palandöken arasında kararsız kaldım Kenar. Belki aklıma eser Venediğe zıplarım. Jönev de keyifli olabilir aslında... The Marmara’nın ruufundaki baloda Küçük Ibo çıkıyo diyorlar, bi alternatif de o... Şey de var...

- Sen neler söölüyosun Sıdıkam. Sırf telefonun pili bitsin diye yapıyosan, şu anda ganyan bayiinde, yazar kasanın prize girdim, şarz halindeyim yani...

- Yoo telefonun pili şeysiyle ilgisi yok be Kenar. Sen yabancısı sayılmazsın, açık konuşucam... Bu kamyon işinden soona ben de eskisi gibi diilim artık. Yaşama daha farklı bakıyorum. Gencim, güzelim, başkalarından neyim eksik bi yerde abi yani. Fırsatları değerlendiricam. Her yılbaşı babamgille televizyon karşısında oturup lotarya kovalamaktan sıkıntı geldi. Mesela sen hoş bi çocuksun, madem sor-

dun, istiyosan birlikte Venediğe gidebiliriz... İki kişi tam pansiyon onbin doların içinde. Ben bu gece sokaa çıkıp bi şekilde beşbinini tamamlarım.

- Bana kalmaz, baban öldürür kız seni!

- Valla açıkçası, kamyon şeyinden sonra babam da değışti. Pezemenk olmak istiyomuş. Eroin işi için yaşlıyım diyo...

- Hiaa... Nesi. Niden! Na?

- Bu arada su da ısındı Kenar... Bi banyo köpüğü al, gel arzu edersen.

- Ciddi mi konuşuyosun kızım sen?

- Hayır, köpükten huylanıyosan başka bi fantaazi de düşünebiliriz. Annem "yere eflatun peluş serelim mi" diye soruyo. Abimi de bize içki almaya yolladık.

- Lan... Lan... Laan! Bu sen diilsin Sıdika, yanlış numara de ve kapat.

- Yok gayet doğru bi numara, arkadaşlarına da verebilirsin. Kamyon gerçeğı ailecek gözümüzü açtı.

- Bana bunu yapamazsın Sıdika, senden başka temiz bi kız tanımıyorum... Na... Naapıcam ben şimdi. Ayrılma, ganyancıdan çıktım, sizin eve doğru geliyorum... Babanla görüşüp daha yolun başındayken kurtarırım seni. Vay ağzına zıçtımın kamyonu naaptın benim Sıdika'ma. Du bi dakika gülüyosun ama... Şaka di mi şaka şaka... Hüü... Ulan ulan uoop, aah!

* * *

- Alo Sıdika, demin elde telefon size doğru yürürken bana bir ticari oto çarptı. Ticari otodan sonra benim için çok şey değışti Sıdika. Ben eski Kenar diilim. Dalga geçmeyi bırakıp ciddi konuşalım, gel, ben şu anda parktayım. Ahı, git lan, kırarım bacaanı. Demin bi çocuk parktaki kaydırağın üstünden gözüme kum attı Sıdika. Kum olayı beni daha da değıştirdi Sıdika, olgunlaştım adeta. Alo?

- Anne kız Sana'nın pastasını Zeytin mi yoksa Limon mu aldı acaba?

- Hay ağzına sağlık yavrucum, hah şööle... Hep bööle şeyleri tak kafaya bunlardan sor anneye. İnsan evladını bööle görünce seviniyo.

- Bizim sobaya kaç tane mısır tanesi sığar acaba?

- Aferin kız... Vallahi normale doğru bi gidiş var sende... Eskisi gibi evren ne, galaksi neresi felan gibi sorular sormaz oldun anneye. Normal meselelere kafayı takıyosun. Hep bööle ol, afferin sana, aslan evladım benim.

- Diyelim, bizim sobaya, yaklaşık onikibin mısır tanesi sığıdı. Sobayı yaktığımızda bunlardan kaç tanesi genişlererek "patlamış mısır" olarak, sobanın yörüngesi dışına çıkar. Hi-hihi...

- Bak bak bak, yine tutamadı beynini karı. İki dakika normal insan gibi konuştu üçüncü dakkada üşüttü. Sana ne kız genişlen mısırdan bilmemneden, Erdal İnönü mü olucan, fizik fıtık profesörü müsün faraş ağızlı karı... Bak bi de gülüyo... Annesi diil, soytarısiyız sanki cadalozun.

- Hi hi hi... Taam kızma kızma... Ama naapiim anne ya. Bütün gün evde, cam kenarında senden başka eğlencem mi var. Sen benim için bi nevii ev Şerhan Fensoyusun...

- Yok yaa, dikkat et de, Terol Eaş olmıyım?

- Terol Eaş ne be?

- Hihuhuhu. Bak işte basmadı kafan, vallahi basmadı. Kız keşki baban abin felan şahit olarak yanımızda olsaydı... Hihihii. Vallahi faka bastırdım karıyı. Oh, içime yağlar ballar sindi billahi. Şerhan Fensoy gibi kız, kötü adam Erol Taş... Terol Eaş yani.

- E, ne yalan sööliyim birden idrak edemedim... Ne diyim helal olsun. Bak ama ben tuhaf laflar ettiğimde boşa kızıp tantana ediyosun. Demek ki sana çekmişim. Eğer, doğumevinde bi başka bebekle karışmamışsam veya Kızılay bana manyak bi kan vermemişse, bütün tuhafılıklarım senin genlerinden geliyo.

- Tabi... Senin genlerin benden. Abindeki genlerin çoğu da benim, yalnız üç genini babandan aldı. Susurluk üçgeni... Ondan bööle ayı oldu... Ayyy huuu huuu huuu. Hi hi hi. Çatlıycam kız...

- Ihihihii... Valla çok iyi be... Nooldu kız sana bööle anne. Yani havsalam almıyo vallahi.

- Kaç mısır tanesi alıyo peki senin bu havsalan kız? Hihihii...

- Uhahaha anne?

- Canım... Sööle... Sööle, Canım Türkiyem.

- Anne?

- Ihi.

- Ay ne hoş oldun ööle sen.

- Ühü, ne hoşu kız. Bişeyler oluyo bana. Mübarek üçaylarda cin felan mı dadandı nedir. Nası konuşuyorum ööle komedi komedi. Kız ya bööle kalırsam?

- E fena mı keşki hep bööle olsan, şen şakrak espirili Sa-fiye...

- Olmaz ööle şey, asarım kendimi Alimallah. Bu yaştan soona ben bööle yaşayamam... Ühüüyp.

- Nooldu ööle ühüyp diye, miden felan mı bulanıyo.

- Yok kız, yine espiri yapıyodum, son dakkada yakalayıp durdurdum kendimi vallahi... Vay başıma gelen vay. Hüü.. Hüaaaa.

- Kız anne dur nereye gidiyosun, bunda üzölüp ağılycak bişey yok. Belki gelip geçici bişeydir, sonra yine düzelir eskisi gibi olursun.

- Kih... Kamm... Kamyondan soona hiç bişey eskisi gibi olmayacak... Kahretsin... Yine... Yine komiklik yaptım, ühü-üü hüüüü... Al şu canımı Yarabbii....

- Anne gelsene kız buraya nereye gidiyosun...

- Ehinhebenep.

* * *

- Anne. Annecim, hadi aç artık kapını. Bak vallahi telaşlanıyorum. Noolmuş komiklik yapabiliyosan, hazırcevap olmuşsan, bu kötü bişey diil ki. Bak ben de ööleyim, çok bişey olmuyo, yaşayıp gidiyo insan. Babam da alışır zamanla bu haline...

- Git kız başımdan. Tevbe istiğfar ettim. Hocaya da göstericem kendimi. Sen başka ben başka. Karı kısmına ortayaştan soona, komiklik hiç gitmez. Delirdi oronsbu derler. Dile düşer insan. Konuşturmam hakkımda, atarım kendimi trenin altına, rahmetli Zeki Müren beni öbür tarafta oper...

- Hihhi... Ömürsün kız...

- Gülme, gülme dedim. Bu o kadar komik diildi. Mahsus yapıyosun sen de...

- Alo, Sıdika... Benim ben...

- Uff kolum! Aloo... Lan Kenar, ne var niye arıyorsun bu vakitsiz saatte... Telefonu ararken kolumu çarptım senin yüzünden...

- Nasıl yani Sıdika... Sen de beni mi arıyaktın yoksa...

- Seni niye arıyım ki, sapık olan sensin... Saat 21 itibariyle ışıkları söndürmüştük, karanlıkta telefonu arıyodum...

- Ohh Sıdika... Hem beni arıyorsun hem de ışıkları söndürmüşsün... Hemen geliyim mi...

- Aaa... Sana nooluyo lan! Biz ışıkları “sürekli aydınlık” için söndürdük. Olayın seninle bi ilgisi yok...

- O ne? Yeni çıkan ampul mü... Sök sök sök... Tak tak tak... Takmak sorun oluyosa ben gelebilirim esasen...

- “Sürekli aydınlık” dediğimiz başka bişey... Kaç gündür bütün televizyonlar bangır bangır bağıriyo, sen ampulden bahsediyosun... Nesin oğlum sen... Uzaylı mı?

- Ben bir eşşeğim Sıdika...

- Onu biliyoruz... Başka önemli itirafın varsa onu söyle... Yoksa kapatıcım...

- Nerden biliyorsun Sıdika, yoksa dün geceyle ilgili bişeyler mi duydun? Yalan hepsi...

- Nerden duyucam lan ben senin gece ne halt karıştırdığını salak... Hem bana ne!

- Bak Sıdika, ben bu sabah bi otelde uyandım...

- Hayrola... Turneye falan mı çıktın yoksa?... Neredesin şimdi, hangi yöremizin kızlarını taciz ediyosun?

- Yok Sıdika... Halen şehir sınırları içindeyim. Sabah Tarlabası'nda bi otelde uyandım... Pişmanım Sıdika...

- Niye pişmansın, otelden havlu felan mı çaldın?

- Ööle diil Sıdika... Ben dün gece alkollüyken bi eşeklik yaptım... Daha doğrusu yapmışım... İnan bana kendimde değildim... Ben... Ben seni aldattım Sıdika... Üstelik yedimilyon ikiyüzellibin liramı çalıp gitmiş o kaltak. Pişmanım... Evdeysen gelip ayaklarına kapanayım mı?...

- Aaa... Deliyse bak... Ne işin var bizim evde be... Sen hâlâ kendinde diilsin Kenar. Evin 4 kilometre çapındaki bir alana yaklaşırsan yarın sabah da hastanede açarsın gözünü...

- Böyle konuşma ama... Pişmanım Sıdika, gül gibi sevgiliyim dururken gidip elin karısıyla otellerde...

- Kim kimin sevgilisi lan!...

- Dün gece alkol arızası nedeniyle kısa bi kesinti oldu ama, sen benim genelde sevgilimsin Sıdika...

- Bak hâlâ ne diyo ayı... Bana bak Kenar, derhal oda servisini çağırıp kendini bi güzel dövdürt, abimle babama iş çıkartma... Ya da otelin yangın merdiveni varsa kendini yakarak ordan aşşa in...

- Ben artık otelde diilim ki Sıdika... Eve döndüm... Bi daha da gitmem artık o otele... Mazide kaldı o günah yuvası... Çok pişmanım... Affedebilecek misin beni...

- Ulan genç kızlığım senin taciz telefonlarına cevap yetiştirmekle geçiyo, sürekli imâlı laflarla terbiyesizlik yapıyosun, seni niye affedeyim ki...

- Eö... Çünkü... Öö... Ben bir işçi çocuğuyum... 15 yaşımdan beri alnımın teriyle çalışıyorum...

- Bak sen...

- Tabi... Ayrıca şiir defterlerim var benim... Bi de halamın kızı var, kalp hastası, her an ölebilir...

- Aferin sana... Bakıyorum kendini geliştirmişsin, gündemi takip ediyosun... Sen al bu ucuz numaralarını da başka kızlara anlat...

- Başkası yok artık Sıdika... Sen varsın... Biliyorum kışkandın beni, ondan yapıyorsun ama... Yavrucum bunda bozulacak bişey yok... Tabiyat kanunu... Erkeklerde bu böyle yani... Anlıyorsun di mi...

-

- Arı gibi.. Ööle çiçekten çiçeğe tohumunu bırakıyo hayvan... Zürriyeti devam edicak... İçgüdü yani... Anlatabiliyomuyum..? Bak sen kafalı kızsın, kitap felan okuyosun, anlarsın... Ama onların hepsi gelip geçici... Sen çocuğumun anası olucaksın... Ben de eninde sonunda sana dönücem... Alo?

-

- Alo... Niye ses vermiyosun Sıdika'm... Alo... Alo... Vay kaltak kapatmış... Ulan madem kapatıcaksın niye beni arıyorsun... Hayret bi olay... İstesem söylemeyebilirdim de... Ruhun duymazdı... Bi daha arama lan beni... Bana kız mı yok!...

- Hocam, nasısınız? Beni hatırladınız mı, Sıdika... Üç Sıdika.

- Birincisi, “hocam” diye bi laf yok... Öğretmenim... Hoca camide olur. İkincisi, kendini tanıtırken soyadınla tanıtmalısın. Okul numaranı söylemen yeterli diil. Ne o ööle “Rocky üç” gibi. Diyelim ki Rocky’sin, ilkokul öğretmenini Migros’ta gördün, o zaman ne diyceksin: “İyi günler öğretmenim, beni anımsadınız mı, ben Rocky Balboa 3.” Anlaşıldı diil mi Sıdika Saka... Üç, Sıdika Saka... Hihhih...

- Kız öğretmenim, hiç değişmemişsiniz... Aynı espirili Arife Örtmen. İzin verin sizi şööle bi öpiim, öğretmenim canısı benim. Nasıl da hemen tanıdınız beni. Ay yani soyadımın Saka olduğunu felan.

- Beş yılımı verdim ben sana, niye tanıımıyım çocuğum? Mehmet Özbay adına düzenlenmiş sahte kimlikle dolaşmıyosun Sıdika Saka’sın işte. Öööle gizli bi durumun varsa şööle de açık etmiyelim. Az hızlan bakiim Sıdika’cım, kasiyer kız etiket tabancasını kaptı, pirinç reyonunu doğru ilerliyo. Etiket değişmeden eski fiyatıyla bi torba baldo pirinci kapalı...

- Bi yer karosunu 25 santim alıcak olursak, pirinç reyonuyla aramızda yirmi karodan yaklaşık 500 santim yani beş metre var. Adımlarımızı ortalama 75 santim attığımızı varsayalım, altıbuçuk adım sonra orda oluruz. Bi sürü prinç torbası var, kız saniyede bi etiket değiştirse bile, etiketlemediği en az on torba kalır. Bu hızla eski fiyattan pirinç torbası bulmamız çok yüksek bi olasılık. Hatta lazımsa arada Cif likit jel alıcak kadar bile zamanımız var.

- Afferin kızım. Eşkıden de bööle zehir gibiydin. O ayı baban, ilkokuldan sonra pek okutmadı seni di mi?

- Ay örtmenim müthişsiniz. Babamın ööle olduğunu nereden biliyorsunuz. Ben pek devam edemedim, soonadan babamın durumu okullara ders olarak mı kondu?

- Sınıfta bitlenen arkadaşların için, turşu kavanozunun dibindeki sirkeli suyla arap sabununu karıştırarak bir şampuan icad etmek istediğinde, baban kafanda kavanoz kırıp seni iki gün okula göndermediği zaman anlamıştım. Daha sonra beslenme sepetinden, beyaz leblebi, haydari ve yarısı yenmiş kavun dilimi çıktığında... Bana ağlayarak “annem Sinop’a kaçtı, beslenmemi babam hazırladı” dediğinde.

- Bi kere de şey olmuştu, babam Sosyal Bilgiler kitabımın arka kapağına komşuyla çevirdikleri ellibir partisinin tabelasını tuttuysa hani. Siz ben yaptım zannedip, “Bir kitaba hiç böyle davranılır mı?” diye kızmıştınız.

- Senin yapmadığını biliyodum, belki babana söyler, utandırırın diye dediydim o lafları. Yoksa oncacık çocuk beş el üstüste ikiyüz atamaz. “Ailemiz” konulu resim ev ödevinde, babanı sofra başında Jolly Joker kılığında ve anneni kumtorbası biçiminde çizdiğin zaman, ailenin nasıl insanlar olduğunu keştebiliyordum zaten. O resimde soba kenarında duran küçük bir odun parçası gösterip, onun da abin olduğunu söylemiştin. Sahi abin naapıyo?

- İyi sayılır, Avrupa kupalarında tur atladı onlar. Sayısal

lotoda dört kaçırdı bi tane. Eööö... Başka... Bi daha çıkmaz diyolar ama, bedelli askerlik için 7.820 mark biriktirdi. Çıkmazsa, düz askerlik yapıp, marklarıyla Tempra'ya girecek. Son günlerde gümüş bi yüzük takıyo bi de. Artık söz müdür, süs müdür bilemiycem. Ay lafa daldım, verin de şu sepetinizi ben taşıyım.

- Zahmet etme kızım, zaten ağır diil. Aslında sadece kuş yemi almaya geldim. Malum, hayat şartları, öğleden sonraları varlıklı bi ailenin kuşuna özel konuşma dersi vermeye gidiyorum. Epey bi para verip almışlar, Hint papağanı mı ne... Esasen yetenekli bi kuş, fakat sahibiyile ilgili psikolojik sorunları var. Adamın istediği geyik cümle dışında her şeyi söölüyo hayvan. Geçen gün on kıta şiir bile okudu... Sen gibi işte. Kanadından bi tutan olsa kimbilir neler olucak. Hep öyle ya, taşlar bağlı itler serbest, ayı kapanları boş, alaca kuşlar kafeste, kuş kadar burunlarından halkalanmış, bilenler suskun, bilenler köle.

- Ay ööle kederli konuşmayın örtmenim yaa. Öğrettiğiniz bir harf için kırk yıl sponsor olsun o eşşekler size. Hep mi böyle gider sanki. Yalnız, kerametleri kendilerinden, karanlık insanlara mı “gerçek vatansever, bir kahraman” muamelesi yapılır bu topraklarda. Minnacık çocuklar için mangal kadar yüreklerinden başkaca susturucusuz silahları olmayan milyon tane öğretmeni, dünyaların en saf, en iyi niyetli çetesini unuturlar mı hakkaten.

- Serzenişme öğretmene! Bak lafa tuttun, arada kuş yemlerini de zamlı etiketlere buladı kasiyer kadın. O senin dediğin hep şiirlerde kalıyo be benim cincoloz kızım. Hadi, deli deli konuşup da salyaya sümüğe karıştırma beni, boşver.

- Seni findıklı belaaam, püskül kıraan, yakalarsam donsu-uuz, tırınınım sabunsuuuz...

- Ay, oha yani abi... Aile var.

- Evet, artık söölemenin zamanı geldi Sıdika... Biz senin ailen diiliz... Ehu ehu.. Seni findikkıraaan... Ehuhuhuu.

- Ay bi de espiri yaptı Selimcan'ın geç gelişmiş...

- Erken ölmek istemiyosan doğru konuş Sıdika.

- Asıl sen doğru şarkı söyle... Ne o yakalarsam donsuz, sabunsuz felan? O bet sesinle tavukları yumurtadan kestiğin yetmiyo, bi de şarkı süsü verilmiş küfürler saçıyosun ortalığa...

- Ne be ne... Bu şarkının asıl sözleri bööle bi kere... Yıllardır sööleriz biz bunu açık türbünde. Tarkan'ı gastede gördüm de ordan aklıma geldi. Dur, sen bakma ama gaste-ye... Küttedenek düşer bayılırsın şimdi. Kaknem kızların alayı Tarkan'ı görürgörmez bayılıyo...

- Hıh... Kazma erkeklerin alayı da kıskançlıktan çatlıyo...

- Nesini kıskancam lan ben o çöptorbasına girmiş kara gözlüklü cücenin. Yalan mı, koroplast orta boy çöp torba-

sından pantolon giyiyo. Siyah ve parlak... Baksana şu resme... Ama dur, bakma, fenalık geçirirsin...

- Asıl senin şu espirilerin yüzünden bitkisel hayata girecem abi. Sebze olmaya doğru adım adım yaklaşıyorum...

- Ehuhahaa haa... Ay.. ay çatlıycam şimdi... Habere bak yaa... Bak ne yazıyo Sıdık... Tarkan konserinde bi de adam bayılmış... Hua hua. İşe bak yaa... Erkek adam Tarkan Konserinde bayılır mı len? Şu bak, resmini de koymuşlar... Hayret valla... Ayı gibi de herif, hiç belli olmuyo... Hihhi... İsmi Kenar'ımış...

- Ne, Kenar mı?

- Heee... İsmi de bi tuhaf lavuğun....

- E, canım bilip bilmeden ne şeediyosun. Belki bi hastalığı felan vardır çocukcaazın, ondan bayılmıştır...

- Hee, Tarkan'a hasta heralde... Demek Kenar Ablamız az hassas bi arkadaş, ruhen ince birisi..Uhe uhe... Hey Yarabim yaa senin türlü çeşitli kullarına kurban oliyim, ne cins insanlar var şu hayatta. Tık... Tık.. Tık.. Şeytan kulaana kurşun... Ben ööle ters bi yerde bayılıcam intihar ederim şerefsizim...

* * *

- Alo, Sıdık... Kenar Ben...

- Alo...

- Sesinde niye tuhaf ve alaycı, adeta benle makara geçen bir ifade var Sıdık?

- A aa deliye bak. Ya, sadece bir "alo" dedim. Bi sözcüğe kafadan kısa metrajlı filim çevirdi herif.

- Hayır yani, bu sabahki gasteyi gördüysen o bakımdan.

- Yoo... Öhö.. Benzine yine zam gelmiş onu mu diyosun... Ehem?

- Bakmadığın iyi olmuş Sıdık, medya bazı şeyleri çarpıtı-

yo. Şey, ben Tarkan konserinde bayıldım da... Ama seyirci felan diildim yani. Kırk yılda bi iş bulup badigard olarak çalışıcaktım. Ekmek parası bulduk diye sevinirken sen tut bayıl orda... Keşke ölseydim Sıdika.

- Yani... Başka zaman olsa "öl" derdim de, en azından bu konuyla ilgili ölme Kenar.

- Yaa Sıdıkam yaa. Sabah aç karnına dolapta beklemiş bi kavun yediydim... O dokundu heralde. Zehirlenmişim. O kalabalıkta itiş kakış arasında gözlerim karardı, tansiyonum çıktı heralde, küt... Bi baktım ambulanstayım... Çekmeyin lan dedim gastacilere ama, baygınken almışlar bi iki kare... Şimdi benim çocuğum olur mu acaba Sıdika?

- Bunun konuyla ne ilgisi var Kenar?

- Ee, erkek adam, Tarkan konserinde bayılınca... Gerçi kavun yüzünden oldu ama, gene de kendi kendimden kuş-kuya düştüm ben... Senle bi buluşsak diyorum. Yani bakalım yapabilecek miyim?

- Bak bak gene neler diyo eşşoğlu eşkenar...

- Esasen, ben kendimden eminim. Yani, senin sesini duyunca bile ayıptır söylemesi bi tuhaf oluyorum ama, çevreye karşı, bi şekilde ispatlamam lazım yani... Olmazsa hemen evleniriz. Annem bakar çocuğa...

- Herife bak yaa, bozuk kavun yiyip bayıldı diye benden çocuk yapmak istiyo. Olm, zaten bir moron olarak, senin üremen tabiyat açısından zararlı. Ama illa çiftleşmek istiyo-san, git de, şarkıcı görünce bayılan salak karılardan biriyle üreyin. Benden uzak dur, bi daha da telefon ediyim deme...

- Yapma Sıdika, kapama şu telefonu... Anlıyorum, belki "Bu, artık tam erkek diil, beni memnun edemez" şeklinde düşünüyosun ama olay tamamen bi bozuk kavun olayı. Arzu ettiğinden daha fazlasını verebilirim sana... Alo kapama lan. Hüoo...

- Yavrucum bi beş saniye durup otursana yerinde... Sabah beri fıkır fıkır bi oraya bi buraya... Kurtlu şey... Kız, hareketli spermezoid mi kaynıyo bi tarafında...

- Hön? En son ne dedin sen anne? Ne o ööle spermazoid felan. Yav bi kere de normal anne babalar gibi azarlasana insanı anne yaa. Biliyosun onlar: müziğinsesiniçokaçtığını-söylerlervesaçlarınintuhafolduğununotlarının...

- Ciyyyaak. Kız bi sus... Nefes al arada, çatlıycan...

- Korkma bişey olmaz... Çatlarsam ancak senin yüzünden çatlarım ben. İki dakika aerobik yapıyoduk şurda, kalkıp neler sööledin insana. Hıh... Hareketli spermazoitmiş... Ağzından çıkanı kulağın duyuyo mu senin, o laf ne demek biliyo musun?

- Biliyoruz... O Kumkapı Cinayetçisi Zeynep evli bi adamla yakalanmış. Yetkililer kukusuna bakıp, rapor yazmışlar... O rapor gastelerin alayında vardı, ordan baktım... Kötü bi mânada diil canım, hani çok hareketlisin diye sööledim...

- İyi de, sen utanmıyo musun elalemin kuku raporuna bakmaya?

- E, naapiim bütün gaste ve televizyonlarda yayınladılar. İnsanın gözü ilişiyö. Bak, ibret olsun... Ööle haltlar karıştıırırsan kukuna rapor yazıp gösteriverirler gastede... Tık..tık... Ay şeytan kulaana, kukulardan uzak...

- Ayıp anne ayıp... Bööle aşşalık bi durum karşısında es-piri yapıyosun bi de...

- Neresi ayıp kız? Yetkili biri bakmış da yazmış raporu. Adamın kukuya bakma yetkisi var. Asıl o karının karıştırdığı halt ayıp... Sen tut elin evli adamıyla...

- Konumuz bu diil ama şimdi. “Kukuya bakma yetkisi” bir nedir onu konuşuyoruz. Yani bi düşünsene, bu acaaip bişey anne. Diyelim ki bööle bi yetkili var. Tutturdu, “hak-kında şikayet var, gelip senin kukuna bakıcam” diye.

- Kiminkine... Öldürürüm Alimallah, yetkisiyle birlikte öbür dünyada açar gözünü. Mutfaktan bi bıçak kaptığım gi-bi deşip de içine bakiveririm adamın.

- Hihhi. Yaa, işte bööle... Anca kendi başına gelince...

- Ne gülüyosun kız, deli mi dürttü? Esasen ben anladım senin derdini. Yine o kızı tutucam diye bööle yapıyosun. Kız adam bıçakladı, feminizma ayağına toz kondurmadın elin cadısına. Şimdi evli bi adamla basıldı, yine “kukuya bakma selahiyeti kimsenin olamaz” diye cav cav ediyosun. Eh, daha sen savun bakalım... Her türlü melanetin altından çıkıyo, az kaldı uçak kaçırıp orman felan yakıcak karı, o zaman nası savunucan.

- Tamam tamam kapatalım bu konuyu... Hem, tartışma-mız anlamsız. Beni anlamanı bekleyemem. Çocukken çak-makla kukumu yakma yetkisi olduğunu ileri süren bi an-neyle ne konuşabilirim ki...

- Onu altına işeme diye söölüyodum sana ben... Anneler sööler, ööle bi yetkileri var. Bak çocuğum, ööle yetkiliyle dalga geçmek felan olmaz. Normal bi insan ol sen, zaten gelip niye yetkililer kukuna baksın ki? Evlenirsin telli du-

vaklı, bi kocanın kukuna bakma yetkisi olur o kadar.

- Yetkili kocayı da gördük işte. Görüldüğü gibi yalnızca evli bulunduğu kadın üzerinde kullanmıyo yetkisini. Başka kukulara da bakmış. Ama kimse onu karga tulumba götürüp “zinacı” diye orasına burasına alet sokuşturmaya kalkmıyo. Hem bu koca yetkisi işi karışık. Mesela gidip Ceymiş Bond’la evlendin diyelim... Adam 007. Bilindiği gibi sıfır sıfır ajanların öldürme yetkisi de var ihihhi...

* * *

- Hınf... O ellerin kırılısın inşallah Zekeriya... Hürk... Bunda ne kabahatim var da dayak yiyiyorum şimdi ben. Esas sen o cadı kızının söylediklerini duyucaktın... Kukular pipiler gırla gidiyodu.

- Bak hala konuşuyo. Eşşek kadar kızın çakmakla saçı tutuşturulur mu? Deli misin sen Safiye... İcap ederse bana söölerdin, ben ikinizi birden döverdim. Hem boşa çakmaan gazı bitmezdi. Biliyosun bu kanunen bana verilmiş bi hak. Koca meclis bile değıştiremedi. Kocalar karılarını dövebilir...

- Gece uyurken kulağına kızgın zeytinyağı dökebilicaamı hiç düşündün mü sen Zekeriya. Kimden aldığımı bilmiyorum ama, şeytan arada bi “senin de bööle bi yetkin var” Safiye diyo...

- Bak hâla nası konuşuyo... Gel... Gel lan buraya.

- Ah... Vurma... Vurma diyorum yetkisine tükürdüğü-mün... Salataya fare zehiri korum lan... Bööle bi yetkim var benim... Ah... Aklın varsa uyuma Zekeriya... Ah...

- Hop diridiri dat diri dittiri doom, ben yarimi seviyoom
hop diridirdatdiri dittiri doom ben yarimee ölüyoommm...

- Kız Sıdika oto alarmı gibi dattiri dittiri ötüp durma evin
içinde söölyceksen doğru bi şarkı sööle.

- Eh yani anne, Tarkan'dan Sezen'den felan mırıldansam
“ne oo ööle ‘tutarım, yalarım’ lafları, konyak içmiş horospu
karı nağmeleri sööleme” diyosun... Türkü söölese, “oto
alarmı” oluyoruz. Hayır, İngilizce bilsem, Elton Con'un
Leydi Di için söölediği Cenaze Marşını seslendiricem billa-
hi... Çünkü geriye bi tek cenaze marşı kalıyo... Peh..

- Ağız burun eğme ööle anneye. Soona, marşsız felan sa-
de bi törenle kömürlüğe gömüveririm seni.

- Kız anne cenaze dedik de, neydi o tören ööle. Hakkaten
de İngilizler disiplinli insanlar. Koca tören tek falso olma-
dan bitti. Vallahi bizde olsa mezar başında hır çıkarıp bir-
birlerinin kafasını kürekle yararlar. Gasteciler dayak yer,
mafyacıların badigardları sağa sola silah çeker... Cenaze ala-
yı geçerken, kara gözlüklü, nursuz suratlı aylara salyalı
avazla “Türkiye seninla gurur duyuyo” tezahüratı yapılır.

Ölüye saygıyı felan unutup panayıra çevirirler ortalığı.

- Her milletin örfü adeti kendine göre kızım. Cemiyetler sevinçlerini üzüntülerini başka başka gösteriyolar. Müteveffa Leydi Di'inin o beygir suratlı kocasının düğününü de izlediydik biz. O vakit de İngilizlerin alayı, baston yutup, çimento şerbeti içmiş gibi, öölece ruhsuz ruhsuz duruyolar. Bizim örflerimiz başka türlü ama. Mesela gelenekler yüzünden babanla ben üç ay soona zıfaf gecesini idrak edebildik.

- Ihihi nası yani kız. “Rötar ferahlık getirir” diye bi geleğimiz yok ki. Neden üç ay geciktiniz...

- Gerdek odasına girerken “uğurdur” diye babanın sırtına meşe odunuyla vurdular. Adamın beli kaydı, iki ay kıpırdamadan yattı öölece. Yine adet icabı, beni bal arısı soktu, davul gibi şiştim. Bi ay da ööle gecikme oldu...

- Kız anne, attın şimdi sen de. Ööle arıya sokturma, sin-caba ısırttırma diye bi gelenek yok.

- Direkman bal arısı yok tabi. Ama “kaynana evinde gelinin dili tatlı olsun” diye, kına gecesinden soona, kaynana evine yakın bir bahçedeki kovandan arı balı alıp ağzına sürüyorsun. Arıların oğul verme zamanıymış, bilemedik, üçbin civarında arı kaynanamgille bizi önüne katıp kovaladı. Dereye atlayıp da ööle kurtulduk. Kaynanam dereye kapılıp yedi kilometre sürüklendikten sonra çavlandan aşşağı uçtu. Beş ay da o yattı.

- Yaa, adamlar biliyo işi tabi... Boşuboşuna her eve, her arabaya bir ceset torbası koydurtmaya kalkışmamışlar. Şuna baksana, düğünden cenazeye her şey anında bir faciaya dönüşebiliyo yurdum topraklarında.

- Bak bak ukela dümbeleşine bak. Elin İngilizine özendi bizim örfü adeti makaraya sarıyo... İyice “Keneks Çocuğu” oldun kız sen. Banabak geveze kerkeneks, bidaha örfe adete dil uzattığını duymıyım... Ceset torbası örünceye kadar

beklemem, buzdolabı poşetiyle ambalajlayıveririm seni.

- Ehe he he... Ceset torbası örücekmiş... İhihi. Kız anne vallahi, terlikle, darpla felan diil; güldürmek suretiyle ölümüne sebebiyet vericeksin.

- Örücam tabi. Madem ki, her evde bulunması mecburi, elinden dikiş nakış gelen bir ev kadını olarak, ailemizin torbalarını kendim yapabilirim. Gül bakalım ööle hakkıdı hik-kidi, aklın tembel karı işinde tabii. Sen olsan gidip hazırını alırsın.

- Yok canım, hand meyd, hot kotür ceset torbası hazır alınmışından daha makbul tabi. Bi de üstlerini bi güzel iğne oyasıyla işlersin sen onların.

- Hıı ööle yapcam... Seninkine geyik motifi işliyim mi, çizizine korsun... Sen gelsene hele şööle bi, seni cadı seni...

* * *

- Yuf sana Safiye... Şuna bak, şu kızın haline bak! Bi de aile içi şiddeti hep erkeklerden bilirler. Lan, insan öz kızını mezurayla boğmaya kalkışır mı.

- Yok valla Zekeriya, boğduğum ettiğim yoktu. Mezurayla torba için ölçüsünü almaya çalışıyodum, kendisi debelendi. Hem o da benim elimi ısırıldı. Ay ay ay... Vurmasana be adam... Ay... Yapma lan... Zaten senden öğrendik biz bu kadar şiddeti, ayı. Yoksa annem bana bi sürü yemek tarifinden başka bişey öğretmediydi... Ah, elinde çibanlar bitsin Zeke-riyaaaaağ....

- Alo, kimsin? Safiye Saka gilin gapsama alanına giriya mu bu telefon. Aloo ben Şetaret... Ses veesenize be... Hatta galyın mı gidyin mi?

- Kapama... Alo... Alo Şetaret Hala, ben Sıdika... Kusura bakma kedi telefonu devirdi de... Şükür sesini duyduk yaa. Ne zamandır aramıyodun?

- Gız araycın amma, enişden olacak ibibük evin telefonunu sokağa götürüyo, “gontürlü telefon işine girecin” dedi. İsteesen “manyak” de enişdeye... Sen bilüüsün.

- İyi, peki, diyim baari. Manyak eniştem... Niye götürüyo telefonu sokaklara bakiim.

- Hay ağzına saalık gız. Ben dayak yiirin deye direkman manyak deyemeyan enişdengile. Bi başgası deyince içime su serpilya...

- Hihihi... Bu da iyi. Sen şimdi sırf enişteme ikinci ağızdan manyak dedirtmek için mi aradın bizi yani. İstersen annemle abimi de çağırıyım, koro halinde söyliyelim, ferah-larsın...

- Yok gız, sırf ondan aramadım. Enişdengilin bi ricaası

vaa.. Sayısal loto oynamak isteya kendisi. Bizim bu Sinop'ta oynenamaya. Enişdengilin yerine siz oynayivericekmişsiniz. Şimdik ben bazı rakkamlar bildürecin.

- Haa şimdi anlaşıldı. Demin de Bitlis Mutki'den babamın asker arkadaşı aradı. Akşam otobüsüyle oynanmış kupon yolluyomuş... Ondan önce de annemi ODTÜ Mimarlık'tan eski bi kız arkadaşı arayıp şimdi oturduğu Artvin'in Ardanuç ilçesine APS ile loto kuponu yollamamızı istediymiş.

- Dalga geçme len halaynan. Annenin ODTÜ Mimarlık Üniversitesi'nde nerden argadaşı olyomuşmuş. Yalancı mimarcı...

- Valla annem de anlamadı ama, kadıncaaz annemi dinlemedi bile. "Kupon kupon" diye yalvarıyordu. Bi başka numarayla karıştırıyordu heralde. Ses etmedik, "tamam kardeş tamam" deyip kapadık telefonu.

- Gız bana bak ibibük. Bana da "tamam tamam" deyip telefonu gapatır da guponu yatuumazsanız, ahrette iki elim yakanızda olu bak. Gonuşman bi daha sizle...

- Olur mu ööle şey hala, sen bizim birinci dereceden akrabamızsın. Yurdum taşralı insanının sayısal loto oynamaktan mahrum bırakıldığı şu günlerde bir Istanbulu olarak sana yardım etmiicaz da kime edicez. Hadi sen sööle rakkamları...

- Onüç, onsekiz, yirmibeş, oniki, otuzüç, kırkbir. Gız bana bak paralel telefondan noter dinleya onagöre... Bizim golona para çıkaasa üstüne yatmak yok... Öhö... Öhö... Duydun mu noter öksürdü...

- Enteresan... Daha önce hayatımda hiç noter öksürüğü duymadıydım. İhihi...

- Şunları da yaz.. Dört... Ondokuz... Yirmialtı... Yirmidokuz... Otuzbeş... Otuzdokuz... Bunlaa noterin tercihleri enişdeninkinden ayrı... Sinop noteri dedi bunları... Diyor bunları. Noter diyor ki...

- Ehehe... Bak seen... Peki noter beyin tercihlerini de yaz dım... Gelelim sana, senin düşündüğün rakkamlar var mı Şetaret Hanım?

- Yok kız benim neyime... Sen noterinkileri yaz tamamdır.

* * *

- Alo buyrun Saka malikanesi. Taşra illeri için her türlü sayısal loto hizmeti itinayla verilir. Sinop'tan arıyorsanız bir numaralı tuşa... Bitlis Mutki'den arıyorsanız iki numaralı tuşa...

- Sıdika kız şu noterin oynadığı golon vaa ya. Sil onu...

- Hala sen misin?

- Yok ben noteryin. Yani Şetaretyin de noter adına arayan. Amaan yalan sööleyemeyciñ. O ikinci dediğim benim golonumdu Sıdika amma sil onu. Yanlışlıkla dutaa mutaa, enişdengilin gururu incünüü. "Burda ben duraaken garı başına nası loto duttudun lan galtak" deye dövee, gapının önüne goyverü...

- Olur mu hala? Nası koyuyomuş seni kapının önüne. Tutarsa üç trilyon kazanıcan. Hesaplara göre, ikramiyeyle, bakıcısıyla beraber 48.000 doberman köpek alır, hatta tam teçhizatlı ufak bir koruma ordusu kurabilirsin. Eniştem kılna bile dokunamaz...

- Dokunu kız ooo. Rakı makı içürüü, pavyona götürüp romen garı buluverüü, adamların aklına gireee, goruma ordusuynan bi olup beni döveele... Birinlen baş edemeyan, bi de goruma ordusu çıkarma benim başıma... Sen sil o golonu... Vaz geçdim...

- Ama hala...

- Yanıt veeme halaya... 65 yaşında bi gocagarıyın ben... Sıçyın lotosuna. Bu yaştan soona başımı belaya gomayın... Ölüp gidiveerün, üç tirilyonu romenlennen yir gurt yiyesi enişden... Sil o golonu...

Köşe Yazısı Taklitleri

Yıllar öncesinin siyah beyaz televizyonuna bizim mahallede ilk “çıkan”, komşumuz Mahmut Amca, çantası, paltosu ve oğlu Murat’tı. Hem ne çıkmak. Haftada en az bir kez görebiliyorduk onları. Çünkü sözkonusu görüntüler haftalık bir programın jeneriğinde yer alıyordu. Birbiri ardısıra hızla uçuşan görüntülerin arasında bir iki saniyeliğine Üsküdar vapurundan çıkan kalabalık gözüküyordu. İşte Mahmut Amca, oğlu, çantası ve paltosu o kalabalığın arasındaydı. “Çantası ve paltosu” diyorum, çünkü, kalabalığın arasındaki iki kişinin onlar olduğunun tek kanıtı bu eşyalardı. Yüzlerini filan görebildiğimiz yoktu. Yalnızca, her zamanki kılığını gösterip, kalabalıktaki iki kişinin kendileri olduğunu söyleyen Mahmut Amca’ya inanıyorduk.

O vapur dağılma görüntüsünü izlediğimiz bir gecede, babama “Bir de biz çıksak baba oğul şu televizyona” demiştim. Herhalde Murat’ın mahalledeki “Televizyon yıldızı” havasına bozuluyordum. Konuştuğumuz birkaç dakika içinde o görüntüler çoktan uçup gitmiş, yerini bir yangında yaşamını yitirenlerin fotoğraflarına bırakmıştı. O sırada annem

ekrandaki fotoğrafları işaret edip, “Televizyona çıkmak marifet değil” demişti, “Hayırlısıyla çıkmak lazım.”

* * *

Gazetelerin üçüncü sayfaları pek de öyle “hayırla çıkılabilecek” yerler değildir. Birinci sayfalar “başkentin ortasına bomba gibi düşen, şok haberlerle” sarsılıp, devamı daha arka sayfalara atlayan “Dakika dakika sıcak gelişmelere” yer verirler. Üçüncü sayfalaraysa bildik insanların hüznünlü öyküleri kalır.

“Bildik insanların” diyorum, çünkü ben üçüncü sayfada aşağıdakilere benzer haberleri hiç okumadım.

Devlet Eski Bakanı Felan Filanoğlu Bey, sonbahar yağmurlarından sonra otoyol kenarında çıkan mantarları toplayıp yediği için zehirlendi...

Bişey Partisi’nin Genel Başkanı, Kadıköy Eminönü arasında sefer yapan 8.45 vapuru Sirkeci’ye yanaştığı sırada, iskele verilmeden atlamaya çalışırken, kalabalıkta dengesini yitirip denize düştü. Başkan, vapurun motor pervanesine kapılmaktan son anda kurtarıldı...

Yanlış sünnet kurbanı büyükelçi, katalitik sobadan zehirlenen eski cumhurbaşkanı eşi... Cam silerken altıncı kattan düşen dışişleri bakanı... Bünlar olacak türden haberler değil tabii. “Konutlardan” uzak, diyelim ki oldu, yine üçüncü değil, birinci sayfada yer alacaktır.

Ama bir felaket haberi türü var ki, karşısına çıkacağı insanları seçerken, öyle protokol, zirve, rütbe, güç filan dinlemiyor. “Karşı istikametten gelen bilmemkim yönetimindeki tomruk yüklü, çift dingilli kamyonun” altına girme talih-sizliği konusunda herkes eşit şansa sahip. Şirin beldemiz Susurluk’ta meydana gelen kaza bunun çok açık bir kanıtı. Şimdilerde, birinci sayfa insanların başına gelen bu talih-

sizlik, üçüncü sayfanın bildik öykülü insanları için olmadık bir şansmış gibi gözüküyor. Ama bunu bilebilmek için çok erken... Çünkü, tarihin sayfaları çok daha önemli.

Bendeniz, kişisel anlamda öyle çok büyük bir felakete uğramadan, herhalde “hayırlısıyla” bir gazetenin üçüncü sayfasına, köşe yazarı taklidi yapmak suretiyle “çıkmaktan” mutlu sayılırım. Dilerim, üçüncü sayfa haberleri arasında isimlerimiz ve resimlerimiz yanyana gelmez.

Okul öncesi tüm haşarı çocuklarda olduğu gibi, bendeniz de elime ilk kalem geçirdiğimde evin duvarlarına kendimce çok anlamlı resimler çizip; ailemin önemli evraklarını, kuş, kedi ve “A” harfi olduğunu sandığımı bazı şekillerle tahrip ediyordum.

Çeşitli zeminlerin üstüne yaptığım bu çalışmalar genellikle, “Aman hiç olmazsa sessiz duruyo çocuk. Hem, eli kağıda kaleme alışsın” düşüncesiyle ufak tefek azarlama seanslarıyla geçirtiliyordu... Ama sonra öyle bir halt karıştırdım ki, yer yerinden oynadı. Birlikte büyüdüğümüz komşu kızının, benden önce okula başlamasını fena halde kıskandım. Neydi yani. Güzel güzel ağaç dibine kilim scrip “doktorculuk” ve evcilik oynuyorken, elin kızı, hem de kız başına, benden önce nasıl okula gidebilirdi? Ayrıca o karı doğru düzgün bir “A” harfi bile yapamıyordu ki...

Durumu açıkladığım anneannem, içimde yanan “Tahsil yapma ateşini” anlamadığı gibi, dandikten bir önlük yakası takıp vesikalık resmimi çektirerek, “resimleri İstanbul’a yolladık annen orda bi okula kaydettiricek” gibisinden bir ya-

lanla beni kandırmaya kalkıştı. Affetmedim tabii. Bir öğleden sonra, komşunun arabasının üzerine çiviyle çok güzel bir “A” harfi yaparak durumu bütün mahalleye deklare ettim. O zamanlar “otoerkil bir toplumda” yaşadığımızı, bir adamın arabasını çizmenin, evini kundaklamak gibi bir şey olduğunu henüz bilmiyordum. Adam kapıya dayanmış, artık benim itlaf edilmem gerektiğini haykırırken, beklenmedik bir şey oldu. Gerçekten de yer yerinden oynadı. Epey bir sallanmaya başladık. Mahalleli “deprem” çıgıkları atarak sokaklara fırladı. Irili ufaklı sarsıntılar yüzünden sabaha dek kimse evine giremedi. O telaş arasında ben dayak yemekten bi güzel yırttım. Sonraki günlerde, benim karıştırdığım haltilara ilişkin bir konu açıldığında gözlerimi tavandan sarkan ampule dikip, “deprem deprem” diye nara lar atarak anneannemin aklını karıştırdım. Antenlerini kıpıraştıran hamamböcekleri gördüğümü, horozun huysuzlandığını, bunların deprem alametleri olduğunu ileri sürüp konuyu dağıttım...

Şimdi, yıllar öncesinden gelen, “kabahat geçiştirmedeki” bu derin deneyimime dayanarak, Susurluk işini örtmeye çalıştıklarına inandığım bazı muhterem büyüklerime birkaç “gündem değiştirme” önerim olacak...

Esenboğa Havalimanı’nın iniş pistine Motor Meslek Lisesi mi, Imam Hatip Okulu mu yapılsın, yoksa, heykel mi dikilsin konulu tartışma...

Bankamatikle fitre yatırılıp yatırılmayacağı konusunda üniversite çevreleri, medya ve siyasi liderler arasında bilimsel tartışmalar...

Durduk yere İstanbul Kazlıçeşme semtinin il yapılması, diğer semtlerin galeyana gelip il olma istekleriyle gündemi kitlemeleri...

Pazar günleri hastane denetlemeyi alışkanlık edinen Çiller’in aniden Kandilli Rasathanesini dentlemesi, sismograf-

lara bakıp 8 şiddetinde bir deprem beklendiğini halka açıklaması.

Okka endaze ve arşın ölçülerine geri dönülmesi konusunda kanun teklifi verilmesi. Haa, bir de bende anısı olan “A” harfi hariç, latin harflerinin terk edilmesi konusunda kanun teklifi...

Zaman zaman gazetelerde çeşitli ülkelerin tuhaf yasa ve yönetmelikleriyle karşılaşıyorum. “Eğlencelik kabilinden” verilen bu haberler tüm okurlar gibi, beni de başta gülümsetiyor. Ancak, sözkonusu yasa ve yönetmeliklerin, son derece ciddi bir takım adamlar tarafından, kasvetli mahkeme salonlarında tartışılarak hazırlandığını düşününce, giderek sinirlerim bozuluyor. Aklıma geldikçe “umuma açık yerlerde yüksek sesle gülmek suretiyle” elimde olmadan bir yasa-yı çiğniyorum.

Son olarak Anadolu Ajansı’nın 8 Şubat tarihli gazetelerde yer alan bir haberini okudum. Buna göre, ABD’de “Kedilerin davranışlarını kısıtlayan” bazı yasalar bulunuyor. Örneğin, Nanchez kentinde kedilerin “bira içmesi”, Idaho eyaletinde, “Kavga eden köpeklerin arasına girmeleri” Morrisburg kentinde ise ise “Sokakta ördek peşinde koşmaları” yasak. Elimde değil, Amerikan filmlerindeki mahkeme sahnelerinde, müvekkili bir kedi olan avukatlar, “Doğruyu yalnızca doğruyu miyavlıyacağına” dair kutsal kitaba teti basması istenen kediler geliyor gözümün önüne.

Hal böyleyken, insanın aklına ister istemez, “Şimdi kimbilir bizim kanunlarımızda neler vardır” gibi bir düşünce geliyor. Fakat o kanunların dilini anlamak ne mümkün. Yüksek sesle babaanneme okusam, “Boy abdesti almadan öyle şeyler okunmaz, günahtır “ diye beni azarlar.

Ama ben yine de yılmadım, avukat, gazeteci ve arkeolog birkaç arkadaşımınla yardımlaşarak bazı ilginç kanun ve yönetmelikler derledim.

Örneğin, 1580 sayılı Belediyeler Yasası’na göre hazırlanan ve Büyükşehir Belediye Meclisi’nin 30 Ocak 1987 günü kabul ettiği yönetmelik gereğince “esnafın cadde ve sokaklara paspas atması” yasak. 1938 yılında yürürlüğe giren “pazarlıksız satış mecburiyetine dair kanuna” göre ise, “Hocam bu en son kaça olur, hadi olacak bişey söyle de ayağımız alışsın” gibi laflar sarfederek esnafı pazarlığa tutuşmak suret-i katiyyede yasak. Aynı şekilde esnafın “Kesekağıdını üfleyerek yahut parmak ağızda ıslatmak suretiyle açması” da bir suç. “Umuma açık yerlerde, canlı tavuk ve diğer hayvanları başaşağı taşımak. Ağaçlara salıncak kurmak, pence-re balkon ve terastan halı yorgan vb gibi şeyleri sarkıtmak, oyuncak tüfekte atış talimi yapmak ve hatta sokaklarda kartopu oynamak” bile ilgili kanun ve yönetmeliklerle kısıtlanmış.

Halen yürürlükte olan, bilmediğimiz ve belki de bu nedenle uymadığımız yasalar bu kadarla kalmıyor. Örneğin siz, her yıl kutlanması gereken bir “Toprak Bayramı” olduğunu biliyor muydunuz?

Oysa 1945 yılında çıkarılan bu yasaya göre, “Çiftçiyi topraklandırma kanununun kabul edildiği 11 Haziranı izleyen ilk pazar günü Toprak Bayramı” ve her yıl kutlanmalı. T.C kanunları arasında günün 24 saat olduğunu hükme bağlamış bir yasa da bulunuyor. 26.12.1925 günü kabul edilen bu yasada “TC dahilinde günün geceyarısından başladığı ve

saatlerin 0'dan 24 'e kadar kadar sayılması" gerektiği yer alıyor. 1984 yılında bu yasaya eklenen bir maddeyle yaz saati uygulamasının koşulları da belirlenmiş.

Görünen o ki, uyulmayan ve anlamsızlaşmış birçok yasa var. Bunların "Başışsağı tavuk taşımayı" yasaklayanları bir tarafa, çok daha "ciddileri" ya açıkça yok sayılıyor, ya da uygulanması yıllar alıyor. Uyulmadıktan sonra yeni yasalar çıkarmak da pek bir anlam taşımıyor. Örneğin yıllar sonra büyük bir tantanayla çıkarılan "Trafik Yasası" bunlardan biri. Çok anlamıyorum ama, bu yasada saçma bir madde var galiba. O meşhur hukuk diliyle "Başvekil Mahdumlarının ısrarla bilaehliyet vasıta idaresine dair hususi kanun" gibisinden bir şey olmalı... Yoksa... Yani, nasıl oluyor ki? Fatih Erbakan'ın ehliyeti olmadığı halde Ankara caddelerinde araba kullanırkenki resimleri "nasıl oluyor da oluyor?"

Jules Verne, yüzyıllar öncesinden çağların ötesini gören bir yazar olarak beni her zaman etkilemiştir. Binsekizyüzlü yıllarda yazdığı *Arzın Merkezine Seyahat*, *Denizler Altında Yirmibin Fersah*, *Esrarlı Ada*, *Aya Seyahat* adlı yapıtlarında; denizaltı, su altında kullanılan oksijen tüpü, televizyon, uzay yolculuğu gibi birçok bilimsel gelişmeyi öngören bu yazara, kim hayranlık duymaz ki?

Mizah yazarı yetiştirme konusundaki verimliliği herkesçe bilinen ülkemizde, bilim-kurgu alanında eserler veren bir yazarın hemen hiç bulunmaması bana kalırsa, yalnızca bir tesadüften ibaret. Çünkü en azından belli konularda, ülkemizde ileride meydana gelebilecek olayları öngörmek son derece kolay. Örneğin kahramanları bizim coğrafyamızdan çıkmış “Fezada Facia” adlı bir bilim kurgu roman yazmaya kalkışmak hiç de akla uzak değil.

Fezada Facia’nın “bilim” konusunu bir kenara bırakalım, “kurgusunu” hepimiz biliyoruz. Bilimi zorunlu olarak bir kenara bıraktık. Çünkü, fezaya çıkacak ve olaylara konu olacak gemiyi, bizim bilimadamlarımızın yapacağını öngör-

mek biraz fazla “kurmak” olur. Bu tahmini yapmak için, “Eşref Bitlis’in uçağı buzlanmadan mı yoksa suikastten mi düştü” konulu “bilimsel tartışmaya” bir göz atmak yeter. Varsayalım ki gerçekten uzay gemisi yapabilecek bir bilimadamı yetiştirdik, bunun aklıevvel politikacılar tarafından “tek imzayla kapının önüne konmayacağını” garanti edemeyiz... Bu yüzden olaya konu olacak gemimiz, yurtdışından “beş yaşındayken” alınmış bir uzay gemisi olsun ve teknik bakımı “başka gezegenlere kursa gönderilmiş” teknisyenler tarafından gerçekleştirilsin.

Gerisi kolay.. Gelsin facia. Bizim “Ferahfeza 1” adlı uzay-gemisini ister, ihmal sonucu durduk yere infilak ettirebiliriz, istersek, “karşı istikametden gelmekte olan Ehben Tsüsü (Uzaylı ismi) yönetimindeki kuru yük taşıyan uzay tankerile” arpıştırabiliriz. Kurgu azıcık daha heyecanlı olsun istersek, uzaygemimiz bir denizaltına da çarpabilir. Bu durum asla saçma olmaz. Çünkü biz şu anki teknik olanaklar çerçevesinde bile pistten çıkan bir uçakla ticari otoyolu karayolunda arpıştırabiliyoruz. Birkaç nesil sonra denizaltı ve uzaygemisini okyanusta karşıkarşıya getirebileceğimiz rahatlıkla düşünülebilir.

Kurgumuzda aşk, ihanet ve entrika da bulunsun hadi... Ferahfeza 1 uzay gemisinin havalandığı uzay üssünün yöneticisi Sonırıza Gürztürk (43), karısını yanında çalışan uzaylı sekreter Xena Wjo (379) ile aldatıyor olsun. Bunu öğrenen aldatılmış eř, medyaya kocasının bütün kirli çamaşırlarını açıklasın. Bu açıklamalarla yöneticinin lazer tabancası alımından, astronot şapkası ihalesine kadar birçok konuda yolsuzluk yaptığı ortaya çıksın... Kazaya uğrayan geminin teknik bakımını aslında uzay manavı olan dayısına yaptıırıp bakım ücretini cebe indirdiği ileri sürülsün. Galaksi galeyana gelsin. Üs yöneticisi “Bu tür iddia sahipleri galaksi hainleridir. Bunlar wnu wnu dansı yapıyorlar” gibisin-

den bir laf etsin. Sonra... Sonra, bir sonraki faciaya kadar unutulup gitsin her şey.

Bu “bilimsiz kurgu” işini sonsuza dek sürdürebiliriz. Yazarları yakılmaya çalışılan, gazetecileri öldürülen, çocukları daha onbeş yaşında zindanla tanışan belleksiz bir toplumda, bozuk bir zembereği kurar gibi...

Lise yıllarımda yaz tatiline girdiğimizde, komşumuz Bah-tiyar Abi'nin tuhafılıklarla dolu tuhafiye dükkânı “Galeri Orkun”a, “çırak” statüsünde vakit geçirmeye giderdim. Tu-hafiye ve konfeksiyon malzemeleri sattığı halde adının niye “Galeri Orkun” olduğunu halen çözebilmiş değilim. Tuhaf-lığı yalnızca adından kaynaklanmıyordu elbette. Dükkân sahibi, geceleri çeşitli mekanlarda “elektro bağlama” çalı-yor, çıkışta “plakasız taksicilik” yapıyor, gündüzleri de dük-kânına gelip uyanık kalmak için yakındaki kahvenin iki ka-zan demli çayını içiyordu. Bir keresinde dükkânı temizledi-ği elektrik süpürgesini bir cep mızıkasına dayayarak süpür-genin vakumuyla mızıkadán anlamlı sayılabilecek melodi-ler çıkarttığını anımsıyorum. Kendisini bu işe o denli kap-tırmıştı ki, o sırada gelip “Buklet bluz var mı?” diye soran bir müşteriye, yüzüne bile bakmadan “yok” demişti.

İleride, yaşamım boyunca “mizah yazıları” yazmaya karar vereceğimi o sıralarda bilmediğim için, bu tuhaf dükkânda beni neyin çektiğini anlamadan, her fırsatta soluğu “Galeri Orkun”da alıyor, ailemin bana silah zoruyla yaptıramayaca-

ğı bir takım angaryaları “çekirdekten yetişmekte olan bir esnaf” edasıyla yerine getiriyordum. O dükkân benim için Fellini’nin film seti gibi bir yerdi. Bunca tuhaf ve komik insan, tılsımlı bir çağrıya uyarmış gibi orda toplanıyorlardı sanki.

Yazıya konu olan “Memleketin Mercedes Meselesi”ne dair ilk bilgilerimi aldığım beyefendiyi de orada tanıdım. Adını bir türlü öğrenemedim ama, Öner adında bir oğlu olması kuvvetle muhtemeldi. Çünkü ara sıra dükkanın önüne parkettiği “Balinakasa Mercedes” arabanın bagaj kapağında “Önerim” yazıyordu. İsimden sonra bir ayrıç olmadığı için bilemediğimiz bir mevzuuda bir önerisi varmış gibi anlaşıyordu. İşte bu adam, bir gün “Galeri Orkun”dan içeri dalıp, “Sizde mercedes çorap var mı yiğenim” diye sordu. Ben anlamadım. Dükkan sahibi Bahtiyar Abi, “Evet abi merserize çorabımız var” diyerek duruma açıklık getirdi. Ben boş bulunup güldüm. Bu, “müşterimizin” gözünden kaçmadı. Al-lahtan adam da bana gülüp “Naabalım yiğenim dilimiz dönmüyor” gibisinden bir cümleyle sohbeta başlayarak, çok kısa bir sürede “mercedes çorabın” yazın ayakları ferah tuttuğunu, aslında her şeyin mercedesinin iyi olduğunu, kendisinin uçaktan korktuğunu ve fakat günün birinde uçağa binmek zorunda kalırsa, mercedes marka uçağı arayıp bulacağını anlattı... Sonra “Balina kasa Mercedes”ine binip gitti. O günlerde. “3M Hayali” diye bir şeyin olduğunu öğrendim. Buna kimisi “Maganda Rüyası”, kimisi “Hakiki zenginliğin kuralları” diyordu. “Mercedes... Metres... Milyarlar...”

Sonraları, “Hıdırellezde gül dalına dilek olarak bağlamak üzere” gazete arşivinden Mercedes resmi getirmemi isteyen bir kız arkadaşım oldu. Böylelikle, bunun sadece “adamlara dair bir rüya olmadığını” düşünmeye başladım. Olay, gerçekten de “memleket sathında” yaygındı. Yaşamım boyunca

“Memleketin Mercedes Meselesi”ni yakından izlemeyi sürdürdüm.

Bu cennet vatanın birçok mümtaz evladı; sanatçısı, altın ayakkabı sahibi futbolcusu, “Kaçak Mercedes” yüzünden başını belaya koydukça, için için üzülyordum. Otomobil meraklıları arasında “Susurluk kasa Mercedes” deyiminin çıkmasına neden olan mâlum olaydan sonra, Mercedes’in bir “Truva Atı” gibi memleketi içten parçalaladığını bile düşündüm. Ama günün birinde Adalet Bakanı’nın, Sn. Şevket Kazan’ın”Kaçak Mercedes” yüzünden şaibe altında kalıp bir kısım medyanın eline düşeceğini, yani bu kadarını, düşümemiştim.

Sıradan insanlar, hatta bütün bir ülke için kâbus haline gelen, “3M Rüyasından” bir an önce uyanabilmek dileğiyle...

Kimilerine göre, genetik kopyalama işi hayvanat kopyası yapmaktan ileri gitmeyecek. Zaten hormonlarla bi tuhaf halle gelmiş dünya tarım ve hayvancılık sektörünün işine yarayacak, o kadar. Kimileri ise gen mühendisliği alanındaki bu gelişmenin faşizan sınırları da aşır bir ölümsüzlük tartışması yaratabileceğini ileri sürüyor. Ben ise işin “Zombilik” kısmından korkuyorum. “DNA kodu”, canlı cansız, her türlü biyolojik hücrede bulunduğuna göre, bilmemkaç yıl önce ölmüş bir varlığı, DNA koduna girip canlandırmak olası. Bu genetik kopyalama işi, şu anki hızıyla sürerse, beş on yıl sonra, Mezarlıklar Başmüdürlüğü’ne, “Dayımgilin üç kopya halinde canlandırılarak tarafıma iki kopya verilmesi” diye, bir dilekçenin yazılabileceğinden korkuyorum.

Genetik kopyalama deneyleri, insan kopyalanmasına kadar vardığında, bu durumun kaos yaratır, insanlığı hemen felakete sürükleyeceği, çok kötümser bir varsayım. Bence, insanlığı ne ileri, ne geri götürüp bulunduğu yerde saydırması daha büyük bir olasılık. Bunun -Allah uzun ömürler versin- henüz canlı olan kanıtları, ülkemizde yıllardır aynı

koltukları işgal etmekte direnen politikacılar. Sadece bu yüzden, her alanda “tekerrürler silsilesi” olarak akıp giden, daha doğrusu dönüp duran ulusal tarihimiz, bize papağan gibi “Biz bu filmi görmüştük” geyiğini tekrarlatıyor.

Yıllar sonra, üniversiteler yine “dışarıdan gelen gruplar” tarafından “basılıyor”, kapıda yapılan sıkı kontrollere rağmen, içeri sokulabilen çivili odun, kireçlenmiş çamaşırmakinası rezistansı gibi tuhaf aletler öğrencilerin kafasına iniyor. Anne babalar televizyon başlarında, yürekler ağızda, artık kendisi mi kopyası mı olduğunu karıştırmaya başladığımız bazı liderler yıllar öncesinin “Talebe olaylarında” ettikleri lafları, virgölünü değiştirmeden tekrarlıyorlar.

Bu liderlerin üstüne üstlük kendilerini kopyalattırıp, genlerini parti genel merkezindeki altın kaplı bir termosta sakladıklarını bir düşünsenize. Tabii bunlar şimdilik, akla daha uzak fantaziler olarak görünüyor. Ama deneylerin şu sıralarda “insana yakın yaratıklar” olarak tanımlanan maymunlar üzerinde sürdürülmesi, çok yakındaki bir tehlikeye işaret ediyor. “İnsana yakın yaratık” kavramı üzerinde dikkatle durulursa, dış görünüşü insan gibi olan ama insan türünü her vesileyle katleden, çete tetikçilerinin kopyalanması “insan kopyalamaktan” çok daha kolay demektir.

Çünkü televizyonlarda, itiraf röportajları, resimleri filan yayınlandığında gerçekten de “insana yakın”mış gibi görünüyorlar.

Ne de olsa bilimsel bir gelişme, daha şimdiden lanetleyip “felaket senaryoları yazmak” ayıp olur. İşe bir de olumlu yönden bakmak gerek.

Bir kere, çok eşli yaşama arzusunda olanlar, “dört kopyaya kadar caiz” gibi bir çeşitlemeye giderek, tek resmi nikahla, set halinde dört hanımla evlenebilecekler. Medeni kanunun gen kopyasıyla ilgili hükümleri çıkıncaya kadar, bu durum gayet yasal olacak. Mevcut nikahlarda da eski eşi in-

citmeden üstüne daha taze bir kopya kuma getirme olanağı doğacak. “Karşı tarafın neslini kurutmak” imkânı ortadan kalkacağı için, kan davaları ortadan kalkacak. Küçük İbo, duble hale gelip, canlı olarak stereo şarkı söyleyebilecek.

Bunca şeyin arasında insan kalabilmek dileğiyle, sevgi ve dostlukla gülümseyerek...

“Toplumda belli bir gruba veya sosyal bir sınıfa mahsus olan ve genel dilin koynunda asalak bir kelime hazinesi bulunan konuşma sistemlerine argo adı verilir.”

Ferit Devellioğlu’nun *Türk Argosu* kitabında argo böyle tanımlanıyor. Hırsız Argosu, öğrenci argosu, asker argosu, genelev argosu vb gibi birçok türü olan argo, genel anlamıyla “Gizli Dil” olarak da nitelendirilebiliyor. Çünkü, özellikle “Hırsız Argosu”nda olduğu gibi özel sözcükler türetme, bir şeyleri gizleme, şifreleme gereksiniminden doğuyor. Zaten “argo”yu doğuran Fransızca “Argot” sözcüğü de “hırsızlık zanaatı veya hırsızlar esnafı” anlamına geliyor. Devellioğlu kitabında verdiği birçok örnekten sonra şu saptamada bulunmuş. “Hangi dilde ve ne zaman olursa olsun argoyu meydana getiren kavramlar, hırsızlık, dolandırıcılık, yağmacılık, soygunculuk ve katillik gibi sosyal kötülüklerden meydana gelmiştir. Bu bakımdan, argo sözlüklerini dolduran en yaygın sözlerin yüzde sekseni: kadını, içkiyi, esrarı kokaini tanımlayan anlamlarla, dövmek, sövmek, ölmek, kaçmak, hırsızlık etmek, hapse girmek, sarhoş olmak,

yalan söylemek... gibi sözlerden doğmadır”.

Çalmak ve ölüm sözcüklerine karşılık gelen onaltışar, kaçmak sözcüğüne karşı ise yirmialtı değişik argo sözcüğü-müz bulunduğu düşünülürse, “cemiyet olarak ne kadar dandik ortamlara takıldığımız” açıkça ortaya çıkıyor.

Kafaya sıkamak, infaz etmek, Reis, Yeşil... Çetelere ait “gizli dilin” ister istemez yaşamımıza giren birkaç parçası. Hasretle beklenen Meclis Araştırma Komisyonu raporu için alınan ifadelerde, bu dilin kimbilir daha ne örnekleri vardır.

Şimdi sizlere, kendikendime, “araştırmacı gazetecilikte bir kilometre taşı” olarak nitelediğim “dev” bir çalışmamı sunacağım. “Bir kısım medya bizim olayları çarpıtıyor, senden başka gazeteciye güvenmem abi” diyen “Marul” kod adlı bir çete mensubunun, benimle yaptığı özel bir röportajdan derlediğim “Çete argosu” örneklerini okuyunca, gözlerinize inanamayacak, “vay anasını” dememek için kendinizi zor tutacaksınız. Buyrun...

KUKA: Infaz edildikten sonra otoyol kenarına atılmış ceset.

OKUMUŞ ÇOCUK: Amir, şef, müdür gibi ünvanları olan üst düzey çete mensubu.

ÇİMEN LEKESİ: “Yeşil” kod adlı çete mensubunun işlediği cinayetlere çete arasında verilen ad.

KUDUZ KAĞIDI: Sahte uzman belgesi.

ŞEBNEM: Çetenin kara para transferinde kullandığı kur-yeye kızların genel adı.

TATILYA: Cezaevi. (Mezon dola dam)

POWER RANGERS: Yakın korumalar.

SANAL ORTAM: Temiz toplum.

GÜNAH DEFTERİ: Sahte yeşil pasaport.

KAHVE TAŞTI OCAK BATTI: Susurluk kazasının çete arasındaki şifreli adı.

Yazıyı, Fransız dilbilimci Clément Casciani'nin argo dili üzerine söyledikleriyle bitirmek istiyorum...

“Bu dil, elemli, cinai safhalarla geçen insanlık tarih ve belgelerinin bir sahifesini ve en mükemmelini teşkil eder.”

“Çocuk dediğin düşe kalka büyür.” Çocukken, her kafamı yardığımda işittiğim bu laftan oldum olası nefret ederim. Sanki ille de düşüp oranı buranı yaralamak çocuk olmanın değişmez yazgısıymış gibi.

Bir keresinde mahallede nam salmış bir deli horozdan kaçarken bahçe duvarından aşağı uçup dizimi parçalamıştım. O ruhsatsız deli horozun sahibi beni bağırta bağırta dizime kolonyalı pamuk bandırırken, yine aynı lafı etmişti: “Bişey olmaz, bişey olmaz, çocuk dediğin düşe kalka büyür.” Mahallede onlarca çocuğu sakatlayan bu horozun sahibi bütün çocuklara aynı lafı söylüyor olmalıydı. Ama bir gün, su saatini okumaya gelen kocaman bir adam horozun saldırısına uğrayınca, sahibi söyleyecek laf bulamamış, çok sevdiği bu hayvana sonsuza doğru “kışt” demek zorunda kalmıştı.

Sahibi, eliyle horozunu boğazladığında “sevinmedim” desem yalan olur. Ama şimdi, yıllar sonra, o efsane horozla mahallenin tüm haşarı çocukları olarak ne kadar eğlenceli vakit geçirdiğimizi düşünüyorum. Buradan da anlıyoruz ki, gerçekten de, düşe kalka bir miktar büyümüşüm ben. En

azından o horozdan “sitayişle bahsedebiliyorum.”

Ben düşe kalka büyüyüp delikanlılığa ulaşabilmişken, “genç demokrasimiz” de, arada bir yüz üstü “asfalta kapaklanmadan” edemiyordu.

12 Eylül’ün hemen sonrasında, İTÜ’deki ilk yıllarımda YÖK icad olunmuş, üniversiteler üzerinde çeşitli şavalak deneyler yapan insanlar türemişti. Çıkarılan yeni sınav yönetmeliğiyle epey bir “talebe” kapının önüne konmuş,

YÖK tarafından, akademik aleme, izleri onyıllar sürecektir bir huzur ortamı tesis edilmişti. O tarihlerde bir hocam, YÖK’ün henüz yeni bir kuruluş olduğunu, zaman içinde oturacağını, sınav yönetmeliğinin filan bir süre sonra değişeceğini ama o sürede, epey can yakacağını söylemişti. Değişene göre birkaç dönem dışımı sıkıp atılmamayı becerirsem pekâlâ okulu bitirebilirdim. Gerçekten, ben mezun oluncaya kadar sayamadığım kadar yönetmelik değişti, bir o kadar da af çıktı.

Hocamın söylediği tam olarak oldu mu, YÖK, mekanizmasını yalama haline getirdiği “öğrenci atıp sonra af çıkarma” deneylerinden sonra şimdilerde gerçekten “oturdu” mu, düşe kalka, yapa boza, doğruyu buldu mu bilmiyorum. Açıkçası öğrenmek de istemem. Çünkü, onlar düşüp kalkarken, birçok insanın gücü tükendi, üniversitede okumaktan filan vaz geçtiler. Kendikendilerine ikidebir talebelerini “affettiklerinde” artık bu işten bezen birçok öğrenci onları affetmedi. Okullarını delirmeden bitirebildiğim halde ben de onları asla affetmedim.

Bu yüzden, “Düşe kalka büyüyecek” ya da “Zaman içinde oturacak inşallah” laflarını duyduğum anda, bulunduğum yerden fersah fersah uzağa kaçmak, yorgunluktan bitkin düşünceye kadar koşmak hissiyle doluyorum.

Zira düşüp kalkarak büyümesinin doğal olduğu ileri sürülen ufaklık her zaman bir insan yavrusu olarak düşünül-

memeli. Sonraları “oturacağı” söylenen bazı kuruluş ve organizasyonlar, züccaciye dükkânına dalmış minik, haşarı bir fil yavrusunu andırıyolar. Düşüp kalkarken çevreye verdikleri zarar, her zaman onarılamıyor.

Şimdilerde TV haberciliğıyle ilgili benzer laflar duyuyorum. İnsanları intihara sürükleyen, dolar bazında para karşılığı “itirafçılar, konu mankenleri vb.” kiralayan, şok belgesi bu “habercilik” türü daha çok yeniymiş, belli dönemlerden geçiyomuş, oturmasına az kalmış. Gerçi “Çocuktan al haberi” derler ama, umarım denildiğı gibi çocuk artık büyümüşdür ve züccaciyeciden çıkıp gider.

Bugün telefon dinleyen zihniyet yarın ne yapacak acaba? Söz konusu zihniyet, bizim yarın ne yapacağımızı detaylarıyla biliyor olmalı. Çünkü söylendiğine göre, bütün telefonlarımız özel bir teknikle dinleniyormuş. Fakat biz elalemin telefonunu yerli yersiz dinlemediğimiz için, o zihniyetin yarın ne halt karıştıracağını anca tahmin etmekle yetinebiliriz.

New Scientist dergisinde yayınlanan “Robo-karafatma” haberi, mâlum zihniyetin yarın ne yapacağına dair bazı ipuçları veriyor. Bu habere göre, Tokyo Üniversitesi’nde görevli bilimadamları, gerçek karafatmalara bir takım müdahalelerde bulunarak biyonik böcekler elde etmiş. Bu “Robo-karafatmalar” başlangıçta hiçbir mikro makinanın giremeyeceği bazı yerlere ellerini kollarını, antenlerini sallayarak girip söz konusu ortamla ilgili bilgileri toplayarak teknisyenlere iletmek için icad edilmiş. Eh, ama Graham Bell de telefonu, iki kişi konuşurken üçüncü bir kişi halt yiyip dinlesin diye keşfetmemişti... Dolayısıyla günün birinde özel hayatımızda, bizim kafamızın basmadığı, bilmemizin gerekmediği “bi takım

yüce menfaatler için, mukkaddes bir vazifenin ifası maksadıyla” kamera ve mikrofonlarla donatılmış karafatmalar doluşabilir... Zaten, bir süre önce Mesut Yılmaz’ın evinde bulunduğu söylenen elektronik kulaklara istihbaratçılar tarafından “böcek” deniliyor olması, bir anlamda gelecekteki “Robo- karafatma” işgalinin habercisi gibi.

Tabii böyle bir durumda, mahkeme kararıyla çalışan vesikalı böceklerle bir itirazımız yok. Onlar karanlıkları aydınlatmak için görevlerini yapıyor olurlar. Ama şimdi ileri sürüldüğü gibi önemli bir kısmı anayasaya aykırı, izinsiz telefon dinleme işine dönerse, mecliste bir “Robo- Karafatma Komisyonu” kurulursa... Sivil Toplum Örgütleri “Hoop noluyoruz yine usta” derse... Bir yetkili cevaben, “Robo karafatmalara laf edenler maksatlı çevrelerdir, hainlerdir de” derse. Ortalık yine birbirine girerse... Isminin açıklanmasını istemeyen bir başka yetkili “Onlar bizim birimin böcekleri değil, bizimkilerin antenleri kısa oluyo, onlar başka bi istihbarat biriminin izinsiz çalışan böcekleri olabilir” gibisinden bir açıklamada bulunursa... Derken “Robo- Karafato” adıyla bir takım televizyoncular tarafından kullanılmaya başlarsa...

Böyle günler geldiğinde, başkalarını bilemem, ben kendi adıma konuşayım: o böcekleri gördüğüm yerde, bi kısmını allah yarattı demem cort diye ezerim...

* * *

Efendim, biz araştırmacı mizahçılar olarak, maalesef bazı konularda tam bilgi sahibi olmadan kalkıp küt diye espri yaparak istemeden de olsa, bazı çevreleri rencide edebiliyoruz. Fekat, bu araştırmacı gazetecilerin olay yerinde kendilerini tutamayıp hisleriyle hareket ederek, haberin suratına tükürmesine kafasına mikrofonla vurmasına benziyor. Yani

climizde değil. Şimdi bakınız, tüm telefonlar bazı sözcükle-
re duyarlı özel bir aletle dinleniyorsa, Şimdiye dek Susurluk
hadisesi baŗta olmak üzere birçok olayın kayıtlarının olma-
sı, dolayısıyla aydınlatılması gerekiyor. Peki neden böyle ol-
muyor. Çünkü teknik yanlıŗ. Örneğin makina, “r” leri s y-
leyemeyen bir mafya üyesini hayatta yakalayamaz. Adam
telefonda “Mallav gemiyle geliyov, evoinlevi ayvı yeve,
movfinlen esvavlavı ayvı yeve indivin” dese, “eroın” sözcü-
ę ne duyarlı makine bunu nasıl ayırdedip kayda alsın?

Bunun yerine Muhsin Keleŗ adındaki bir nalburun, soya-
clı kalaŗnikof tüfeğin argo kısaltmasına benziyor diye ev ve
iŗ konuŗmalarını otomatik olarak kaydediyor olabilir. Nal-
burun dübel toptancısıyla yaptığı konuŗmaları dinlemeye
kimin ne hakkı var ki Şimdi?

Hayıv, bu makinalav bizim vevgilevimizle alınıyovda...

Okuduğum ilkokulun hemen yanındaki mezarlıkta, istasyona inen yolun tam da kenarında bu cümleyle başlayan bir mezar taşı vardı. Uzunca bir süre, mezar taşının ikazına uymayarak asla durup devamını okumaya cesaret edemedim. Diğer çocuklar gibi ben de, korkumu dağıtmak amacıyla yüksek sesle şarkılar söyleyerek mezarlığın yanındaki yolu hızlı adımlarla geçiyordum.

Mahallede kız meselesi yüzünden bıçaklanan bir abi, öldüğünde aynı mezarlığa gömülmüştü. Öyküsü zamanın *Günaydın* gazetesinde yayınlanmış, bıçaklayanın ve ölenin resimleriyle birlikte “olaya neden olan kızın” gözü bantlı resimleri basılmıştı. Ölen amatör bir boksördü. Yumruklarına güvenmiş olmalıydı. Ama diğerinin de bıçağı vardı işte ve olan olmuştu. Bizim okulun çocukları olarak, biz boksörün tarafındaydık. Çünkü diğeri gibi “kallesçe” bıçağa davranmamıştı. Olayı izleyen günlerde, bir arkadaşım, ölen abinin mezarını gördüğünü ve mezar taşında bir boks eldiveniyle kupa çizili olduğunu söyledi. Sonra, niyeyse, gidip o mezarı görmeye karar verdik. Sanıyorum, mezarlığa girip

o boks eldivenli taşı görmek bir cesaret gösterisi haline gelmişti. Ben de gidip gördüm. Dönüşte, “Dur Yolcu” diye başlayan, mezar taşındaki yazıların da ilk kez tamamını okudum. Ama bu ziyaret bana pek yaramadı. Çocuk aklım ölümle fena halde karıştı. Henüz kendi ölümümü düşünemiyordum. O akşam ailemizin en yaşlısı olan dedeme oturup neden kenar süsleri, Beşiktaş amblemi ve boks eldiveni olduğunu sandığım bir takım şekillerle dolu tam onbir sayfa mektup yazdığımı kendim dahil kimse anlayamadı.

Sonraki yıllarda Aziz Nesin’in *Yeşil Renkli Namus Gazı* kitabındaki “Aile Mezarlığı” öyküsü, mizahın o inanılmaz tılsımıyla, içimdeki korkuyla karışık mezarlık sıkıntısını alışıya etti. Öykünün kahramanı “ablak yüzlü, duru beyaz tenli, toz pembe yanakları löp löp” kadının, bir tren yolculuğu boyunca etrafı zincirli, afyon mermerinden kalın kapaklı, aile mezarlıklarını ballandıra ballandıra anlatması, bana göre Usta’nın en hüzünlü komik öykülerinden birisidir. Yıllar sonra, Aziz Bey vasiyeti gereği, törensiz ve mezar yeri belli olmadan gömüldüğünde, bu öyküsünü anımsayıp O’nu gülerek uğurlamıştım...

Bir kere mezarlık korkumu yendim ya, sonrasında iş tersine döndü ve nerede görürsem mezar taşlarını okumaya başladım. Hatta konuyla ilgili yazılmış araştırmaları topladım. Bunlardan bir tanesi Prof. Sedat Veyis Örnek’in tüm yurttan derlediği *Anadolu Folklorunda Ölüm* adlı çalışma. (Ankara Üniversitesi DTCF Yayınları-1979). Bu kitapta Anadolu’nun her köşesinde ölüme dair folklorik adetler çeşitli bölüm başlıklarıyla inceleniyor. “Mezarlıklar, mezar taşlarına yazılanlar, süsler, semboller” bölümünde, birbirinden hüzünlü ve ilginç mezar taşı metinleri var. Sizlere, vaktinde muhtemelen gazetelere “üçüncü sayfa öyküsü” olan birkaç mezar taşı metni örneği vereyim. “1957’de selde boğuldum, hayata doymadan öldüm” (Zeynep Özerdem D.

1317- Ö 1957- Ank. Asri Mezarlık) ... “Altı senede beş defa ameliyat oldum. Zalim doktorun elinde öldüm” (Emine Er-san- 1319-1962- Ank. Asri Mezarlık)

Yedi aylık güveyi iken elektrik kazasında vefat edenler, onbeş yaşında tabancayla oynarken ölenler, üçüncü sayfa-dakiler... Birinci sayfadan “anıt mezara gömülenler”, yine birinci sayfadan, helikopter resmiyle mezar yeri tahmin edilmeye çalışılanlar ve bir mezarı bile olduğu kuşkulu olan “faili meçhuller”. Birbirlerinin mezar taşı öyküsünü yazıp sonra çaresiz aynı toprağa gömülenler. “Yazıya final olsun” diye edilebilecek hiçbir baba laf, “hayata final” o mezar taşındaki gibi anlamlı olmaz:

Dur Yolcu

Ben de senin gibiydim.

Bana bak ibret al.

Allah baki ziyaretten

Muradım bir duadır

Bugün bana ise

Yarın sanadır.

Bayramın birinci günü komşumuzun gürbüz oğlu Yusufcan, evin kapısına gelip torpil attığında çok korkmamıza rağmen yine de sevindik. Babam “Hañım misafir geldi” diyerek saf saf çocuğa terlik uzattı. Yusufcan onlarca bağcıkta oluşan spor ayakkabısına ve babama bi süre tuhaf tuhaf baktıktan sonra Bayram tatilinde evlerine göz kulak olmamız için annesinin gönderdiği anahtar babama verip gitti. Babam Yusufcan’ın arkasından “Çocuğa para felan verseydik” dedi. Annem “Boşver bey, onların gittiği tatil köyünde para geçmiyomuş zaten boncukla alışveriş ediliyomuş, bi işine yaramazdı çocuğun” diyerek, yegâne bayram ziyaretçisini kaçırdığı için kederlenen babamı teselli etti. Yusufcan’ın bizim kapıya patlattığı veda torpilinin arkasından güneye doğru yola koyulan valiz yüklü arabanın sesi duyuldu...

Mahallenin kedileri, köpekleri, tavukları ve komşumuz Yarbay emeklisinin ekmek kırığıyla beslediği ikiyüz kadar yaban güverciniyle başbaşa kaldık. Babam, herkes tatile çıktığı için başıboş kalan hayvanatın evimize saldırmasından korktuğunu bu nedenle bizim de bakkala gidip torpil fişek

gibi “bayram patlayıcıları” almamızın doğru olacağını söyledi. Annem önceleri babamın durumu abarttığına inansa da, yarbayın kuşları Hitckok’un “Kuşlar” filmindeki gibi, evin balkonuna dizilmeye başlayınca babama hak verdi. Sonra, beraberce balkona Fredi Kruger’e benzeyen bir korkuluk yaptık.

Bayramın ikinci günü iyiden iyiye sıkılan babam, odama dalıp neden bütün gün manyak gibi kitap okuduğumu, benim yaşımda ruh sağlığı yerinde olan delikanlıların böyle tatillerde biyere gitmeleri gerektiğini söyledi. Ben de kendisine “Benim pazartesi işim başlıyor, asıl, siz neden diğer sağlıklı insanlar gibi bayram tatilinden yararlanarak biyerlere gitmiyorsunuz” diye çıkıştım.

Annem bana hak vererek, semtimizin kadrolu delisi Kavruk’un bile bayram nedeniyle memleketine gittiğini söyledi. Esasen, bayramı evinde geçirmek isteyen annemdi ama mahallenin delisinin bile, bayram tatili için şehir dışına gittiğini görünce, tarifsiz bir yalnızlık duygusuna kapılmış olmalıydı.

Aslında, böylesi günlerde, yani İstanbul bomboşken güzelim kentin keyfini çıkarmak, açık trafikte doyasıya gezmek çok hoş olurdu elbette. Fakat ailecek hiçbirimizin uzun uzadıya gezebilecek zamanı yoktu. Çünkü tatile çıkmayan tek konut olarak mahalledeki tatilci evlerinin güvenliğini sağlamak gibi çok ağır bir görev üstlenmiştik. Babam günde üç kere devriye çıkıp komşu evlerin kapı ve pencerelerini kontrol ediyor, annem komşuların akvaryumlarına yem atıp, çiçeklerine su veriyor, tatildekilerden aldığı telefon talimatlarına göre muslukları denetleyip, eksik kupon kalmasın diye herkesin gazetelerini günü gününe izliyordu... Komşuluğun hepten öldüğü bu zamanda böylesi emanetleşmelerin bile hoş bir anlamı var aslında. Ama bir yere kadar tabii. Yarbay emeklişi amcanın “Atilla Bey, hazır

evde kimse yokken, anahtarı size versek, şu bizim evi kalorifer böceklerine karşı iyice bi ilaçlasanız” demesi yüzsüzlükten öte manyaklık çerçevesinde değerdendirilmesi gereken bir hareketti. Ama kıramadım adamcağızı. Hatta biraz önce dediğim gibi, tuhaf bir şekilde çocukluğumun mahallelerini hatırlayıp, bu teklifi mahallemizin tonton yaşlı amcasının bir ricası olarak değerdendirerek hislendim...

Bu akşamüstü, Gümüşlük’te denize girmiş, üç deniz kıızıyla birlikte, Ege’yi kulaçlıyordum ki, annemin zorla ağzıma sokmaya çalıştığı yoğurt kaşığıyla kendime geldim. Yarbay emeklisi amcanın evinde, kalorifer böcekleriyle birlikte kendimi de zehirlemişim. Yoğurt pek lezzetli, sonradan “takındığım” serum pek hoştu. Çok keyifli bir tatil yapıyorum... Umarım sizinki de öyle geçiyordur...

Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Kamuoyu ve Yayın Araştırmaları Dairesi 762 veli üzerinde “Görsel Medyada Şiddetin Çocuklar Üzerindeki Etkileri” konulu bir anket yapmış... Sonuçları, esasen hepimizin bildiği şeyler.

Televizyonlardaki şiddet ağırlıklı programlar, çocukların ilgili programlardaki kahramanlarla özdeşleşerek, sözel ve fiziksel olarak saldırganlaşmalarına, konuşurken “bozuk” bir dil kullanmalarına neden oluyor. Araştırma sırasında veliler “Özellikle çizgi filmlerdeki şiddete son verilmeli” diye öncelikli bir öneride bulunmuşlar...

Niyeyse böyle “ciddi” mevzularda, kabak dönüp dolaşıp “çizgi” nin başına patlar. Güzel Türkçemizi bozan, karikatür ve çizgiroman balonlarıdır, şiddeti doğuran, cinselliği olumsuz yönde kışkırtan yine “çizgi” denilen o “fena” sanattır. Oysa, çizilen en yumuşak haliyle yaşamın kendisidir. Şimdi bir kısım veli diyecektir ki “Hadi kardeşim ordan, önce kendi halinde bir çocukken sonradan ninja ardından tır kamyonu olup hasmına lazer sıkabilen kahramanlar hayatın neresinde var?” Yok tabii sayın veli. Ancak, bu soru-

nun muhatabı çizerler değil nineler. Açık konuşalım sayın veli, siz hiç çocukken ninelerinizden, bi dudağı yerde bi dudağı gökte arap devlerin, yedi ağzından yedi türlü alev saçan yedi başlı ejderhaların bulunduğu masalları dinlemediniz mi? Kelle biriktiren kötü kalpli vezirler, zehirli elma üreticisi alçak kraliçeler... Bunlar masallarınızda yok muydu. Hadi bunları bırakalım, Hecüc ile Mecüc'ü, alev atan Ebabil Kuşlarını da mı biliyorsunuz. Şimdi bunları televizyon anlatıyor, siz de çocuğunuzu başınızdan savıp hayatın hakikatleriyle ilgili acayipliklerinizi yapmaya daha fazla zaman ayırabiliyorsunuz, yalansa “yalan” deyiniz sayın veli. İstirham ederim sinirlenmeyiniz, bakınız ben de sinirli bir insanım...

Esasen hepimiz sinirli insanlarız. Ben bayram tatili boyunca televizyonlardaki tüm haber programlarında, çeşitli konularda onlarca yumruklaşma izledim. Trabzonsporlu Ogün'e taraftarların yumruklu saldırısı, hızlı ve ağır çekimlerde, daire içine alınarak, falan ve filan yapılarak sayamadığım kadar gösterildi. Sinirli insanlar olduğumuzun bir göstergesi olarak, futbolcuların yalnızca dayak yiyen mağdurlar değil aynı zamanda dayak atabilen kişiler oldukları anımsansın amacıyla bu habere bağlı bir biçimde Fenerbahçeli Okocha'nın gazeteci yumruklaması da aynı sıklıkta ekrana geldi. Medyum Memiş'in yeni ve buna bağlı eski yumruklaşma gösterimini elliye kadar sayabildim, sonra vazgeçtim. Başkentin ortasına bomba gibi düşen altyazılı, masa yumruklayan general filmini buna bağlı olarak Sincan'da gazeteci yumruklayan “meczip” görüntülerini de hesaba katacak olursak, gerçekten de biz ülke olarak asabi insanlarız sayın veli.

Bu saydığım görüntüleri bir gün içinde, henüz çocukların yatmadığı saatlerde anlattığım sıklıkta izledim, fakat sağlıklı bir çocukluk geçirdiğim için ekrana uçan tekme at-

maktan kendimi alıkoymayı başardım.

İşte böyle sayın veli. Yurtdışından çeviri pedagoji kitaplarından arak bilgilerle uydurulan “Çızkıkı filim şiddet öğretiyo bisim çocuklarım” savı, bizim gibi asabi insanlardan oluşan bir cemiyette, en son ileri sürülecek savdır diye düşünüyorum. Belki de yanlış düşünüyorumdur. Ama vara yoğa “hislenip” belinden tabancasını çıkaran ayıların seken kurşunlarından korktuğum için, yerdeki mindere iyice sinerek yeğenimle birçok çizgifilm izledim ben. Inanınız sayın veli, hiçbirisinde cemiyetimizde hüküm süren şiddetin yüzde biri bile yoktu...

Karikatürist ve mizah yazarlarının sıkça maruz kaldıkları “muhabbetlerden” biri, “Şimdilerde size de iyi malzeme çıkıyodur haa” konulu “geyik”tir. Ülkede ne vakit “kritik günler” yaşansa, çevremizden birileri muhakkak bu cümleyi sarfeder.

Oysa, böylesi zamanlarda yapılan “kürsü komiklikleri” bir mizahçı tarafından kolay kolay aşılamayacak, eni konu usta işi eserler; “şok gelişmelerle” ortaya çıkan durum komikleri ise değme komedilere taş çıkartacak başyapıtlardır... Tersine, bu zamanlar, mizahçılar için mesleklerinin politikacılar tarafından gaspedildiği kötü günlerdir.

Bir görüşe göre de, “ortamlar iyiden iyiye sakatlandığı zaman” milletin sinirleri bozulur, anlamlı anlamsız her halta gülmeye başlar. Bu durumda malzemeye filan bakılmaksızın, herkes dokunsan makaraları koyverecek halde yarı deli bir kıvama geldiği için, mizahçıların “iş”i kolaylaşır. Oysa yurt sathında yükselen, inlemeyle karışık hastalıklı kahkahalar, sanatlarını icra edemeyen mizahçıların da sinirlerinin bozulmasından başka bir işe yaramaz.

Ne de olsa bunlar, keyifle okunup izlenmiş mizah yapıtlarından sonra yükselen ağız dolusu, sağlıklı, rahatlama kahkahaları değil; her an ağlamaya, kendini jiletlemeye veya köprü korkuluğuna tırmanma eylemine dönüşebilecek imdat çığlıklarıdır.

Özetle, dışarıdan “malzeme bolluğu” diye görünen günler, mizahçıların yaşadığı en kara günlerdir. Bir düşünsenize, siz saatlerce uğraşıp didinip kanaviçe gibi işleyerek, bir karikatür yapıyor, bir öykü, bir fıkra yazıyorsunuz. Oysa, daha baskıya bile girmeden, hayatın bizatihi kendisi, sizin “espri” diye yaptığınız şeyi fersah fersah aşan bir komiklikle katlayıp, zamanın çöplüğüne atıveriyor...

Enson, birlikte çıkardığımız *HBR Maymun* mizah dergisinde, arkadaşlarla haberleri izlerken gülme krizine tutulduğumuz zaman bu acı gerçeği bir kez daha anladım. Yaklaşık on yıldır her hafta çıkardığımız derginin bu sayısı, haber izlerken yakalandığımız amansız gülme dalgası yüzünden neredeyse baskıya yetişemiyordu. Her şey bültenin görüntülü özetleri sırasında spikerin, İdil Biret’i dinlemekte olan devlet erkânını gösterirken ilgili konserden “laik müzik” diye söz etmesiyle başladı. Vakit geçirmeden dergide kamplara ayrılıp karşılıklı espri atışlarına başladık. Bir arkadaşımız kendisinin tanıdığı dört karılı sofu bir çello sanatçısı olduğunu, dolayısıyla klasik batı müziğiyle uğraşan herkesin ille de “laik” olamayacağını ileri sürdü. Ardından başka bir arkadaş, semtlerindeki imam hatip lisesinde ders aralarında çalan melodili kapı zilinin Beethoven’ın dokuzuncu re minör senfonisinden “neşeye şarkı” adlı bölüm olduğu konusunda bir iddiada bulundu. Tabii bunlar, TV haberlerinin müziği kamplara ayıran “laik müzik” benzetmesi üzerine yapılmış kendi çapında esprilerdi. Ama spiker durmadı. Bu kez, “Fatih Erkoç’un söylediği Newyork Newyork şarkısına eşlik eden Refahlı Milletvekilleri kimdi, az son-

rağğ” diye bir anons yaptı. Nooluyordu, neydi yani, nasıldı, nerdeen nereyeydi ve içinde bulunduğumuz duruma ne gibi bir faydası vardı? Tüm bunların üstüne Ayna Grubu’nun paylaşılamayan şarkısıyla ilgili “siyasal tartışmalar” bindi... Gerçekten de grubun prodüktörü Doktor Erol Bey, “Tarihe bakılırsa niçün bu şarkıyı Garo Mafyan’ın düzenleyemeyeceği anlaşılacaktır” gibisinden bir laf etmiş olabilir miydi? “Eh yani”ydi, “Oha”ydı artık. Bütün bunları birileri kasten “komiklik olsun” diye mi yapıyorlardı.

Peki, hal böyleyken, fonda çalan cenaze marşı kimindi?

- Merhaba Corc gelsene... Avrupa ve Ortadoğu sorumlusu olarak söyler misin tanrı aşkına, Türkiye’de neler oluyor Corc? Neydi o kadının adı?

- Çiller...

- Herneyse... Bunlar, bizim standartlarımızda bir ülke olduklarını ileri sürerken, Türkiye’yi bu hale sokmaları mümkün mü? Güpegündüz gazeteler, televizyonlar basılıyor, çete kurmuş birileri, sözde, devlet adına cinayet işliyor... Sana soruyorum Corc.

- Valla ne biliyim Co. Yani, okumuş yazmış profesör insanlar bunlar.

- Meccup bir nedir Corc. Türkiye’de böyle bir ruh hastalığı mı var? Hayır bulaşıcı bişeyse bilelim. Klara yengen “Bu yaz Marmaris’e tatile gidelim” diyo... Tatil yapalım derken, bi de meccup hastalığı kapmıyalım oralarda.

- Yok abi yok, öyle bişey diil meccupluk. Yani, aşırı dinci delilere kısaca meccup deniliyo galiba. Ama bulaşıcı olmadığı kesin.

- Emin misin Corc. Bulaşıcı diilse son bir yıl içinde niye

bu kadar arttı bunların meczupları. Cumhurbaşkanı'nından baro başkanına, gazetecilere kadar meczupların saldırmadığı insan yok. Aşısı filan varsa yaptırıpta gidelim bari...

- Boşa telaşlanıyosun Co Abi. Klara Yengem ve sen müşterih olun. Türkler esasen son derece konuksever ve temiz insanlar. Birçoğu dindar ve muhafazakar, bi kaç meczup çıkıyo diye korkmamak lazım, her cemiyette oluyo o kadar. Mesela benim Alfred Dayım var o da katolik bi meczup. Geçen ay Nebraska'da, içki içiyo diye emekli bi astronota saldırıp yaraladı. Daha sonra Tanrı tarafından görevlendirildiğini iddia etti. Yani diyceem, oluyo böyle şeyler.

- Oluyo da ciddiye almak lazım Corc. Öööle Tanrı adına, devlet adına, önüne gelen birbirini öldürmeye başlarsa, üzülrüm ben o ülkeye... Yazık, çok da güzel çipura balığı yapıyolar orda. Tabiat desen bir harika. Safranbolu lokumu, Amigo fıstık...

- Aman be Co, bize ne, elin içişleri bizi mi gerdi?

- Öyle diyosun da Corc. Biz de kot pantolon satıyoruz o ülkeye.

- Orası öyle tabii. Ama ya pantolon diil de, bikini mayo, mini etek felan satıyo olsaydık? Hihihihii...

- Peki, meczubu anladım da, “enişte” diye de bi hastalık var orda galiba. İzlediğim kadarıyla Türkler pek şikayetçi bu enişte denilen şeyden.

- Sen ne yapıyosun Co abi yaa. Öyle olur olmaz yerde enişte lafını ağzına alma, yerin kulağı var. Vurdurtucan mı bizi. Valla bi duyan olur, insanın üstüne iki tane raporlu meczup yollayıverirler, soluğu hastanede alırsız... Öyle küt diye enişteden söz edilir mi uluorta.

- So what lan. So what...

- Bildiğin gibi diil abi. Her iş o adamda bitiyo diyolar. Yalnız hakkında ters bi laf duyarsa... Dediğim gibi, tosuncukları var, gelip oturduğun yeri kafana geçirip gidiyolar...

- Woww. He is a gangster? Meczip gangster?

- Neyse ne iŖte abi. Ben, Ŗey diyorum bu eniŖte mevzu-usunu kapatsak. Adamın kulağına gidiverir. Yani, ben daha gencim, di mi güzel abim. Sen burda rahatsın ama ben görevim gereği o ülkeye gidip geliyorum... Tom ve Sementa adında iki yavrum var. Bu eniŖtenin adamları, meczuplar bilmemneler üstüme gelir de bana bi Ŗey olursa o yavrulara kim bakar.

- Dis iz dı dađbaŖı mı kardeŖim orası?

- Valla bilemiycam Co. Ŗimdi, ne desem yalan olur.

Son gensoru teklifinin oylanması sırasında, vekillerimizin kürsü önünde bizi temsilen yarattıkları arbedeyi izlerken, milletçe güzel günlere yaklaştığımızı düşündüm. İçim tarifsiz bir sevinçle doldu... O mukaddes çatı altında oturum başkanına bardakla su atıp, söz konusu mukaddes çatıya çığköfte fırlatarak yapıştırdıkları için eleştirilen temsilcilerimiz, Türk ve dünya kamuoyu önünde, parlamenter demokrasiye yakışan bir ilerleme kaydettiler.

Dikkat ettiyseniz, son arbede, gerçekten de huzur ve sükun ortamından ziyade, windows ortamının bir habercisi gibiydi. Çünkü, ilk kez birbirlerine cep telefonu fırlattılar. Demek ki, temsilcilerimizin arasında yoğun bir iletişim isteği, bir araya gelemeseler bile, telefonda oturup konuşarak memleket sorunlarını çözme arzusu var. Rakip partinin mebusuna fırlatılan telefon, “Şimdi itiş kakış var, ortam müsait değil, sen sonra ara beni, telefonlaşalım, irtibatı kaybetmeyelim, meseleleri tartışıp, parlamenter demokrasi içinde çözümler bulalım, olur mu güzelim” mesajı taşıyor. Bu gerçekten sevindirici bir gelişme. Yoksa, adamların altın kab-

zalı tabancaları da var, hafazanallah, demokratik tartışma ve yöntemlerden yana kimseler olmasalar, tutup silah da çekebilirler. Ama dikkat ettiyseniz, birçoğunun eli beline gitmesine rağmen, hiçbir tanesi bu kabalığı yapmadı.

Şimdi, birtakım kötü düşünceli kimseler, madem “mecliste cep telefonu fırlatılıyor, yasama organımız kapsama alanı dışına çıkarılsın, kimse meclise cep telefonuyla girmesin” diyebilirler. Onlara göre, reklamdaki gibi, cep telefonları “bazı küçülme olaylarından” sorumlu tutulabilir. Hani bir televizyon reklamı var ya, cep telefonları yüzünden, bazı binalar küçülüyor, dolayısıyla içindekiler küçük düşüyor, onun gibi. Ama bu var olan iletişimi de yok etmekten başka bir şeye yaramayacaktır. Onun yerine cep telefonlarının taşıma ve bulundurma ruhsatlarıyla kontrol altına alınması veya ebadlarının herhangi bir yaralanmaya meydan vermeyecek şekilde değiştirilmesi düşünülebilir...

Babam hep, “millet neyse vekili de odur” der. Doğrusu yakından bir milletvekili görmedim ama, ben de kendisinin bu görüşüne katılırim. Çünkü bu dillerden düşmeyen parlamenter demokrasinin bir gereğidir. Daha meclise girmeden, parti kurultaylarında sandalyelerin uçuşup silahların sıkıldığı “demokratik unsurların” üyeleri, elbet meclis çatısı altına girince aynı davranışlarını sürdüreceklerdir. Bu durumu “at avrat silah” geleneğimize bağlayanlar veya demokrasimizin henüz genç olduğunu ve zaman içinde gelişeceğini söyleyenler var. Sevgili Çetin Altan Usta’nın meclis anılarını anlattığı *Ben Milletvekili İken* adlı kitaba baktığımızda arbedeci milletvekillerinin şimdiki partilerin bir sorunu olmadığı ortaya çıkıyor. Demokrasimiz gerçekten de uzun yıllar hep “genç kalmış”. Umarım, yıllar sonra ikide bir elleri bellerine giden, altın kabızlı lazer tabancası taşıyan, birbirleri hakkındaki suç fezlekelerini sümen altına “ışınlayan” milletvekillerimiz olmaz. Demokrasimiz de doğa yasaları gere-

gi ufaktan yaşlanıp olgunlaşmaya, hafif göbek salıp, kelleşmeye başlar. (Bizdeki demokrasinin “erkeğ” olduğu açık, o yüzden yaşlılığını kel ve göbekli olarak öngörüyoruz.)

Evet, biraz önce söylemiştim. Gerçekten de ben yakından milletvekili görmedim. Görürsem kendilerine artık birbirlerine cep telefonu atmaya başlamalarına sevindiğimi söyleyeceğim. Nasıl olsa bir ara bu aletin gerçekte nasıl kullanılması gerektiğini de çözeceklerdir. Çözmeleri gerekiyor. Çünkü aynı günkü gazetelerde “Görüntülü telefon teknolojisine geçmiş” çeşitli çevrelerden bahsediliyordu. Yani demem o ki, yaklaşık bir senedir çalışıyor, birbirinize fırlatmayı bırakın da biriniz bakın şu telefona. Alo?

“Biz bu filmi görmüştük”... Bu cümle yaşamımıza ne zaman girdi, ilk kez hangi politik yorumcu tarafından sarfedildi, tam olarak bilmiyorum. Ama şu bir gerçek ki, iletişim organlarında kullanıla kullanıla eprilmiş yorumlardan birisi. “Tarih tekerrürden ibarettir” cümlesinin Alaska Frigo ve Filmatik sponsorluğunda yeniden düzenlenmiş hali gibi bir şey. İşin içinde sinematografik bir tad, dolayısıyla görsel bir boyut olması itibariyle ilk kez televizyonda bir haber yorumu sırasında kullanılmış olabilir.

Esasen “bu lafı ilk kim etti” diye düşünmenin konumuzla pek de ilgisi yok. Nasıl olduysa bir şekilde yaşamımıza girmiş işte. Zaten insan haber ve yorum dilindeki klişelere kafayı takarsa, rahatlıkla ruh sağlığını yitirebilir.

Yani, bir düşünsenize, haber yorumlarında işittiğimiz “sokaktaki adam” bir kimdir? “Doğuya yakın batılı kaynaklar” nasıl bir insan güruhudur ve ne iş yaparlar? Aynı şekilde, “Saraya yakın çevreler, iyi haber alan kaynaklar” filan, bunlar bir izleyici tarafından derinlemesine düşünülmemesi gereken şeylerdir kanaatindeyim. Diyelim ki, bu tür lafla-

rın bir bölümünü kalkıp iletişim uzmanları bize açıkladı, yine de bu işin sonu yok. İyisi mi bu haber- yorum laflarını “her nerede yaşıyor ve yaşatılıyorsa” öylesine işitip, anlamına kafayı yormamak.

Elimde değil, ben “biz bu filmi görmüştük” yorumunu duyunca, kahkahalarla gülüyorum. Şimdi, beni ayıplayanlar olabilir. Çünkü, bu yorum genellikle asla çözölemeyen ciddi memleket meseleleri “aynı minval üzere” ardı arkasına cereyan etmeye başladığında kullanılır. Ama bu cümlelerin doğasında bir alışma duygusu barındırdığını da unutmamak gerekli. Çünkü insanın onlarca kez izlediği filme her seferinde aynı tepkiyi göstermeyeceği açıktır. Hatta daha da ileri giderek izleyicinin aynı filme artık tepki göstermeyeceğini bile ileri sürebiliriz. Oysa böyle bir durumda konusu kısaca “alışkanlık, tepkisizlik, olayın ciddiyetini farkedeme-me, kader gibi kabullenme” olan bir korku filmi vizyona girmiş demektir. Örnek olarak, bu yorumun sıkça kullanıldığı üniversite olaylarını gösterebiliriz. Devamındaki birçok acı olayın habercisi olduğu toplumsal deneyimlerimizle “sabit olduğu” halde üniversitelere yapılan saldırıları “aman işte canım, yine talebeler dalaşıyor” boyutuna indirgememiz, bu olayları dandikten koltuk çekişmelerinin arasında gözden kaybetmemiz, gerçekten de söz konusu “embesil izleyici” açmazının en belirgin örneğidir.

Böylesi acıklı bir tabloya gülmek ancak sinir bozukluğuyla açıklanabilir. Ama benim bir nedenim daha var. Şimdi sizlere, elimden geldiğince terbiyeli olmaya çalışarak, aynı filmi sürekli izlemenin sakıncalarına ilişkin bir anekdot anlatacağım. Altan Erbulak, birlikte çalışmak onuruna eriştiğim değerli ustalardan birisidir. Kendisiyle Tekin Aral yönetimindeki eski *Fırt* mizah dergisinde çalışmıştık. Altan Ağabey, genellikle derginin arka kapaklarını çiziyordu. Bir dergi gününde kendisini ziyarete gelen tiyatrocusu arkadaşıyla bir-

likte oturmuş biz çıraqlarıyla sohbet ediyordu. Bir ara Çetin Altan'ın, Erbulak Usta için yazdığı "kristal kadehlerde sallanan pırlanta zarlar gibi" kahkalarından birini atarak, yanındaki tiyatrocuyu arkadaşını işaret edip, "Arkadaşlar biliyor musunuz, bu adam, dünyanın, savaş uçağına mastürbasyon yapan ilk ve tek insanıdır" deyiverdi. Bizler, duyduklarımızın etkisiyle yerlere düşerek gülerken bu tuhaf olayı anlatmaya başladı.

Altan Ağabey ve yaşıtı tiyatrocuyu arkadaşları ilk gençlik yıllarında, Cihangir'de bir bekar evinde birlikte kalıyorlarmış. Birçok komik olaya sahne olan bu evde, bazı günlerde düzenledikleri "bekâr muhabbetleri" sırasında şeytana uyup arada bir izledikleri azıcık açıkçana erotik bir film varmış. Zamanın teknolojik olanakları içinde 8 mm'lik bir göstericiye takıp izledikleri bu film, esasen pek de öyle açık saçık bir film olmamasına rağmen, mizahçı ve oyuncu cinliğiyle aynı filmi her izlediklerinde "filmi dillendirip" hoşça vakit geçirmesini bilirlermiş. Altan Usta, filmi izlerken genellikle konuşup güлüştüklerini, ancak filmin bir yeri geldiğinde ev ahalisi ve konukların susup perdeye dikkat kesildiklerini, çünkü filmdeki yegâne açık sahnenin orası olduğunu söyleyip "gerisini O anlatsın" diyerek topu gençlik arkadaşına atmıştı. Şimdi ünlü bir tiyatro oyuncusu olan "savaş uçağı kurbanı", ağabeyimiz, mahçup bir edayla, evde kimse olmadığı bir sırada makinayı kurup filmi oynatmaya başladığını, perdedeki görüntülerle bir düş ve fantazi dünyasına dalmışken, kendisini filmin "en açık ve tahrik edici yegâne sahnesine" göre "ayarladığını" da belirtmeyi unutmamıştı. Sanırım gerisini anladınız, yüzlerce kez aynı filmi izlemenin verdiği alışkanlıkla kendisini ayarlayan ağabey, filmin "beklenen sahnesi"nde, pike yapan bir savaş uçağına bakarak belki de yaşamının en tuhaf fantazisini yaşamış. Çünkü Altan Erbulak, filmin o sahnesini keserek, yerine

dalışa geçmiş bir jetin görüntüleri montajlayıp arkadaşına unutamayacağı bir şaka yapmış...

Aynı filmleri izliyor olmanın rehavetine asla kapılmamak dileğiyle, hepinize uyanık seyirler ve mutlu pazarlar dilerim efendim...

Daha önce de birkaç kez oldu: parti yönetimleri, “çatal dilli” bazı milletvekillerinden “biraz gözden kaybolarak çenelerini tutmalarını” istediler. Böylece “bir kısım medyanın” yerli yersiz “saldırlarından” hatta Sayın Şevki Yılmaz’ın ileri sürdüğü “komplelerden” kurtulunmuş olacaktı. Bu gibi durumlarda, her partinin, hostes hırpalayan, silah çeken, mikrofön önünde kendini kaybedip ağzını bozan ve benzeri haşarılıkları olan vekilleri, genel merkezden gelen emre uydular. Partilerine zarar gelmesin diye, ortalıktan kaybolup, memleketlerinde, esnaf ziyaretleri, Cine-5’li kahvehane açılışı, belde mezarlığına zambak dikimi töreni gibi önemsiz işlerle vakit geçirerek “vukuatlarının” unutulmasını beklediler...

Aktif siyaset içinde, bu türden zorunlu gözden kayboluşlar, çene nadasları, parlamenter demokrasimizin sağlıklı işleyişinin yanı sıra, parlamenterlerimizin kişisel ruh sağlığına bakımından da faydalı aralardır.

Çünkü, aralıksız olarak, alkış kıyamet içinde kalabalıklarla karşı karşıya gelen insanların arada bir kalabalığın

“gazına gelip” tuhaf hareketlerde bulunması, olmaz türlü kelimeler etmesi kaçınılmazdır. Kısaca, kalabalıkların en “normal” insanları bile delirtmek üzere bir araya gelebildiği unutulmamalıdır. Yalnızca politikacılar değil “tırübünlere oynayan” o televoleden bu televoleye koşarken, uzayan dillerine basıp sahaya kapaklanan futbolcular, kalabalıkların ilgisini kaybetmemek için ne yapacağını bilemeyen şarkıcılar, aynı rahatsızlığın pençesinde kıvranıp duran talihsiz kimselerdir. Tabii, popülerlikle pek de ilgisi olmayan başka mesleklerde de peşinde özel kalabalığıyla dolaşıp “Türkiye seninle gurur duyuyor” nidaları arasında, sünnet düğünü, cenaze töreni ve hatta mahkeme salonlarında gezinen kimseler var. Bu konuya daha fazla girmeyeceğim, alkışlar arasında insanın üstüne ateş edip kafasını kırarırler. Sakatlanmış bir gazeteci olarak bu “gurur tablosundaki” yerimi almam beş on dakika bile sürmez. (Özür dilerim efendim, deminki satırlarda dilim sürçtü. Hakikaten de gurur duyuyoruz, bu vesileyle, muhterem şahsınızda, peşinizdeki kalabalığa, mensubu bulunduğunuz mafyaya saygılarımı sunar, alkışlarım.)

Çağlar boyunca çeşitli uygarlıklar, devletadamlarını “gaz veren kalabalıkların” şerrinden korumak için çeşitli yöntemler kullanmışlar. Örneğin “Padişahım çok yaşa” nidalarının arasında, padişah arada bir “Mağrur olma padişahım senden büyük Allah var!” ikazını da bir şekilde duyarmış. Benzer şekilde Eski Roma’da gösterişli törenler boyunca arada bir imparatorun kulağına eğilip “Bunların hepsi gelip geçici” demekle görevli bir köle bulunurmuş. İmparator, yalnızca bu işle görevli kölesi yanında bulunmadan, hiçbir zafer şölenine, hiçbir tezahürat kalabalığına katılmamış...

Aradan geçen zamanda değişen nedir, bilinmez ama şimdiki kalabalıkların çok daha acımasız olduğu bir gerçek. Omuzlarına aldıklarını, kürsü koyup yüksekçe bir yere çı-

kartuklarını delirtmeleri an meselesi. Hele hitabetten bitap düşmüş bazı hatipler ve kitleleri için durum çok daha vahim boyutlarda. Hitabet sırasınua, kendilerini tozutmamaları için uyarmakla görevli bir köle olsa bile, aniden köleye dönüp “Sen ne diyosun a pezevenk, beş dakika sus da iki laf konuşalım şurda!” diye kalabalıklarıyla bir olup köleye bile söylebilecek hale gelmişler. Ama herkes, kendi kalabalığını karşısına almış, birlikte yankılanırken, kölenin fısıltısına kulak vermeyi unutmamalı.

“Bunların hepsi gelip geçici...”

İlkokulda okurken, elişi dersinde, yıldızşehirliye Boğaz Köprüsü yaptığımı anımsıyorum. Esasen çorba yapımında kullanılan yıldız biçimindeki şehirliye üstüne köprü şekli çizili bir kartonun üzerine yapıştırıp boyamıştım. Elişi dersinde niye böyle bir ödev yaptığımı şimdi bile tam olarak anlayabilmiş değilim. Gerçi daha sonradan ortaokulda, ismi “Mukavva” olan başka bir derste de, sönmüş kibrit çöplerinden gemi, balon üstüne sarılmış tutkallı orlondan abajur gibi eserler vücuda getirmiş, yüksek notlar almıştım. Ama “Yıldızşehirliye Boğaz Köprüsü” konulu asamblaj çalışmam bende derin izler bırakmış, anlamlı bir yapıttır.

Söz konusu eserimden önce, yine elişi dersinde, yapışkan zemin üzerine çok küçük renkli kağıt parçalarını tutturmak suretiyle, sergilenmeye değer bulunan bir manzara kolajı yapmıştım. Ancak, okulun duvarında sergilenmekte olan çalışmam, ikinci gün, sinek yaptığı gerekçesiyle, hademe marifetiyle indirildi. Aslında bugün, postmodern anlayışla bakılsa, üzerine sinek üşüşen manzara kolajım, çok başka açıdan değerlendirilip, takdir toplayabilir ama o tarihlerde

anlaşılamamıştı. Manzarayı anlayan ve fakat üzerine hücum eden sineklere bir türlü anlam veremeyen okul arkadaşlarım beni epeyce kızdırmışlardı. Gerçi, kimseye söylemedim ama sineklerin anlamını ben çok iyi biliyordum. Çünkü, her zamanki gibi ödevimi son dakikaya bırakmış, gecenin bi vakti evdeki yapıştırıcı bitince, yerine halis çiçek balı kullanmıştım. Bana göre, kıvam ve yapıştırıcı özellik olarak aynen “uhu”ya benzeyen çiçek balı, ödevimi bitirmeme pekâlâ yardımcı olabilirdi. Sonradan eserimin sinek yapacağını bilemezdim.

Sineklerin beğenisini toplayan bu yapıtımın ardından, hemen her eliş dersinde arkadaşlarımın beni kızdırmaları, ders esnasında “Vızzz vızzz” sesleri çıkararak konsantrasyonumu bozmaları üzerine bu dersten soğumuştum. Allah-tan, sonraları ortaya çıkan bir başka eser, beni eliş derslerinde “Hedef çocuk” olmaktan kurtardı. Sınıfça şehriyeyle resim kapladığımız sırada, konu olarak devrin başbakanını seçen Hakkı adlı arkadaşım, yaptığı çalışmayla dikkati benim üzerimden dağıttı. Şehriyeden öyle acayip bir başbakan portresi yapıyordu ki, anlatılamaz. Esasen, öğretmenimiz, böylesi durumlarda yaratıcı hevesimizin kırılmaması için bizleri teşvik eder, yol gösteren yorumlarda bulunurdu. Hatta benim sinekli çalışmamı bile, anlayışla karşılamıştı. Fakat, bir devlet memuru sıfatıyla, amiri durumundaki başbakanın şehriye portresi üzerinde azami dikkat göstermesi gerektiğini düşünüyor olmalıydı ki, Hakkı’yı azarladı. “Yavrucuğum adamın burnundaki şehriyeleri düşürmüşsün, oradaki boşluk çok kötü gözüküyor” deyiverdi. Sonra sınıftan, “Burnunda sümük var gibi olmuş örtmenim” diye bir ses geldi. Öğretmen “Hanginiz sümük dedi bakiim” diye sordu fakat “sümük” diyeni bulamadı. Bu olaydan sonra gündem değişti, benim “sinekli manzara”nın yerini “Hakkı’nın sümüklü portresi” aldı. Ben de üzerimdeki kamuoyu baskı-

sından kurtularak sanatsal serüvenimde kendimi daha özgür hissetmeye başladım.

Siyasilere armağan olarak bakır tabak üzerinde, halıya dokunmuş, boncuktan, alçıdan, kendi portreleri verildiğinde, Hakkı'nın şehriyeden yapılmış sevimli ödevini anımsıyorum. Parti liderinin portresi seçmenleri için her zaman önemli olmuştur. Kurultay salonlarına asılan dev portreler (sonradan üstüne kurşun delikleri açıyorlar ama olsun) bunun “en büyük boyuttaki” göstergesidir. “Sümüklü” bile olsa, bir siyasi liderin en güzel portresi, seçmenleri tarafından el emeği, göz nuruyla yapılanı olmalı. Ama şimdilerde böyle görüntülere rastlamıyorum. Özellikle “bir kısım liderlere” gittikleri yerde ahali tarafından kuzu hediye etme modası var. Kimse oturup da onların portresini kendince yapmıyor. Belki de liderlerin hangi yüzlerini çizceklerini kestiremediklerindendir. Ya da yaptıkları portrenin üzerine sinek üşüşmesinden korkuyorlardır. Ama nedeni ne olursa olsun portre yerine kuzu vermek yanlış bir davranış diye düşünüyorum.

Hiç kurtlara kuzu emanet edilir mi hemşerim?

Geçtiğimiz hafta, “Köpeğin Senle Vantilatörü Paylaşmak İstemez Sıcakları”ndan biraz olsun kaçabilmek için, Safranbolu yakınlarındaki köyüme gittim. Aslında yakın sayılabilecek bir yer. İstanbul çıkışındaki viyadük tamiratlarında iki saat geçirdikten sonra toplam beş saatte orada olabiliyorsunuz. Viyadük seyri esnasında, öndeki kamyonun egzoz dumanını soluyup karoserindeki yazı ve resimleri inceleyerek hayatın anlamı üzerine düşündükten sonra, vardığınızda sizi milyonlarca ağaçtan oluşan yemyeşil bir deniz karşılıyor... Bu öyle bir deniz ki, kıyısında soluklandığınızda, vantilatörleri, cep telefonlarını, viyadüklerin alayını köpeğe bırakıp, yaşamınızın sonuna kadar o denizin gölgesinde kalmayı istiyorsunuz...

Şimdilerde dalları kiraz ve dut basmış. Albudak, Napolyon, Akkiraz, Demirkiraz... Vantilatör karşısında köpekle dalaşırken tadını unuttuğumuz, en hiperinden, hormon marketlerinin bile hiçbir “reyonunda” karşılaşamayacak türden bu kirazları görünce, esasen en sadık yarımizin karatoprak olduğu bir kez daha ortaya çıkıyor. Çünkü ağaçlar

tüm ululuklarıyla, sessiz sedasız dallarını omzunuza atıp, olan meyvalarını sizinle paylaşıyorlar. Sadık dostumuz köpeklerin vantilatör yüzünden bizimle hırlaşıyor hale gelmesi ise, klip estetiğinde bir reklam hoşluğundan öte, zooloji ve sosyoloji bilimlerinin alanına giren acıklı bir konu... Zehirli kıyma yerine split klimayla köpek kandıran modern itlaf ekipleri kurulacak mı; bunu elbette tarih gösterecektir.

Artık “önünden deniz geçen Mahmutpaşa” olarak anılan bazı sahil beldelerine dinlenmeye gitmekten vazgeçeli epey oluyor. Son kez gittiğimde bir kıyı lokantasında oturmakta olan kalabalığa, garsonun büyükçe bir tepsiyle, cep telefonunu şarz servisi yaptığını görmüştüm. Garson masadaki telefonları toplayıp lokantanın içindeki prize takıyor, pili dolup servis yapılacak kıvama gelenleri, denizin hemen yanındaki masaya geri getiriyordu. Komiklik olsun diye yazıyosam namerdim. Masada oturanlardan birinin garsona seslenip, “Şef, benim bi Erikson 338’im olucak” dediğini, garsonun da, “Doluyo abi, şimdi getiriyorum” diye yanıtladığını kulaklarımla duydum. Bendeniz, zenaatim gereği komiklik olsun diye, en fazla, cep telefonunun üstüne yoğurt ilave edebilirim. Ama ilave yoğurt bile olayın gerçeği yanında beyhude bir komiklik olarak kalır... Oralarda bu şekilde dinlendiklerini ileri süren insanların yanlarında cep telefonlarının yanı sıra vantilatör, köpek ve portatif viyadük ayağı götürdüklerinden eminim...

Arada bir, viyadüğün ortasındayken “Tamam artık, ben dayanamıycam galiba, bu yazı çıkartamam” düşüncesine kapıldığımda, viyadüğün sonunda, direksiyonu sözünü ettiğim yeşil denize kırıyorum. Ardımdan uluyan vantilatör köpeklerine aldırış etmeden, “arıza manzarasını” görünceye dek, öylece gidiyorum. Derken, yıkıntılar içindeki dumanlı klip görüntülerinin yerini, yemyeşil bir “arıza manzarası” alıyor. Sonra bir karaağaç gölgesi. Düşümde, vantilatör ar-

tık köpeğın. Köpek kısa zamanda 87 ekran bir televizyon da ediniyor, mutlu bir biçimde kuyruğunu sallıyor, tüylerini yalıyor, repo yapıyor, dört çeker kara bir jip almayı düşünüyor, çeşitli mekanların kapısındaki badigardları tanıyor, içeri rahatlıkla girebiliyor, en çok da bununla övünüyor...

Yeniden arızalanmak üzere geri döndüğümde, yine cehennem sıcaklığı... Köpek vantilatör başında hırlıyor. Üstelik bu sıcakta bir de “siyasi yelpaze” yere düşmüş. Yelpaze sabit, insanlar üstünde, o uçtan öbür uca koşuşup hesapta serinliyor...

Köşe yazarlığının şanıındandır, arada bir “Memlekette iyi şeyler de oluyor” konulu bir yazı yazılır. Eh, ben de 24 haftadır üzerinde artiz bir fotoğrafımın olduğu köşede yazı yazıyorum. Kendi çapımda 24 haftalık bir kıdeme sahibim. Artık geleneğe uyarak bir “nurlu ufuklar yazısı” patlatmanın zamanı geldi.

Gerçi daha önce 17 yıl boyunca mizah dergilerinde binlerce köşe yazısı yazdım, ama onlar “ciddi” şeyler değildi. Oysa 24 haftadır işin ciddi bir boyutu var.

Üzerinde Latif Demirci’nin çizdiği “mikili şekiller” bulunan yedi tane kitabımın hiçbirisini “içinde muhtemelen sulu zırtlak şeyler olduğu” gerekçesiyle okumayan babam bile, 24 haftadır köşe yazılarımı büyük bir ciddiyetle izliyor. Beni “karekatörcü” zannedip kız vermezler diye konu komşuya “Bizim oğlan mühendis, ITÜ’yü bitirdi” açıklamasında bulunan annem ise, bir komşumuza ilk kez benim için “gazetecidir kendisi” dedi. “*Gazete Pazar*’da köşe yazıyo”.

En önemlisi, bizim dergiyi hazırladığımız günlerde sabaha karşı eve dönerken asayiş çevirmeleri sırasında memur

beylerle yaşadığımız diyaloglarla ilgili değişim. Şöför mahalline yaklaşan memur “Evet genç, nerden dönüyoruz bakalım?” deyip kimlik istediğinde ben “Dergide çalışıyorum” diyerek yıllardır taşıdığım sarı basın kartını uzatıyordum. Memur bey, “Hangi gaste sizinkisi” dediğinde “Hıbr, Maymun” demek bir takım tuhaf jest ve mimiklere yol açıyor, memurun benden ayrıca nüfus kâğıdımı ve arabanın ruhsatını istemesine neden oluyordu. Şimdi ise *Gazete Pazar* diyerek, çeşitli gazetelerin 37 ekran televizyon kampanyalarıyla ilgili soruları yanıtlıyorum. Haa, bir keresinde de Fato’yu şahsen tanıyıp tanımadığımı sordular.

Evet, yazının başında “memlekette iyi şeyler de oluyor” konusunu işleyeceğimi söylemiştim. İşte bunlardan birisi, belki de en önemlisi “memleketteki köşe yazarı artışı”. Bunda şaşıracak bir şey yok esasen. Radyo diceyi, Televole sunucusu, dudak okuma uzmanı, küçük ve büyük boyda şarkıcı artışı olurken, ben gibi, edicek iki çift kelamı bulunan kimselerin köşe yazısı kaleme almaları fena bir şey değil. Bunlara işin rengi, tadı olarak bakmak lazım. Fekat, bizim “hokkabaz işi, komikçi” toplumsal teşhislerimiz bir yana, gerçekten işinin ehli, sosyolojik manada hakikaten mühim tesbitlerde bulunup, işaret eden köşe yazarlarımız da var. İşte bunlardan birisi, geçenlerde, *Öküz* dergisindeki köşe yazılarını kitap haline getirdi. Büyük sosyalbilim insanı, üstad Sosyolog Ecevit tarafından, *Biz toplum olarak...* adıyla yayınlanan bu kitaptan* birkaç köşe başlığı vereceğim. Gerisini okuyunuz, okutunuz, hakiki köşe yazısına doyunuz...

- Biz toplum olarak, bir köpek yavrusunun hafif nemli burnunda yaşama sevinciyle bütünleşebilecek miyiz, alabiliğimize?

- Biz toplum olarak, fikir dağarcığımızı ne zaman top-

(*) Sosyolog Ecevit, *Biz toplum olarak...*, Parantez Yayınları.

lumcu- gerçekçi bir çizgiye oturtabileceğiz?

- Biz toplum olarak, Barbaros Hayrettin- Küçük İbo- Kapalıçarşı üçgenindeki ilişkileri ortaya çıkarabilecek miyiz?
- Biz toplum olarak, bazı akrepleri ve kovaları, sırf yükselenleri yengeç diye hâkir görmeye devam edecek miyiz?
- Biz toplum olarak, ortama uyum çabalarının ağır sonuçlarına daha ne kadar katlanacağız?

Beş altı yıl önce, karlı bir kış gününde, benim de içine karıştığım 22 araçlık zincirleme otoyol kazası için, bir gazete birinci sayfadan “Türkiye’nin İlk Avrupai Kazası” diye manşet atmıştı. 22 araçtaki yaklaşık elli kişinin tipi altında canı burnuna gelmişken, ertesi günkü gazetede bu başlığı görünce, arabamın geriye kalan kısmıyla gidip o gazetenin binasına girme arzusuyla dolduğumu anımsıyorum. Cahillik işte. Başlığın altındaki derin sosyolojik saptamayı görememiş, “Dalga mı geçiyo lan bu adamlar bizimle” gibisinden sığ bir düşüncenin pençesine düşmüştüm. Oysa TEM henüz birkaç aydır trafiğe açılmış, tıpkı bir Sinsinati, ne bileyim, bir Jönev yahut bir Roma otobanı gibi ilk kez uzunca bir zincirleme kazaya sahne olmuştu...

Kaza sonrası “avrupailikleri” daha önce birkaç “mizah öyküsünde” yazdığım için burada değinip, tekrar sinirlerimi yıpratmıycam. Kısaca söylüyim; tam avrupai Aziz Nesin’lik olaylardı. (Kusura bakmayın, ben şimdi böyle bi laf ettim ama, ne de olsa bu “sosyal teşhis” işinde yeniyim. “Avrupai Aziz Nesin’lik” diye bir saptama saçma olabilir ta-

bii.) Herneyse, yine de şanslı sayılırım, avrupalı bir biçimde ölebilirdim. O vakit, siz her pazar benim değerli fikirlerimi bu köşede okuyamazdınız. Cemiyet için kimbilir ne büyük bir kayıp olurdu.

Sözünü ettiğim türden avrupailiklerin hepsi birinci sayfa manşetlerinden izlenemiyor tabii. Asıl telefata neden olan avrupalı değişimler üçüncü sayfalarda... Ilkbahar yağmurlarından sonra kır mantarı zehirlenmeleriyle, kömür sobası, mangal zehirlenmelerinin arasına ilk “şofben faciası” haberi girdiğinde “Avrupalı Zehirlenme” başlığı atılmış mıydı, ya da TV anteni düzeltirken damdan uçan ilk Türk insanı ne kadar avrupalı bir kazaya kurban gittiğinin farkında mıydı bilmiyorum. Ama üçüncü sayfadaki avrupailiklere her geçen gün bir yenisinin daha eklendiği kesin.

Gözünüzden kaçmış olabilir, geçen haftalarda ilk kez bagajındaki tüpgazla çalışan (Avrupalılar LPG diyor) bir ticari oto, kırmızı ışıktaki arkasından bir kamyonun çarmasıyla feci şekilde infilak etti. Hava yastığı (Airbag) faciası da ilk kez rastladığımız kazalardan biri. Cep telefonu ile uçak düşürme teşebbüsü ise, “faciaya ramak, akıllara seza” cinsinden bir başka olay. LPG, GSM filan gibi bu örgüt ismine benzeyen şeyler yüzünden birer ikişer “ölü ve fakat avrupalı” oluyoruz. Avrupa topluluğuna ölü olarak girmemiz hiç girmememizden daha mı iyidir, bu konuda bir sosyal teşhis koymak beni aşar. Böyle şeyler için köşe yazarlığında kıdem lazım.

Yeri gelmişken bir hususu daha tebarüz ettireyim. (Bu tebarüz lafını 32. Gün’de devletin çok üst düzey görevlilerinden defaatle duydum, hoşuma gitti. Anlamını pek bilmiyorum ama sırf yazıya bir ağırlık kazandırması bakımından kullanıyorum) Bu “avrupalı kazaların” hepsi illa ki bir faciaya gebe değil. Ufak olanları da var. Ben bir keresinde kemerimdeki çağrı cihazını Ankara-İstanbul karayolundaki

bir benzin istasyonunun, çok afedersiniz belasına düşürmek suretiyle ikinci bir avrupai kaza daha yapmıştım. Alaktan olay yerinde benden başka basın yoktu. Bir kamyon şöförüyle birlikte cihazı bulunduğu yerden çıkarttık.

Günün birinde hep beraber Mars'a gidebilmek temenni siyle, avrupai kazasız belasız günler dilerim.

Geçen hafta, benim de içine karıştığım, 22 araçlık, “Türkiye’nin ilk avrupai kazası”nı yazmıştım. Olayı, beş yıl sonra gazeteden, benim yazdığım yazıdan öğrenen annem paniğe kapıldı... Zira o sıralar millet telaşlanmasın diye o meş’um kazaya karıştığımı saklayıp, evdekilere “Platin meme yaptı, şarz dinamosunun da kömürü bitmiş, arabayı tamire verdim” diye yalan atmıştım. Keşke saklamaya devam etseymişim. Çünkü söz konusu panik tam beş yıl sonra aynı şiddetle yaşandı... Annem sağımı solumu kontrol edip “bi yerine bişey olmamıştı di mi evladım” dedi. Babam, it gibi bira içtiğimi, bundan beş yıl öncesi, olay anında da sarhoş olabileceğimi ileri sürdü. Kendisine kazanın gündüz vakti buzlanma yüzünden olduğunu, benim asla alkollü araç kullanmadığımı, bana açıkça iftira attığını söyledim. Cevaben, bi gece önce arkadaşlarla balkondaki mangal geyiğimizden artan bira şişelerini göstermesini ise genetik biliminin sırlarına bağladım. Deliliğimi ondan aldığım kesindi... O sırada, salak olduğundan sık sık kuşkulandığım bir kız arkadaşım ise, duruma çok üzüldüğünü söyleyip telefonda ağladı...

Yine ne varsa, bu manyak kentin robotluğundan korunup, henüz hız, zaman, hırs, kapma, öne geçme geyiklerine kapılmadan şu dünyadan göçüp gitmek üzere olan yaşlılarda var. Şu sıralar yazı bizimle birlikte geçirmekte olan anneannem, olayı büyük bir soğukkanlılıkla karşıladı. Hadisenin beş yıl önce cereyan ettiğine dikkat çekerek, anne ve babamın bi takım konuşmalarındaki saçmalığı açıkça ifade etti. Hazır, kendisinin ne hoş ve olgun bi insan olduğunu düşünmeye başlamışken, bana nazara, her türlü zincirleme kaza ya, belaya karşı kurşun dökmeye kalkışmasını da anlayışla karşıladım. Bir süre sonra evde bana dökülecek kurşun olmadığı ortaya çıktı. Önce, annemin kurşun olduğunu ileri sürdüğü bir boru parçasını demir testeresiyle kesip kesemeyeceğim soruldu. Bu sıcakta demir testeresiyle boru kesmenin, bana bir trafik kazasından daha çok zarar verebileceğini söyledim. Anneannem arabaya atlayıp beş dakkada bi kurşun alıp gelmemin daha mantıklı olacağını ifade ederek, yine, en azından anneme göre daha bilinçli bir insan olduğunu belli etti. “Fekat, bugün pazar ananecim, kurşuncu esnafı kapalıdır şimdi” diyerek yırtacağımı sandım. Olayların gelişimini konumuzla direk ilgisi olmadığından anlatmıycam. Ama komşudan fazla olta kurşunu isterkenki diyalogumuz, ilginç oldu mecburen. Komşu “naapıcan olta kurşununu” dedi. Kurşun dökünme işini açmak istemediğimden, “Hiç” dedim, “Anneannemle balığa çıkıcaz da...”

Kaderin tuhaf bir cilvesi olmalı, benim zincirleme kaza yazımın yayınlandığı pazar günü, yurdun çeşitli yerlerinde üç ayrı büyük trafik kazası oldu. Hatırlayacaksınız, bunlardan birisinde tam altı yolcu otobüsü birbirine girdi. Hatırlayacaksınız, diye lafın gelişi söyledim. Ama gerçekten araba kullanırken, iki hafta önceki o kazayı aklınızın bir köşesinde tutuyor musunuz? Yoksa bizimkiler gibi, işin içine anca bir yakınınız karıştığında beş yıl sonra filan mı dikka-

tinizi çekecek? Bana kalırsa televizyondaki görüntüler, Reha Muhtar'ın "Acı var mı, bu felaket nasıl oldu" gibisinden ısrarlı tekrarlarına rağmen uçup gidiyor. Ölen, sakat kalan, hep "başkaları".

Konuya ilişkin en acıklı gözlemim, kaza mahallinde bir süre yavaşlayan araçların, az sonra aynı dehşetengiz süratle birbirlerini tampon tampona izlemeleri. Sanki, bir kilometre geride olanlar saniyesinde unutuluyormuş gibi... Üstelik, bu slalomcu dehşet arabaları yalnızca "cahil gamyoncular, hız düşkünün gençler", filan değil. Bir gece önce, sofrada cıcıkla pilav yerken göz ucuyla haberleri izleyen, "aile babaları". Köprüdeki gişe kuyruklarında bir araba öne geçmek için olmaz türlü atraksiyonlar çeken sürücülere bir bakın isterseniz. Arabalarına, kır saçlarına, gözlüklerine dikkatle bir bakın. Hiçbirinin "cahil magandalar" gibi görünmediklerini farkedeceksiniz. Bu arada, dikiz aynasından kendinize de bakın tabii.

Böyle bir vahşetin içinde yalnız sürücü değil yazıcı olmak da zor. Daha başka şeyler yazmak varken, ikide bir buna kafa yorup, dikkat çekmek zorunda olunca insanın ruh sağlığı bozuluyor. Ama yapılacak başka bir şey yok gibi... Hani, kamyonların arkasında yazar ya "Kazancım bilek zoru Allahım sen koru" diye... Onun gibi...

Kazancım beyin zoru, Allahım sen aklımı koru...

Arada bir televizyon haberlerinde “Balonda dünya evine girdiler... Canlı yayında evlilik teklifi... Su altında alyans taktılar” gibisinden tuhaf izdivaç haberleri görünce annemin yüreği kalkar. Eh ana yüreği bu, biricik “entel evladının” hısım akrabayla bir salona doluşup kasap havası oynamak yerine böyle tuhaf bi herzeyle “yüzük takmasından” gizliden gizliye korkuyor elbette. Fekat, ben de az diilim, “Cemil Ipekçi’ye yavruağzı rengi saten paraşüt diktirticiim anne... Gelininle B-52 tipi bir ağır bombardıman uçağından paraşütle atlarken havada nikah kıyıcaz” deyip kadının sinirini hoplatıyorum. Bi keresinde de bana pek yakıştırdığı bir kız arkadaşım için, “Annecim, kendisiyle Atatürk Barajı’nın Derivasyon Tünelleri içinde nikah kıymayı düşünüyoruz. Arkadaşım da olumlu bakıyo bu işe” dedim. Bu lafımı ciddiye alan annem, sırf bana uyup derivasyon tüneline de nikah işine olumlu baktığına inandığı gelin adayından hemen soğudu. İkimizin de salak olduğunu, kazaen evlenirsek asla bir yuvanın sorumluluğunu taşıyamayacağımızı, hatta ilerde bir torunu olursa yavrucağın üstüne yanlışlıkla

basıp ezicek kadar eşek olduğumuzu ileri sürdü...

Artık yavaş yavaş yumuşamaya başladı ama, gözünü giderek bürüyen torun sevgisiyle “Lan, sen adam gibi bi kız bul da, nerde nikahlanırsanız nikahlanın” demeye başladı. Şimdilik, komparsitayla açılan bir salon düğününde, olası bir gelinin sarhoş dayısıyla pistte harmandalı oynamak ve “bizim masaya pasta limonata gelmedi” konulu kavgaları ayırmaktan yırtmış gibi görünüyorum. Ama iş fiiliyata döktüğünde, anne ve babamın biricik evlatlarının mürüveti için yukarıdaki tablonun gerçekleşmesine olan kudretleriyle saldıracaklarından da eminim...

Geçtiğimiz haftasonu Çırağan Sarayı’nda Beluga Havyarı, Maine istakozu, Chateau Laville Haut Brion şarabı, 14.Lui stili Paris sandalyesi ve Çinli kemancı Vanessa Mae eşliğinde gerçekleşen yaklaşık 2.5 Milyon Dolarlık düğün için hafta boyunca epey yazılıp çizildi. DİE istatistiklerine göre 9.5 milyon kişinin açlık sınırı atında yaşadığı ülkemizde kamu vicdanının böylesi tantanaları zor kaldıracığı açıkça ifade edildi. Yine hayat mizahı geçtiği için, bir mizah yazarı olarak benim bu düğünle ilgili söyleyecek bir şeyim yok. Ve fakat üzerinde resmim bulunan bir “köşe yazarı” olarak, duruma uygun, köşe dibi, bir final fıkrası biliyorum. İzninizle evlat mürüvetiyle kafayı bozup tozutan, varsıl yoksul tüm anne babalara ithafen nakledeyim...

Şöyle kalantordan bir adam, heybetli arabasını flaşörlerini yakarak ünlü bir şarküterinin önüne bırakıp, hızla dükkâna dalmış. O sırada kaldırımında dolaşan bir dilenci, gösterişli arabayı ve dükkâna giren sürücüyü görünce, çıkışta adamdan biraz para istemek üzere şarküterinin önünde beklemeye koyulmuş... Çulsuz dilenci, dükkânın çeşit çeşit mezelerle dolu vitrinine burnunu dayayıp beklerken, içerden az önce giren adamın sesi duyuluyormuş... “ Yarım kilo kuşgönü pastırma ver ordan, bizim damat pek sever... Şu

otlu peynir kalıbını da tart, bayılır bizim damat. Az bi kornişon turşuyla, Anzer Balı da alıcam damada ...” Adamın alışverişi sürdükçe dilenci yutkunmaktan bir hal olmuş... Derken, adam yine damadının çok sevdiğini söyleyerek iki kangal da sucuk alıp hesabı ödemiş... Dilenci, dükkân çıkışında adamın önünü kesip “Af buyur beyim” demiş, “istemedi alışverişine kulak misafiri oldum. Ne aldıysan hepsinin başında bizim damat pek sever dedin. Hiç böyle kayınpeder de görmedim, ayıptır sorması, ne yapar, hikmeti marifeti nedir senin şu damadın?” Adam dilenciye şöyle bir bakıp pişkin pişkin sırtarak, “Hiç” demiş. “Benim kızı beceriyo ya hergele”... Dilenci duyduklarına bozulup, sözünü esirgememiş...

“Be allahın adamı, sen bana şurdan çeyrek ekmeğe kaşar al, ben senin yedi sülaleni becereyim”

Bir erkek, hayatında üç kez, adam akıllı, eşek sudan gelinceye kadar dayak yermiş. Okul ve askerliktekileri saymıyoruz tabii. Burada söz konusu olan terbiye maksadıyla, “vurulan yerde gül biter” cinsinden savrulan tokat ve tek-meler değil. Şööle kafa göz patlatan türden dayak...

İlki, ergenlik zamanlarında. Hani şöyle oğlanın sesi çatal-
lanıp, burnu yassılaşıp, sakala bıyığa karışmaya başladığın-
da... Hiç el yumruğu yemediğinden, kendi yumruğunu de-
ğirmen taşı sanıp, yok yere sağa sola horozlanan delikanlı,
illa ki, bir “el yumruğu” yiyip otururmuş aşşağı. Bu böyle
yirmili otuzlu yaşlara kadar sürer, artık iş güç sahibi olan
adamımız, belindeki silahına, ekipten tanıdıklarına, ilişkile-
rine, akrabalarına felan güvenip “Bana bu alemlerde bişey
olmaz, sırtım yere gelmez” havalарına girmeye başlarmış.
Tam da bu sıralarda, ters birine çatıp yine fena halde dayak
yiyip otururmuş aşşağıya... Derken yıllar yılları kovalar, ar-
tık yaşlanan adamımız, yaşına hürmet gösterileceğı sanrısı-
na kapılıp, “Eh artık bu yaştan sonra kimse bana bişey yap-
maz “ havalарına girermiş. Ak saçlarının ardına sığınıp, olur

olmaz konuşmaya, ağzına geleni söyleyip, ona buna kılçık atmaya başlarmış. Taa ki, yine ters bir adam çıkıp da kendisine “Yettin artık sen dayı, bi sus be” diyerek yumruğu patlatıncaya kadar...

Esasen “Feodal süreçte Türk erkeğinin dayak yiyim evrelerine genel bakış” felan gibi ciddi bir adla gerçekten incelenmesi gereken bu konuyu sizlere üçüncü ağızdan aktarıyorum. Bu tezin sahibi araştırmacı bir mafya babası. Bana, karikatür yüzünden hapse düşen bir arkadaşım anlatmıştı. Arkadaşım o sıralarda “karikatür çizmenin cezasını” söz konusu araştırmacı mafya babasıyla aynı cezaevinde çekiyordu. Zaten “Azgelişmişlik sürecinde bir mizahçının başına gelenlere genel bakış” hepsinden daha acıklı bir serüvendir ama şimdi konumuz bu değil.

Bu araştırmayı fazla sorgulamak istemem. Zaten pek sorgulamaya da gelmez. Araştırma sahibi sakat bir insan. Allah bilir, vatan için çalışan çetelerle felan da ilişkisi vardır. Bu bakımdan tamamen bu araştırmadan bağımsız, dayakla ilgili birkaç laf etmek arzusundayım. Arz ederim efendim, Türkiye sizinle gurur duyuyor. İnanınız... Siz abide bir şahsiyetsiniz. Her bir tetikçinizin elini ayrı ayrı öpiim. Ekmek parası için yazıyoruz şurda... Kamu işi. Haber toplıycaz, yorum yapcaz, bi kaç komiklik bulucaz da eve ekmek götürücez işte.

Şimdi, “çok alttan aldın be adam” diyenleriniz olabilir. Ama ben de lafı oraya getiricem. Başka çaresi yok ki. Çünkü gazeteciler hiçbir kritere uymadan, her yaşta, her cinsiyette (Bkz. Işın Gürel) her zaman, herkesten dayak yiyebilen yegâne meslek grubu. Üstelik koruyup edenleri de yok. Herkes yediği dayakla kalıyor. Arada ölen olursa “Türkiye’nin ayıbı”, yok bi kaç kafa kırığıyla atlatabilirsen, bir sonraki odunun nerden kafana ineceğini kollamaya çalışarak işini yapmaya çalışıyorsun. Bar kapısı ayısı, fabrika ko-

ruması, amiri, memuru, her meslek grubu “bi de biz dövek la şu gastacılardan” deyip girişiyor. Naçizane araştırmalarıma göre şimdiye kadar gazeteci dövmemiş meslek grubu olarak, hallaçlar, nalbantlar ve astronotları tesbit edebildim.

Her neyse, yine araştırmacı mafya babası beyefendinin dayaağı ilişkin teorisine dönmek istiyorum. Çünkü eğer teori doğruysa ortayaş dayaağını

Macaristan’da burnuna yediğı tek yumrukla atlatan Başbakan Sayın Mesut Yılmaz’ı önümüzdeki yıllarda bir müessif hadise daha bekliyor. Maalesef teori böyle. Hem zaten, kendi kafasını duvara vurur gibi, gazetecisini döven, yazarını çizerini kilitleyen, ozanlarını otellerde kundaklayan bir cemiyette, başka türlüünü beklemek zor. Tabii “geçmiş olsun mesajı” yollamaktan başkaca bir şey yapmamakta devam edilirse.

Eğer böyle sürecekse, teoriye göre, Sayın Başbakan’a şimdiden ileride cereyan etmesini asla arzu etmediğim müessif hadiseyle alakalı olarak, geçmiş olsun dileklerimle birlikte infial hislerimi arz eder, sorumluların bir an evvel yakalanmak suretiyle adalet karşısına çıkarılmasını temenni ederim....

Vaktiyle de “Çim adam” modası vardı. Bu yarı canlı bibloyu, henüz çimi bitmemiş kel bir sâbiyken alıp, belli aralıklarla sulamak suretiyle büyütüyordunuz. Bir okurumun armağan etmesi üzerine bir ara ben de dergideki çalışma masamın üzerinde bu biblodan beslemiştim. Ziyaret edenler bilir; karikatürcü kısmısı, mizah dergilerindeki çalışma masalarının üzerinde başka türden yaratıklar da besler. Çünkü karikatür tonlamakta kullanılan çeşitli renklerdeki boyalı sular, aylarca unutuldukları kabın içinde tuhaf organizmaların serpilmesine yataklık eder.

Sanıyorum, benim çim adamı da o tuhaf ton suyu yaratıklarından biri yedi veya ben izin deyken biri adamımın kafasında tarla açmak amacıyla yangın çıkarttı. Sözün kısası sahip çıkamadım, dağ gibi çim adam bir iki haftada göçüp gitti. Açıkçası ölümünden kendimi sorumlu hissettim. Hatta bu zamansız kayıp hayata bakışımı değiştirdi. Ben patates büyüklüğündeki bir biblonun kafasındaki bir avuç çimi bile doğru dürüst büyütemezken tarımsal üreticinin hali niceydi? Fındık üreticisi o kadar fındığa nasıl bakıyordu? Yaş

ay yaprağı destekleme alımları bu yıl hangi tarihler arasında yapılacaktı? Mesleğim gereği biraz abartıyor olabilirim ama gerçekten de buna yakın şeyler düşündüm...

Şimdilerde bütün dünyayı bir “sanal yaratık çılgınlığı sarmış”. Bu “ılgınlık sarması” haber başlığını oldum olası sever, nerde görsem, altını dikkatle okurum. Tamagotchi adı verilen bu sanal yaratıklar insan ya da hayvan yavrusu formunda olabiliyorlarmış. Söz konusu minik programları bilgisayarınıza alıp, şefkat gösteriyormuşsunuz. Tıpkı bir gerçek bebek gibi acıkıp ağlayan, sahipleri ilgi göstermezse ölen bu sanal bebekler dünyada yaklaşık 25 milyon kişi tarafından besleniyormuş. Çeşitli dergi ve gazetelerin iddiasına göre bu çılgınlık bizim ülkeyi de sarmak üzereymiş.

Sarar da Allah için. Nasılsa bizim kimsesiz çocukları Şahpari Kaşıkçı’nın şefkatli kollarına emanet ettik. Boş durmamak için biz de bilgisayarda sanal bebek besleriz... Sanal alemlerde cami avlusu, karakol bahçesi var mıdır, tam bilmiyorum ama, benzer içerikteki dinsel web sayfalarına sanal bebeğini bırakıp kaçacak birçok vijdansız olduğuna da eminim. Bu bakımdan “ılgınlık sarınca” kapılacak olan hızlı tüketicileri şimdiden uyarıyorum: Bakabileceğiniz kadar sanal bebek alın.

Tamagotchi türünden sanal salaklıklar, hoş, eğlenceli şeyler de kafa karıştırıyor. Bilgisayarı sadece “atari” sananlar, “hamburger çocuklarıyla” yarı üşütük birkaç akademisyenin züppe oyuncakları gözüyle bakanlar, iyiden iyiye delleniyor. Arada, internet gibi dev bir bilgi iletişim ağı gürültüye gidiyor.

“Esasen bunca şeyin gürültüye gittiği yurdum coğrafyasında, bilgisayar bir ibibiklik olarak görülüp, arada kaynasa noolucak” diye de düşünülebilir tabii. Fekat, hükümet “İlraatın içinden” programında sekiz yıllık eğitim yasasını anlatırken, Sayın Başbakan uzun uzun internetin faziletlerin-

den sözetti. Eh tabii, eğitim dediğin öyle süresini sündürmekle bugünden yarına düzelecek bir şey değil. İnternette eğitimin her aşamasında olabildiğince yararlanmak zaten gerekli. Ama işin bir de “reel boyutu” var. Okur yazar oranının azlığından, cehaletin korkunç boyutlarından sıkça sözedildiği şu günlerde, adigeçen sanal ortamlara girip çıkmak parayla. Önceleri, internete giriş parasız telefon hatlarıyla sağlanabiliyorken, sonradan memleketçe bilgiye doyduğumuza kanaat getirilip bilgi otoyolunun başına da gişe kondu. Hadi ondan geçtik, neden hâla kitaptan KDV alınır? Geyik haber klişelerindeki gibi söylersek, “İğneden ipliğe” sekiz yıllık eğitime katkı zamları yapılırken, diğer eğitim ve kültür içerikli tüketimde neden indirim yapılmaz? Yani, biz şaka olsun diye söyledik ama, gerçekten de giderek toplumu sarıp kurumsallaşan bu cehalete karşı yalnızca eğitim süresini sündürerek mi karşı konulabileceği sanılıyor?

Şeytan diyo, 450 tane sanal bebek rehin al, kitaptan KDV kalkıncaya, diğer eğitim ve kültür içerikli tüketimde indirim yapılıncaya kadar, saat başı bi tanesini öldür.

Reel hayatta hepinize aydınlık günler dileğiyle...

Rahmetli ustam İsmet Çelik, bir tarihte, benim tembelliklerime kızdığı için dergideki köşemi kaldırmıştı. O gün boyunca, kendisine surat asmış, kızının matematik ödevini kasten yanlış çözmüş, espri bulmak için geceyarıları yaptığımız ikili paslaşmalar sırasında, sürekli ters cevaplar verip üstüste kötü espriler yaparak kendimce tavır koymuştum. Gecenin bir yarısı benim edepsizliklerimden sıkılıp “Ben senin derdini biliyorum arap çocuğu” dedi. “Köşeni kaldırdım diye böyle yapıyosun ama mecbur kaldık. Maalesef oraya üçüncü köprünün ayağı konucak”.

O tarihlerde üçüncü değil ama “ikinci köprünün ayağı nereye konucak, bağlantı yolları nereden geçicek” tartışmaları yapılıyordu. İsmet Usta “Köprüler tuzağı” teorisini idrak etmiş, ileri görüşlü bir adamdı. Şu anda yaşasaydı, eminim yine önden gidecek, yine gecenin bir yarısında kendisiyle “Dördüncü köprüden atlayan ilk adam” konulu bir geyik çeviriyor olacaktık.

Ben o zamanlar, günün birinde “Üçüncü Köprü mü, Tüp geçit mi” tartışmasında İsmet Abi’yi bir kez daha hatırlayıp,

hafiften kederleneceğimden habersiz, kendisini tembellik-
lerimle kızdırmakla meşguldüm. Şimdi biraz hüzünle ama
yine çırağına yakışan gizliden hergele bir gülüşle İsmet Çe-
lik'i sevgi ve rahmetle anıyorum. Çoğumuz gibi Oğuz Aral
Hoca tarafından ülke mizahına kazandırılan İsmet Usta, te-
kerrürlerden ibaret tarihimizde, yeniden yetişmesi güç usta
bir mizah yazarıydı...

Tüp geçit yerine üçüncü köprüyü yapmakta ısrar ederler
mi bilmiyorum. Her halı bilen bir köşe yazarı taklidi ve bir
mizahçıdan başka, epeyce ulaştırma ve kara trafiği okumuş
bir mühendis olarak konuya ilişkin bazı naçiz görüşlerim
var tabii. Fekat bi taraftan da sinir sahibi bi insanım. İyisi
mi siz benim konuyla ilgili fikirlerimden mahrum kalın,
ben de aynı konuları milyarıncı kez hatırlayıp -elimden
klavye paralamaktan başka bir şey gelmediği için- cinnet
geçirmiyim. Günün birinde çıraklarım tarafından kendini
kaybedip bilgisayar ekranına tüküren asabi bir insan olarak
anılmak istemiyorum.

Diyelim ki üçüncü köprüyü de bitirip dördüncüsü için
yer aramaya başladılar. Metresini mücevherata boğan son-
radan görme ayılar gibi İstanbul'a "dolma givin kalın ve kıl-
lı barnaklarıynan, bir inci gerdanlık daha" taktılar. İhale
fetbazları, bakanlıkların en loş odalarında sarsılmaz koltuk-
lar kapmış cinfikir bürokrat ve teknokratlar, düşlerinde
üçüncü köprüye asılmış dalgalanan dev portrelerini gören
politikacılar "hayırlı ve uğurlu olması temennisiyle" üçün-
cü gerdanlığı bitirdiler. Bir de bu köprünün hangi isimle
anılacağı meselesi var. Bu isim seçimi kimbilir ne şenlikli
olur. Gizliden ne fikirler, ne dünya görüşleri çarpışır. Ah,
ben böylesi durumlarda hep bir "görünmez adam" olup o
konuşmaları, o mümtaz simaların, birbirinden ciddi kulis
faaliyetlerini çaktırmadan izlemek isterim.

O isim kiminki olursa olsun pek de önemli değil aslında.

Nasıl olsa biz sıradan insanlar onu yalnızca “üçüncü köprü” olarak anarız. Hem bu kadar çok köprü olursa, hiçbiri sonsuza kadar aynı isimde kalmaz. İktidara gelince ilk iş, sokak, meydan, park isimlerini değiştirerek icraata başlayanlar, ileride nasıl olsa köprü isimlerine de el atacaktırlar.

Söylediğim gibi, ben de o köprüye sadece “üçüncü köprü” derim herhalde. Ama üzerinden her geçtiğimde yanımda görünmez bir adam olacağı kesin... Onunla İstanbul’un geriye kalanına bakıp, bir ustayla çırağının kimse tarafından duyulamayacak geyiklerini çeviririz.

Yalnızlık Aletleri

*Bir yüzük yaptım sana güvercin teleğinden,
Bir yüzük bükerek hoşçakal sözcüğünden.*

....
*Bir yüzük yaptım sana, bir yüzük ki,
Yıllardır dinmeyen ormanların gümbürtüsünden.*

Metin ALTIOK - Ormanların Gümbürtüsünden

Çocukken perilerin postanelerde yaşadıklarını sanırdım. Öyle, ufak posta kutularında, telefon kulübelerinde değil, bildiğimiz, gişesi felan olan postane binalarında işte. Uzunca bir süre bu fikrimi kimselere açıp onaylatmadım ama durumdan gayet emindim. Postanede periler vardı, onlar, Nazan'a havale yollayıp, çocuğu hasta etmişlerdi. Üstelik perilerin en kudretlisi, peri padişahı, Nazan'ın yemyeşil gözlerine âşık olup, onu daha bebekken, büyüyünce başka birisinin gelini olmasın diye nikahına almıştı... Böyleydi yani..:

Büyüklerin felçli Nazan bebek için, kimi zaman "Ateşlenip havale geçirdi, böyle kaldı" kimi zaman da, "Cin tuttu, peri padişahı nikahına aldı" diye açıklama yapmaları, ka-

famda böyle birleşmişti. Çünkü dedemin arada bir İstanbul'dan gelen havaleyi almak için postaneye gittiğini biliyordum. Demek ki havale işleri postaneden dönüyordu, perilerin üssü de oradaydı. Periler, pulların arkasını yalıyor, telefonu kulağına dayarsan sana ısılık çalıyorlardı. Bigün postacının üstüne kasten bir düve iriliğindeki köpeğimiz Tarkan'ı salıp adamcağızı dut ağacının tepesine kadar kovalattırdım. Postacıya yönelik bu menfur süikast girişimim sonunda, bendeki bu postacı ve postane nefretini gerekçeleriyle dedeme açıklamak zorunda kaldım. Kendisi gülüp, "Ööle değil len" dedi, "Nazan'ın havalesi başka bişey, postaneynen felan alakası yok... Hastalık o... Çok ateşi çıkıp beynini yakmış... Anladın mı?" Anlamadım tabi. Nasıydı yani beyni yanmış felan... "Periler mi yakmış şimdi?" diye sordum. Dedem peri konusuna bir açıklık getirmeksizin sert bir ses tonuyla "Hangisi anlatıyo sana böyle şeyleri anneannen mi, teyzen mi, deyiver bakalım bana" diye bağırdı. Anneannemi ve teyzemi dedemin olası hışmından korurken, benim gözümde henüz aklanmamış postacıyı harcamayı da ihmal etmedim, kesin konuştum: Postacı... Hepsini postacıdan duydum.

Teyzem, çeşitli zaman aralıklarıyla beni ayakta mutfak kapısının pervazına yaslayıp, pervaza, kurşunkalemle boyumun uzunluğunu belirten çizikler atıyordu. Nazan'la birlikte büyüyorduk. Nazan'ın annesi Emine Yenge, bazen durduk yere bana bakıp ağlamaya başlıyordu. Keşke Nazan da benim gibi bahçelerde koşup oynasaydı, keşke büyüyünce benim gelinim olsaydı... Oysa O yatağında öylece yatıyor, kimseleri görmüyor, duymuyor, yalnızca arasıra gelen perilere gülümseyip uzun uykulara dalıyordu... Ben, gizlice yastığına yanağımı koyup, baktığı yerleri gözetliyor, O'nun kimi zaman duvarda, bazen tavanda ya da yerde görüp gülümsediği perileri bulmaya çalışıyordum. Ama Nazan ben

gibi ağaçların cindoruğuna çıkıp dalından kiraz yiyemez, aya girip balık kovalayamazdı, ben de perileri göremedim... Grebilseydim, bi çift lafım vardı o perilere. Gidip padişahlarına sylesinlerdi. Annesi hep ağlıyor, babası derdinden tenekeyle rakı içip bahçelerin gölgesine, ısırgan otlarının arasına devriliyordu. Yeterdi artık. Bıraksındı Nazan'ı. Hem, büyüyünce O benim gelinim olucaktı... Bir keresinde tüm bunları kocaman bir kömür sobasına söyledim. Nazan oraya bakıp gülüyordu, periler sobanın oralarda bi yerde olmalıydılar...

Söylediklerim peri padişahının yüreğini yumuşattı galiba. Ertesi yıl Nazan, birkaç insanı tanımaya başladı sanki. Başucuna gidince onlara belli belirsiz gülümsüyordu. Bunlardan birisi bendim. Annesinden öğrendiğim gibi işaret parmağımı usulca burnuna dokundurup gülerek "Fındık burnlu kız, fındık burunlu kız" diyordum... O koca yeşil gözlerini açıp öyle bir gülüyordu ki... Artık iyiden iyiye inanıyordum, az kalmıştı, Nazan kalkıcak, byycek, benim burnu fındık gelinim olucaktı...

Ama bir yaz gecesini, bahçede, başucuna gittiğimde bana bakıp, önce yüzünü eķsitti, sonra katıla katıla ağlamaya başladı. Ne yapacağımı bilemedim, elimde tutsak bir ateşböceği, öylece kalakaldım.

O gece herkes bahelerdeydi. Köyün st yanındaki mağaradan kaynakayan su, yollardaki arklardan kıvrıla kıvrıla usulca herkesin bahçesine geliyor, hanımlar akşam serinliğinde bostan sularken beyler ardaklarda klbastı yapıp, mağaranın buz gibi suyuyla buğulanan bardaklardan rakı içiyorlardı. Annesi, akşamları ferahlasın diye Nazan'ı da bahçelere getirip ordaki bir kerevete yatırınıyordu. Esasen ben akşamları Nazan'a pek bulaşmaz, adamlar sofrasında oturup "laf dinlerdim". Ama bu kez farklıydı. Dayım eliyle bir ateşböceği yakalayıp, sigarasının jelatinine koyarak ba-

na “Çoban ampülü” yapıvermişti. Elimde, jelatin içinde yanıp sönen ateşböceğiyle bir süre dolaştıktan sonra onu götürüp Nazan’a göstermeye karar verdim. Daha görürgörme. ağlamaya başladı. Bir bana, bir elimdekine bakıp hıçkırıyor, gözlerini sımsıkı kapıyordu. Periler mi söyledi, ne oldu, nasıl akıl ettim, bilmiyorum; jelatini gevşetip, ateşböceğini gökyüzüne bıraktım. Ağlaması bıçak gibi kesildi. Bir süre gözleriyle ateş böceğini izledi, sonra bana baktı, “burnu fındık” dedim, güldü...

Eylüldü, bağbozumu zamanı... “Düğünlerde bu kadar çok ağlanılmaz ama” dedi teyzem. “Bu Nazan’ın düğünü işte...” Burnu fındık peri padişahına gelin gitti.

Yüzünde nefret dolu bir ifade var. Zaten kapısını tıklattığımda “gir” diye mi bağırdı “öl” diye mi tam olarak anlamadım. Olan sevimliliğimle “nasısın?” diyerek O’na doğru ilerledim. Uzandığı yatakta hafifçe toparlanırken “Nasıl görünüyorsun” dedi. “Uzun” dedim... “Daha ne kadar büyümeyi düşünüyorsun?”

Gelip yatağının ucuna oturdum. Bir süre sessizlik oldu. Daha sonra, ben gözlerimi bir süredir bakmakta olduğum tavandan indirip, “Bu tavan senin mi? Pek hoşmuş”. İşin içine gözlerini katmadan, öylesine güldü. “Eee” dedi... “Senin ablam mı yolladı?” Gülererek başımla evet işareti yaptım. “Ablan beni bu işi çözmekle görevlendirdi. Günlük elli dolar artı masraflar üzerinden anlaştık”.... Bu kez işin içinde gözleri de var, ne de güzel gülüyor.

O hıyar nası birisi acaba? Niye “hıyar” dedimse çocuğa. Ama bu doğal. Şu anda ben “kız tarafındayım”. Sema, bizim kızımız, fena âşık. Ablası Nilgün, benim teyze oğlum Fuat’la evli... “Bunları başka bişey abicim” dedi Nilgün. Mitsubishi Klima Kullanma Klavuzu’nu okumakta olan ko-

casını işaret ederek, “aşksa, biz de âşık olduk yani”. Fuat klima klavuzunda kaldığı yeri parmağıyla işaretleyip, “Yaa rahat bırak kızı be, üç ay sonra geçip gider her şey” dedi. Ne güzel, Fuat hayatı çözmüş, iki saate kalmaz klima kullanma klavuzunu da yutar, “iklim değişir, Akdeniz olur... Gülümsee”. Bende de böyle bir takıntı başgösterdi. Hayata Televole gibi yaklaşımaya başladım, düşüncelerime konuyla ilgili bir şarkı eşlik etmezse olmuyor. Zihnimden geçen şarkıya uygun olarak farkında olmadan gülümsemişim heralde. “Sen de gülüp durma orda anacım yaa” dedi Nilgün. “Kız, oğlanı unutucam diye uyuşturucuya felan dalarsa. Okuyoruz gastelerde, mafya eli yüzü düzgün oğlanları kızlara yem olarktan kullanıyo”. Nilgün, cümlesini bitirdikten sonra evin içinde tahta aramaya çıktı. Kupon ansiklopedileriyle dolu sunta üzerine ceviz kaplama kütüphaneye üç kez tıklayıp “Şeytan kulağına” dedi. Sonra bağırarak bir fısıltıyla ekledi “Evin her yerinde sarı sarı noktalar var. Kapı kolu, teyp kenarı, uzaktan kumandanın üstü... Her yere yapıştırmış. Kendinden yapışkanlı bööle yuvarlak yuvarlak minik sarı noktalar.” Ses tonunu iyice düşürüp “ben bi tanesini yuttum” dedi. “Gülme, gülme... Bi halt var ki, yapıştırıyo o sarı noktaları her yere. Bi tanesini yutuyim bakıyım dedim... Belki şeydir, uyuşturucu felan emdirilmiştir. Yuttum emdim...” Fuat kullanma klavuzundan başını kaldırmadan, karısının manyak olduğunu belirten bir el işareti yaptı. “Bunların hepsi sıcaklardan oluyo. Patlıcan Sıcakları. Hafif üşütöklere hiç iyi gelmez. Hayırlısıyla şu klima bi çalıssa...”

Şimdi, Sema’nın odasında, gözümü o sarı noktalardan birine dikmiş, öylece duruyorum. Sema, “Eeee?” dedi... “Anlatsana... unutursun... gelir geçer... kıl olur tüy eder, filan demiycek misin?” Gülererek sustum... Anlatsın diye beklemeye koyuldum. Teybine yapıştırdığı sarı noktalardan biri-

ni parmağıyla okşayıp, iç geçirdi. O sarı noktalar neydi ki? Bir onu anlatsa, ben gerisini sular seller gibi biliyordum. Yakıp yıkan, insanı önüne katıp, olmaz bilinmez “merdivensiz kör kuyuların” eşğine bırakıveren, sular seller gibi...

“Bişeyim kalmadı aslında” dedi, elleri, gözleri, her yeri gülerek. “Unutuyorum...” Masanın üstündeki kalın *Ceza Hukuku* kitabına usulca bir iki şaplak atıp, kasıntı bir edayla “kendimi derslerime verdim”... Gülüyoruz... “Bu kitap enteresan, dediklerine göre, birinin gözünü çıkarırsan dört yıl... Ama gözlüğünü alıp kaçarsan onbeş yıl cezası var”. Gülüşü yüzünde dondu... “Ya birisinin kalbini çıkarıp kaçarsan?” Sustu. “İşte onun hiçbir kitapta cezası yok... Sanki çok normal bişeymiş gibi... Sanki, acısı hemencecik geçip gidiyomuş gibi...”

Anlattı sonra... Anlatınca rahatlıyor muydu bilmiyorum. Rahat gibiydi ama. Yalnız bi ara, teybinde “Kızımız olacaktı” diye bir parça çalarken, gözleri doldu galiba. Ben de işaret parmağımı gözüne sokuyo gibi yapıp, “Hoop hoop ağlamak yok, çıkarıveririm gözünü, dört yıla yırtarım” diye espri yaptım. Susmadı. Bir süre sonra adı geçen şarkının kaset kapağında, şarkı sözlerine bakarken “Bu parçada klavyeyi Ender Töktökü diye bi adam çalmış, valla bak” diyerek kaset kapağındaki yazıyı gösterdim... Sinirleri yeterince yıpranmış olmalıydı, kahkahalarla gülmeye başladı. Tam o sırada, aniden sordum işte, “Bu sarı noktalar ne peki, niye onları her yere yapıştırıyosun?”

Önemli noktalarmış. Unutuşun ve hatırlayışın noktaları. O minik çıkartmaları gözünün gördüğü her yere yapıştırıyor, her gördüğünde derin bir nefes alıp “Bunların hepsi geçecek. Şimdi acıyor ama, geçecek. Bu ne ki beni yiksın. Kal-kar, doğrulur, hayata öyle bir patlatırım ki, bütün dekleri dolapları, kurnaz pusuları yıkılıp gider” diye içinden tekrarlıyormuş. Tadı mı? Hayır, yutulmuyor, haricen kullanılı-

yor, boktan anıların film gibi oynadığı satırlara yapıştırılıyormuş.

Klimatize edilmiş salon ortamında, Fuat, fırl fırl dönen elektrik saatine kuşkuyla bakarak klima yüzünden gelmesi olası elektrik faturasını düşünüyor, karısı ise merakla sarı noktaların sırrını bekliyordu. Kızcağızın noktalarını bulduğu yerde yutup, O'na deli muamelesi yapmasın diye, ister istemez Sema'nın küçük sırrını ablasına fısıldadım. Nilgün "Aman salak" dedi, "Bi seneye kalmaz bi başka hıyar için de mavilerini yapıştırır".

Çıkarken, Ender Töktökü'nün klavyeyle eşlik ettiği "Kızımız olacaktı" melodisi olanca hüznüyle dışarıya doğru dalgalanıyordu... Saatimin camına, Sema'nın, benim için zamana yapıştırdığı sarı noktaya baktım çaktırmadan.

Zaman akar, zaman geçer,
Zaman zindan içinde;
Biz mapusta gürül gürül yatardık
Yılan çıyan içinde.
Getirdiler ite kaka bir yiğit
Ayak çıplak
Ak bir mintan içinde
Zaman zaman içinde
Işık duman içinde
Ve râviyan-ahbar
Ve muhaddisân-ı rûzigar
Şöyle rivayet
Ve hikâyet ederler kim:
Beni âdem, zor bezirgân içinde
Vardı bir Balaban

Enver GÖKÇE - Yusuf ile Balaban

Sabah, gün mü ağarıyor, yoksa akşamüstüde, güneş henüz mü batmış; gökyüzünde anlaşılmaz bir mavi... Karlar

altındaki ovada, yüz türlü çam ağacının arasında ilerleyen bir trenin camından dışarı bakıyor Turan... Öylece bakıyor... Koridor boyunca, trenin soluk perdeleri rüzgârın koluna girip, eteklerini savurarak, uzun bir halaya karışmış dans ediyorlar... Turan, elini pencereden uzatıp akıp giden çamlara dokunuyor, elinin değdiği yerde oluşan küçük beyaz patlamaları hayranlıkla izliyor. Her patlamada yüzüne yağın kar tozları gözüne kaçıp ışığı yedi renge kırıyor... Mavi bir tünele giriyorlar sonra... Tünel çıkışında tren filan yok. Ama çamlar aynı hızda akmaya devam ediyor... Şimdi, belki de kendiliğinden süzülen bir kızağın üstünde Turan... Kızak yavaşlayıp dev bir çam ağacının dibinde duruyor. Orada, anlatılmaz güzellikteki esmer kız, hiç duyulmadık bir şarkı mırıldanıyor. Şarkısını bitirip, gülüyor. Elini Turan'a uzatıyor...

Son günlerde, kendisine ait olmayan bu rüyayı sık sık görüyordu Turan. Tabii, rüyaların sahibi olmazdı ama, bu rüyayı kelimesi kelimesine bir körden dinlemişti. İş gereği birlikte seyahat ettikleri Feridun adındaki bu doğuştan görmez arkadaşı, gerçekten böyle bir rüya görmüş olabilir miydi? Diyelim ki görmedi, bu kadar güzel anlatabilir miydi? Uzun süren seyahatler boyunca Feridun'la bu konuyu tartışmışlar, daha sonra Feridun'un bir önceki yaşamında film yönetmeni olduğuna karar vermişlerdi.

Görmezlerle sahil kasabalarını dolaşıp, yazlık sitelerde, kasaba meydanlarında konserler veriyorlardı. Ekibin tek göreni Turan, minibüs kir alıyor, gittikleri yerde konser için izin işlemlerini kovalıyor, konser zamanı jenaratörü, amfiyi kurup, müzik aletlerini görmez müzisyenlere hazırlıyordu. Doğrusu seviyordu bu işi Turan... Yok yere hapiste geçirdiği yılların, daha 19 yaşındayken kurbanı olduğu "Münferit işkence hadiselerinin" ardından, kasaba kasaba gezerek aradaki yaşanmamış zamanı kapatıdığını düşünüyordu. Bir ara,

dönüp okulunu bitirmeyi düşünmüş, kampuse artık neredeyse başka bir dilde konuşan bir kantin geyiği sürüsünün dadandığını görünce, oralardan fersah fersah kaçmaya karar vermişti... Hem, artık dört duvar arasında duramıyordu. Yoksa, babası olup bitenin kahrına dayanamayıp öldüğünde öylece boş kalan çiçekçi dükkânına dönmeyi de düşünmüştü... Dükkâna girince, cenazesini bile göremediği babasından kalan çay markalarına, kültablasındaki yırtık piyango biletine, çekmecede duran düzgünce kesilmiş gazete kuponlarına, solup gitmiş çiçeklere... Hepsine, hepsine gözünden tek damla yaş akıtıp iç geçirmeden dayanmayı becermişti. Ama dükkânın arkasındaki lavaboyu çevreleyen ışıksız küçük bölme... Orası üstüne üstüne gelmişti işte... Annesi, “yıkıverelim oğlum orayı, caminin helasına gidersin, dükkânın da lavobosu olmayıversin” demişti ama olmazdı.

Şimdi iyiydi ama... Çay bahçeleri, deniz kenarındaki yazlık siteler, kasaba festivalleri... Akıp giden yollarda, tren otobüs seyahatleri, yemyeşil mola yerleri, tavşan kanı çaylar, bazen müziğe eşlik eden birkaç bardak buzlu rakı. Gerçi arada bir “geliyorlardı”. Kendinden bile ufak lise öğrencilerini televizyonda, “gördükleri iddia olunan kötü muamele” nedeniyle yarı deli konuşurken görüp çok kötü oluyordu. Bir türlü yakalanamayan zebanilerin, tosuncukların scrüvenlerini elinde olmadan izliyor, gözünün önünde, kızılık sopalar, “Haydarlar” gözbağları, demir çubuklar uçuşuyordu... Böyle gecelerde kabuslarında içinden bir türlü çıkamadığı bir kutuda görüyordu kendini... Debelenip kalkmak istiyor, biri göğsüne, karnına, ayağıyla basıp “Gıprasma ulan... Hiç şansın yog oolumm, hiç şansın yog” diye bağıırıyordu... Zaten sırf bu düşleri görüp kalan aklını ziyan etmemek için, bir körün rüyalarını görmeye karar vermişti...

Birgün Zimzalabim... O bir sihirbazdı. Çay bahçelerinde, iskambil ve güvercinlerle tuhaf numaralar yapıyordu. Keçi

sakalı ve silindir şapkası vardı. Turan’la konser için kasaba yetkililerinden izin alma işlemleri sırasında tanıştılar. Zimzalabim, Sardunya Aile Çay Bahçesi’nde gösteriye çıkmak ve bu gösterinin afişlerini ilgili yerlere yapıştırmak için “harç ve rüsum paralarını” yatırıyordu. Fakat asistanı olarak çalışan kızının “herhangi bir zührevi hastalığı olmadığına dair belge” eksikti. Zimzalabim, yetkiliye önce boş avcunu gösterip, sonra tuhaf bir el hareketiyle avcunda beliren beşmilyon liralık banknotu havada salladı. Yetkili bir süre hayran hayran Zimzalabim’e bakıp, banknotu cebine koydu, sonra gerekli izni sihirbaza uzattı. Kendilerinin izin işini halleden Turan, bir koşu yetişip Zimzalabim’e “O beşmilyon hâlâ herifin cebinde mi, istesen geri alırsın ruhu bile duymaz di mi?” diye sordu. Yaşlı sihirbaz, “Şimdilik cebinde. Ama kasabadan ayrılırken bir teşekkür ziyaretine gideyim elbet” diyerek anlamlı anlamlı güldü. Böylelikle arkadaş oldular... Turanlar konser bitiminde Zimzalabim’e gittiler. Feridun’un cebinden güvercin çıkınca çok güldüler. Ertesi gece Zimzalabim bizimkilerin konserine geldi, istek üzerine Feridun O’na “Bir kızıl koncaya benzer dudağın, açılan son gülüsün sen bu bağın” adlı parçayı tek keman eşliğinde söyledi...

O gece Turan, Zimzalabim’e kutu işini açtı. Hani sihirbazlar asistanlarını bir kutuya sokuyorlardı, sonra asistan kayboluyordu. Nasıl oluyordu... Asistan kimseler görmeden çıkıp gidebilir miydi o kutudan... Zimzalabim rakısından bir fırt alıp, “meslek sırrı” diye böbürlendi. Sonradan Turan durmadan aynı soruyu sormaya başladığında Zimzalabim sinirlenip “Çok içti bu oğlan” diyerek masayı azarladı. Götürüp Turan’ın yüzünü yıkarlarken, Feridun Zimzalabim’e konuştu... “Sarhoşluktan değil üstad” dedi. “Arada bir kutuyla bozar O...” Sonra olup biteni, Turan’ın “kalan aklını ziyan etmekten korktuğu kabuslarını anlattı”. Zimzala-

bim'in yüreği yumuşadı, iten içe çocuğa kanı ısındı... Sonra sabaha kadar O'na kutular, dekler dolaplar, gizli bölmeler, aynalı optik oyunlar anlatıp şekiller çizdi. Gün doğarken, çocuğun donuk bakışları yüzünden aklına bir kurt düşürüp, uyumaya gitti.

O sabah, iskelede oynayan çocuklar, içine bir insanın sığabileceği büyüklükte tahta bir kutu, içinde birkaç bira şişesi buldular. Zimzalabim, Feridun'un gözlerindeki yaşı gremiyceğinden emin bir şekilde "Esasen, gizli ilimlerde olur böyle şeyler. Kutunun görünmeyen bir kapağı manevi aleme açılır. Kişi açıp gider o kapağı. Mesela Hindistan'da sepetten yılan çıkarırlar ve bunu pozitif ilim açıklayamaz" dedi. Feridun mendereğe vuran dalgaları dinledi. Zimzalabim de onun kara gözlüklerinin arkasını göremezdi nasılsa.

Önce koridorlarda dolaştım uzun uzun. Duvarda asılı olan “Koşma!” yazısına inat, sessizce koştum. Ethem Çalışkan’ın çizdiği Atatürk portrelerine baktım, *Sesimiz* duvar gazetesinde, “dolmakalemlerle çizgisiz dosya kâğıdına yazılmış” şiirleri okudum. Uzaklarda bir yerlerden gelen mandolin sesine kulak kabarttım... Ceplerimi karıştırıp, arkasına tükenmez kalem kapağı takılarak boyu uzatılmış, cüce kurşun kalemler aradım, düğme kadar, kararmış silgiler... Bir sınıfın kapısı önünden geçerken içerideki öğretmenin “Tahtayı dinle!” sesine tutunup kimselere görünmeden, “geç kâğıdı getirirken” sınıfa süzüldüm... Panoda asılı zaman şeridine baktım önce. İlkbahar, yaz, sonbahar, kış... Aynıydı işte, olduğu yerde akarak durup duruyordu...

Ben, ortalarda bi yerlerde oturuyordum. Elimde *Çizmeli Kedi* masal kitabı... Kedi niçün çizme giyer, olayı bir nedir tam olarak anlamıyordum ama, masal kitabını ezberliyordum. Kitabı ilk sayfasından açıp sonuna kadar aksaksız okuyomuş gibi yapıyordum. İşin gerçeğini bilmeyen sıra arkadaşlarım, benim okula gelmediğim halde hızla okuma

yazmayı sökmüş olmamı annemin öğretmen oluşuna bağlıyorlardı... Oysa annem beni kendi öğretmenlik yaptığı ilkokula kaydettirirken, her şeyi ancak kendi öğretmenimden öğrenebileceğimi, kendisinin evde ve okulda beni öğrenci olarak asla tanımayacağını söylemişti... Ben de kendisine “Beni tanımayanı ben hiç tanımam” cinsinden bi laf sarfedip anlaşılmamızı kendi dilimde onaylamıştım... Tam da o günlerde, ben defterime çeşitli yamuk şekiller çizip yazı alıştırmaları yaparak ev ödevimi tamamladıktan sonra, niyeyse evin damına çıkmış dolaşırken, bir inşaat kalasının üstündeki paslı çiviye bastım. Ama, bastım yani. Ööle bööle diil, topuğuma girmiş çividen kurtulmak için epey debelendiğimi anımsıyorum. Sonra uzun süre hastane hastane dolaşıp niyeyse o vakitler zor bulunan tetanos aşısından aradık. Sonunda, yaşamımdaki tüm yüzleri unutsam onunkini asla unutamayacağım hastabakıcı, kasap, marangoz karışımı bir adam, göbeğime adı geçen iğneyi zerketmek suretiyle beni günlerce ikibüklüm bıraktı... Tabii bu süre içerisinde okula gidemedim. Sınıf arkadaşlarımdan çok önemli bir bölümü okuma yazmayı çatır çatır sökmüştü... Sanki hemen okulu bitirip doktor mühendis olmuşlar gibi bir hisse kapılmıştım. Fekat, anlaşılmamız gereği anneme bu durumu açamıyor, konuyla ilgili hissiyatımdan habersiz salak bir komşumuzun hasta ziyaretinde bana “okursun” diye armağan ettiği *Çizmeli Kedi*’yi evirip çevirip resimlerinden masalı kestirmeye çalışıyordum... Sonraları beni ziyarete gelip gidenlere zorla kitabı okutmaya başladım. Bu o kadar sık tekrarlandı ki sonunda kitabı harfiyen ezberledim. Çivinin izleri ruh ve bedenimden silinip de yeniden okula başladığımda sınıfın en başarılı okur yazarlarının yanına kurulup itinayla yapraklarını açtığım *Çizmeli Kedi*’yi bi solukta okuyarak, annemle anlaşılmamızdan haberdar olan öğretmenim Arife Hanım dahil herkesi şaşırtmıştım... Öğretmenimin

“çizmesiz bir kediyi” bile asla okuyamadığımı anlaması uzun sürmedi tabii. Ama kimselere söylemedi. Ders çıkışlarında beni gizliden çalıştırıp, sınıfla aynı düzeye getirdi.

Topuğum... Yıllar önce çivinin battığı yer acıyor. Sınıfın kapısından doğru “tahtayı dinlemekten” vazgeçtim. Kulağım yine koridorda, Münir Ceyhan’ın hışırtılı plaklarından çocuk şarkıları duyuyorum... “Orda bir köy var uzakta” bu en bilineni... Oysa ben daha bir sürüsünü biliyorum. Okulun koridorlarında siyah önlüğümle “atom karınca” gibi koşuşurken hoparlörlerde bu plaklar çalıyordu. Yıllar sonra “Komiklik olsun için” o plakları annemle okul müdüründen istetip bi kasede kaydetmiştim. Dergide dinlerken en çok “Sokağa çıktım hapşu” ve “Dostum kibrit kutusu” adlı parçalara gülmüştük... Alt katta, “Müsammere salonu”nda yım şimdi... İkinci sınıfta felan, “ront” yapıyoruz... “Ben dağları, hem mor bağları aştım da sana geldim...” Dördüncü sınıfta, davul zurna, Antep’ten “Çebikli”yi oynuyoruz. Son sınıf. Aziz Nesin. *Toros Canavarı* kitabından Sakın Alma isimli öykü. İki perde. Abiniz baş rolde.

Aşı günlerinde ispiertolu pamuk kokusu, kitap kokusu, henüz açılmış kurşun kalem yongasının kokusu, suyu kesik tuvaletlerin musluklarından boruda kalan son suyu emerkenki pas ve kireç kokusu, kantinden yükselen sucuklu tost kokusu. Işıklar sonra... Öğleden sonraları, sınıfın camından süzülerek, geç yatmış çocukları kandırıp uykuya çağıran büyümlü ışıklar, geç saatlerde dev karpuzlardan koridorlara dolan sarı ampul ışıkları. “Alan var, alamayan var” boya kalemleri, türlü çeşitli kalem kutuları, beslenme çantaları, su mataraları...

Geri vitesle takmış bir tüp kamyonu, okul duvarından girip, benimki dahil herkesin çocukluğunu ezip geçiyor sandım. Kamyonların geri vites melodisi zannettiğim ses, dersin bittiğini belirten “zil” miş. Kâtibim çaldı, böğürdü, biri-

ni kestiler, bişey oldu, Münir Ceyhan'ı bıçakladılar... Üsküdar'a geri viteste gideriken koptu da bir hangırtı... Kâtibiniz, millieğitime ayrılan bütçeyle alınmış, tuhaf melodili, modern zille, "zaman şeridinde" daldığı yerden, on yaşından, fena halde uyandı.

Her sınıftan, yetmiş seksen tane, bir örnek "atom karınca" fırlayıp koridorlara doluştular... Delirmiş binlerce cüce gibi koşuyorlar. Annem... Otuz yılın sonunda, bugün okuldaki son dersini verdi. Sınıfın kapısında, dizini biraz aşan çocukların arasında, sanki yarı beline kadar dalgalı bir denizin ortasındaymış gibi duruyor. O çok sevdiği cücelerle uğraşırken artık sağlığı bozulmaya başladığı için, O'na başkısı yapıp zorla emeklilik dilekçesi verdirttik. Son dersinin ardından üzülp morali bozulmasın diye O'nu arabayla okuldan almaya geldim. "Hadi" diye birkaç işaret yaptım. Sonra birkaç tane daha... Ayrılamadılar ama...

Biliyordum, kolay ayrılamazlardı... O sırada bin okulda daha dalgalı düdüklü bin zil çalıyordu... Yurdun dört bir tarafındaki bu üniformasız saf ve iyi yürekli çetenin garip üyeleri... Soba kurumuyla yumurta akını karıştırıp kara tahta yapanlar, cücelerinden utanıp gizlice işporta tezgâhı açanlar, karın kestiği yolların sonunda gurbet çekenler, alemlerin en kahpe kurşunlarına gelenler... Onlar, hiçbirisi, kolay kolay cücelerinden ayrılamazlardı. Bin türlü hesabın, puşt tezgâhlarındaki milyon çeşit sırrın arasında, çocuklarla paylaştıkları çizmeli kedi sırrından başkaca değerli bir şeyleri yoktu...

*Ve kalır kahverengi saatler, hiç bilinmeyenler
Bir çağı gerdiğimiz, süresiz kanattığımız
Kalır elbette bunlar, daha fazla değil
Ve soğuk dünyamızda yanıtız kaldığımız
Sonra işte acılarımızı ancak toplarız
Şehirlerimizden ancak çıkarız. Boş sokaklarda
Evlerde, tezgâhlarda ve bütün olasılıklarda
Sorularımız ancak kalır, sıkıntılarımız....
Edip CANSEVER- Tragedyalar*

Masanın üstü, ufak içki şişeleriyle dolu... Her biri başka markalarda minik viskiler, aslının on kat küçüğü, ufağın ufağı rakılar, likörler... Hani süs eşyaları satan yerlerde, friişoplarda felan vitrinlerde durur ya, işte onlardan... Oturduk.. Dilo'nun kolleksiyonunu içicez... “Deli misin lan olm” dedim Dilo'ya... O gayet ciddi ama... Mangalı üflemeği kesti, “Niye deli olucakmışım be” dedi. Eliyle masanın üstündeki şişeleri gösterip pis pis güldü... “Ufak ufak içeriz işte”...

Ufak şişe eşantiyon rakılardan birini bardağı boşalttım. Sonra boş şişeyi serçe parmağıma takıp sallarken “Eee, boş

şişeleri naapıcaz, içine su doldurup yeniden büfeye mi koycaz” diye sordum... “Boşları eskiciye verip yerine mandal alıcam. Ama eskici bu ufak şişelere anca kâğıt mandalı verir heralde. Bi sürü ataşım olucak...” Gülüyo inek...

Dilo... Yıldızlı geyik arkadaşım benim. Demin mangalı tutuştururken yüzlerce minik kâğıt parçası yakıp uzun uzun ateşe baktı. Manyak bir hal var üstünde ama nedenini sormuyorum. Az içsin, anlatır nasılsa... Az sonra, pişen balıklardan birkaçını masaya getirip karşıma oturdu. Barbunlara bakıp, “Bu balık masadaki rakıya on numara büyük geliyo lan, lepistes felan pişirseydin bari” dedim. Dediklerimi anlamamış... “Hı” diye kafasını salladı. “yok bişey” dedim... Eh, ufaktan oluyo Dilo... Az önce yüzlerce minik şişeyi eliyle okey taşı karıştırıyomuş gibi dağıtıp aralarındaki son rakıyı buldu. Kapağını açıp, bir pet şişe dolusu suyun içine minik şişeyi bıraktı... Rakı beyaz harâelerle minik şişeden büyüğünün içine ağır ağır yayılıyor, Dilo, buzağı gözleriyle, şişenin içinde, görünmeyen minyatür bir şualtı trenine bakar gibi, öölece duruyor. Az daha dol bakalım Dilo Baba... Soona anlatırsın derdini.

Arada, Dilo’nun yelkenlerini geyik rüzgârlarının doldurmasını beklerken, epey sigara içtim herhalde. Boş pakedin dibini kurcalıyordum ki Dilo önüme markasını bilemediğim tuhaf bir sigara pakedi attı. Altın sarısı yıldızlı bir paket. Üstünde, beyaz lüle perukalı, lord, dük filan şeklinde bi abimizin resmi var. Anlaşılan sigara koleksiyonunu da götürücez... Yıllardır bi kenarda beklediği için iyiden iyiye kuruyan tütün boğazımı yaktı. Boğulucakmış gibi öksürürken “İçki koleksiyonun tamam da sigara koleksiyonunu biz içmiyelim oğlum, kanserle savaş derneğine bağışla” dedim. Öksürmekle gülmek arası tuhaf sesler çıkardı... Hazır herif reaksiyon halindeyken konuya girdim... “Eee, nedir olayımız abi, niçün bunca yıldır kollektirdiğin şeylere kötü

muamele yapıyoruz?” O bok sigaradan bi fırt daha çekip, öksürürken... “Öyle olm, öyle artık işte, demin de mangalda bilet kolleksiyonumu yaktım... Tam binaltıyüzoniki taneydiler...”

Oysa en çok bilet kolleksiyonunu severdi Dilo... Dünyanın dört bir tarafından güçlkle toplanmış, tren, gemi, metro, uçak, otobüs biletleri... Çocukluğundan beri, belki de asla çıkamayacağı uzak yolculukların biletlerini toplardı. Tanıdığı herkes ona bulduğu tuhaf biletleri getirirdi. Benim, dalga geçmek için, bir İzmir dönüşü kendisine armağan ettiğim “Lunapark Çarpışanoto Bileti”ni de saklamış mıydı acaba? Şimdi böyle geyik bir soru sorup Dilo’yu dağıtmak vardı ama olucak gibi diildi. Ciddi, sıkılıyordu Dilo.

Anlamıştım. Vakit geçirmeden asıl konuya girdim. “Oğlum, evlenirken, bi tek kelebek kolleksiyonunu yakman yeterliydi. Ne şimdi bu tripler. Fena mı beraber kaçarsınız burralardan... Manıyla gidersiniz uzak yollara”. Pis pis gülüp “Hee yaa, ööle yaparık” dedi.

“Bi tek sana mı geçiyo lan zaman, hangimiz ne kadar gidebildik ki, kim uzak trenlerin camlarından bakabildi? Burada ve böyle bitip gidicek işte...” Başıyla evet dedi. “Hehehe... Noolcaktı lan, Filipinli bi emekli astsubayın amatör dalgıç kızıyla okyanus kıyısında mı yaşıycaktınız. Hem, ben istemem ööle çekik gözlü yenge... Burcu Aplan güsel işte”... Burcu’nun adı geçince gözleri ışıldadı. Az toparlandı şimdi... “Kral çocuklardık ama” dedi. “Hâlâ öyleyiz lan, saçmalama işte salak” dedim. Kolleksiyondan üç nadide parçayı tek bardağa boşaltıp, yuttum, içtim, döktüm veya ööle bir şey işte...

Bi ara cep telefonundan Burcu’yla konuştuk. Dilo’yu bana emanet edip “çok içmeyin” dedi. Yarın erken kalkması gerekiyomuş. Kamyon tutup Modoko Mobilyacılar Sitesi’ne, “oturma odası” almaya gidiceklermiş. Telefonu kapadığım-

da Dilo başını masanın üzerine koyup sızmıştı... “ Üoop usta” diye dürttüm “Hadi kalk da yerine yat lan, bak yarın işiniz varmış, kamyon tutup Monako’ya gidicekmişsiniz” dedim... Başını masadan kaldırıp pis pis güldü...

Alkollü olduğu her halinden belli olan bir taksi şöförüyle, E-5 karayolunda, kamyonlar arası slalom yaparak eve dönüyorduk. Şöföre “Az yavaş be ustacım, acelemiz yok” dedim. Şöför “Ne farkedicek ki hocam” dedi, “ölü veya diri, bi şekilde gidicez işte cennete”... Doğruydum ya, ben Cennet Mahallesi’nde oturuyordum... İyi bir adamdım... Sarhoşlar iyi kalpli olurdu... İki tane iyi adamdık. Bir şekilde giderdik Cennet’e...

Şimdi daha yavaş gidiyoruz. Bana sigara uzatırken “Ne iyi, dünyadayken kapmışsın Cennet’ten mekânı” dedi. Cevap vermeyip de uyusam ben... Ayıp olur ama. Hem, yıllardır Küçükçekmece minibüslerinde döner bu Cennet geyiği. Muhabbet için fazla bir efor sarfetmem gerekmiyecek. Sigarayı yakarken “Adı öyle kalmış bizim mahallenin, esasen daha çok cehenneme benziyo” dedim. Uzunları yaktı... Çobançeşme Kavşağı’ndayız. Çeşmeye benzer bir şey zaten yok. Çobanı da bir AS 900 kamyon ezmiş olmalı. Üstüne gazete kâğıdı örtmüşlerdir, bir köşede yatıyodur şimdi öylece... Tekrar kısa huzmeli farları yaktı. Yine epey hızlı gidi-

yoruz... “Olsun yine de güzel ismi” dedi.

“Ben Horhor’da oturuyorum mesala”. Dikiz aynasından gülüyor muyum diye bana bakıyor. “Haa nasıl, komik isim di mi? Ama olsun, gene iyi sayılır. Maltepe’de Başbüyük diye bi semt var, iyi mi?” Arkamızdaki araba sellektör yapıyor. Şöför, benimle konuşmayı kesip, arkadaki aracın sürücüsüne homurdanmaya başladı: “Ne len ne? Nereye gidi cen, al geç!”... Kenara çekildik. 4X4 kocaman siyah bir jip hızla geçip gitti.

Şimdi bizim şöför de jipin arkasından sellektör yapıyor. “Şuna bak uçarak gidiyo” dedi... “Uç... Uç... Annen sana terlik pabuç alıcak, eşşoğleşşegin evladı!”

Jip gözden kayboldu... “Neydi o ööle abi, kapkara, ‘şeytanın arabası’ gibi... Şimdi çok var bu jiplerden yollarda. Gastede yazıyodu Susurlukçular’ın alayı bu kara jiplere biniyomuş. Çok para tabi... Ama dikkat et bak, sizin mahallede hiç yoktur bunlardan” dedi. Düşündüm, gerçekten de hiç görmemiştim... “Eee olur mu abi, ‘şeytanın arabası’ nası girsin Cennete?” Güldüm...

Oysa ben yıllarca Cennet’te bir şeytanın oturduğuna tanıklık etmişim. Yalnızca bir şeytan. O zamanlar her mahalleye bir şeytan düşüyordu. “Her mahallede bir milyoner” olacaktı. Üstelik bizim şeytan cennetin göbeğine, ilk apartmanını “Mal sahibi Cenab-ı Allah” diye dikmişti. İnşaatin önüne astığı tabelada aynen böyle yazıyordu. Bu tabelanın gazetede çıkan bir fotoğrafını yıllarca saklamışım. “Her yazarın anlattığı tek öykü vardır aslında.” Benimki de buydu... Mahalledeki şeytanının kurnaz belediyecilerle bir olup her biri hâlen “ruhsatsız” onlarca apartman dikişini izledim. Ağaçları kestirdiğine, insanları “karakola çektiirdiğine”, birer ikişer yok ettiği küçük evlerin öykülerine tanık oldum.

Geçenlerde gazetede Türkiye’nin “ölüm noktaları” ara-

sında Cennet Mahallesi de vardı. Karayollarındaki ölümlü trafik kazalarının en çok olduğu yaklaşık bin noktadan biri. Ben katilin kim olduğunu biliyordum. Yalnızca bu şirin beldenin sakinlerinden biri olarak değil, “trafikten bitirme vermiş bir mühendis” olarak da biliyordum. Şeytanın vaktiyle karayolu sınırına diktiği apartmanlar oraya asla bir “köprü-lü kavşak” yapmaya izin vermezdi. Alayını yıkmak gerekliydi... Pahalı olurdu...Çok insan ölürdü...

Ya, O... Yani bizim mahallenin şeytanı. Öldü mü, bilmiyorum... Gerçi, ben *Civciv Kutusu*’nu yazarken öldürdüm O’nu. Ama belki az önce uçarak giden “şeytan arabası” kara jipin içindeydi... Belediyecilerle rakı içmekten dönüyordu. Ölüm noktası... Kara jip orda bir kazaya uğrar mı peki? Bence geçip gitmiştir, çünkü o noktayı oraya koyan kendisi. Yerini çok iyi biliyor olmalı...

Ama şimdi... Biliyorum, *Civciv Kutusu* ne ki, çok daha acıklı öyküler anlatıyor zaman”. Üstelik, ben Şeytan’ın apartmanlarında gördüm, Sıdika’yı, Eray’ı, “mahalle arası ninjası, dövüş sanatçısı” Baturalp Dinçdarı’yı... Şeytan, bana cennetin öyküsünü bırakıp arabasına bindiği gibi başka yerleri haklamaya gitti. Ve ben... Bazen, bu öyküyü anlatırken yaşadığımı hissediyorum...

Gelmişiz... Şöför paraüstü verirken: “Bakma sen, güzel yerde oturuyosun gene” dedi... “Sadece adı için bile oturmaya değer... Horhor’dan iyidir”... Gülerek “heralde öyledir” diye yanıtladım. “Ama çok da farketmez... Çocukken herkes cennette oturur zaten...”

- Benim yalnız kalınca oynamak için bebeğim vardı. Yatırınca ağlıyordu. Üç tane de küçük plastik plağı vardı. İçindeki bi yere o plakları takıp bebeği dinliyodum.

- Nası yani, bebek üç ayrı şekilde ağlasın diye mi takılıyordu o plaklar...

- Ehe he:)). Yok canım. Ağlama fonksiyonu ayırıydı. O plaklar şarkı için. "Ar yu sliping, old mek danılds gat e farm"... Üçüncüyü unuttum şimdi.

- :))

'- Senin?

- Benim Nazlı Teyze diye canlı bi bakıcım vardı. Annemle babam işe giderken, yalnız kalınca evi köyü yakmıyım diye beni ona bırakıyolardı. Onla oynuyodum. Onun da üç tane plağı vardı.

- Hehe. :))....:))

- Ciddiyim... "Otur yerine... Tabaktaki bitcek... Akşama babana sööliycem...." Bütün gün bunları çalıyordu işte...

-.:))))).. Deli....

İki bira alıp Alp'lerin balkonuna geyiğe gittiğimde farkettim mevzuuyu. Adam bu sıcakta bilgisayar başından kalkmıyor, ben onların balkonda tek başıma oturup dururken, “bi dakka şimdi gelicem” deyip yine ortadan kayboluyordu.

Bana ayıp olmasın diye bi fırt çekip balkonda öksüz bıraktığı birasına epeyce baktıktan sonra, “gelmiyo bu lavuk nasolsa” deyip onunkini de içmeye karar verdim. Soona çakırkeyif olup aşşadan geçen bi köpeğin kafasına, niyeyse, çamaşır mandalı attım. Bi süre karşılıklı havlaştık... Bi ara da gökyüzüne bakıp Mars'ın nerede olduğunu kestirmeye çalıştım... Eh, bi yere kadardı ama, ayıptı yani. Olanca hışmımla içeri dalıp Alp'in kafasına dikildim.

“Eh... Olmuşsun artık oğlum sen” dedim. “Bilgisayar sana da yedirmiş kafayı, mükemmele yakın olmuşsun, tebrik ederim”... Gözünü bilgisayarın ekranından ayırmadan eliyle “bi saniye “ işareti yaptı... Pıtı pıtı pıtı bişeyler yazıp ekrana bakıyor... Bi ara, ekranda gördüklerine yüksek sesle gülüp tekrar klavyeye saldırdı. Atari felan oynuyo heralde diye düşünerek “Ne lan ne sırtarıyosun, bonus mu aldın?” dedim. Hatta “bonus eti yenmez, günahtır” diye kötü bi laf esprisi de yaptım... O böyle espirileri hiç kaçırmayıp aynı rezillikte bi başkasıyla misilleme yapmadan duramazdı. İp-lemeli bile... “Yine balkona çıkıp köpeğe havlasam daha iyi” diye düşünerek gidiyodum ki. Bana seslenip, “Gelsene hocam çok zevkli bişey, atari felan diil bu, sohbet programı... Hani Reyting Hamdi reklamlarda ‘ben de İnternette başka bi sevgili bulurum’ diyo ya işte ondan” dedi. Hayret uyandırıcı bir şekilde bilgisayar başını terk ederek yanıma gelerek, kolumdan tutup ekranı gösterdi. “Eskidenki telsiz geyikleri gibi” ...

Bi ara halk bandı telsiz modası varken Alp'le radyo karış-

tırıp telsiz konuşmalarını bulurduk. Hakikaten de kallavi geyik dönerdi ama. Gerçi yalnızca radyodan dinleyip, geyiğe katılamıyorduk ama, olsundu... Hele telsizi ekolu ses çıkartan “Arap Kadri” rumuzlu bi güzel abimis vardı ki... Evlere sitend ap bi adamdı. Gece yarısı davudi sesiyle Erkin baba’nın şarkısından bir dize bağırırdı “Suss, konuşuyor krallarrrr!”... Kral adamdı Arap Kadri, tanımadan severdik onu. Soonası hep “sap muhabbeti” ama... “Aloğ aloğ bayan arkadaş arıyorum, bayan arkadaşş” diye bağırان bir dere dolusu kurbağa gibi. Bütün gece aynı şey... Taa ki, gecenin bi vakti, Arap Kadri’nin ekolu sesi duyuluncaya kadar... “Susss konuşuyor krallarr” Kurbağaların alayı derenin derinliklerine dalıp kaybolur, Arap Kadri’nin canlı yayını başlardı.

“Bir ben miyim perişan, gecenin karanlığında, yosun tuttu gözlerim, yalnızlar rıhtımındaaa”. Az sarhoş olurdu Kadri, Erkin Baba’yı ezbere bilirdi...

“Hadi sana da rumuz takalım geyiğe buyur” dedi Alp. Şö-öle bi ekrana bakındım. Bu alemlerde rumuza “nikneym” deniliyor, “sweaebnü, Slasquei bilmemneman, bişeygirl” ki bin bilemediğim nikneymlerle tuhaf geyikler dönüyodu. Biri “Powerparty’e gelen var mı olm, beyaz giyilip gidiliyomuş” diyodu, öbürü “açıkhavada Fahir çıkıyo olm” diyodu, diğeri “Lan Manolya hakkat kız mısın olm sen, yoksa bizi mi yiyiyon” deyip bunu üstüste beş kere yazıyodu. “Ben girmiyim geyiğe şimdi” dedim Alp’e, “kavga çıkartırım orarlarda, zati reel hayat vurmuş, bi de sanal ortamlarda dayak yemiyim”. Gözleri ekranda, bi araba laf söyledi Alp... Sırf bööle diilmiş, ciddi mevzuular da dönüyomuş. Hem benim için gözlem neyin olurmuş. Baksaymışım bakalım, hayat nerelere gitmiş. Bi nevi öküzmüşüm. Zaten nerdeyse otuz yaşında bilgisayarla tanışmışım, onu da bi tek daktilo niyetine kullanıyomuşum, kil tabletlerinin üstüne yazsaymışım

ya. O bi internet programını bana beleşe yükleyip şifresini verirmiş, fatura kabarırsa, bira içiceeme bok içeymişim, bira parası bi işe yarasaymış...

Arap Kadri... Eh... Tabiiki benim nikneymim bu olucaktı. Sohbet kanalında bulunduğumu belirten yere adımlı yazıp bekledim... Soona başka kanallara geçtim. Bi kaç kişiye laf attım. Kimse benle konuşmadı. Derken, “Yalnız insaan, bir merdivendir hiçbir yeree ulaşmayan... Sürülür hep, yabancı diye çaldığı kapılardan” diye bi mesaj geldi... Ece’den.... Gerisini yazıp yolladım. Soona bi muhabbet Ece’yle... Önce yalnızlıktan... O, bütün bu bilgisayarlar telefonlara filan “Yalnızlık aletleri” dedi... Sonra birbirimize ilk yalnızlık aletlerimizi anlattık... Onunki üç plaklı bir sarı bebekmiş...

Bir hafta boyunca beynimin kıvrımlarında fink atan inatılmaz bir muhabbet yüzünden bilgisayar başında gözlerimi pörtlettim. Ece, sanki kafamdan geçenleri okuyor, bi tek bana oluyo sandığım bi sürü şeyi yaşayıp hissettiğini söyleyerek paylaşıyordu. Bu yalnızlık aletleri bi işe yarıyordu galba lan... Ama hakiki hayatta birisi beni böyle bilgisayar manyağı olarak görse kendimi bıçaklardım. En görmemesi gereken de Alp’ti. “Ne lan telefon hep meşgul çalıyo, internete sapladın hattı di mi inek” dediğinde, “Yok be, arıza var heralde” diye savuşturdum. Ve fakat olucak gibi diildi. Ece’ye tiineyçler kibin sarkıp, “bi yerde buluşsak artık kızım,” diyemezdim. Ama görmezsem olmazdı. Yani... Herneyse... Birgün, tüm cesaretimi toplayıp. “Eh artık şu aletleri çıkarsak aradan.” yazdım. “Görüşmemiz imkansız” yazdı. “Unutma bir yalnızlık aletini kullanıyorsun”... Ölucem sandım... Ömrüm boyunca bir kez daha bu kadar serii klavye kullanabileceğimi sanmıyorum... Kimbilir neler yazıp ne diller döküyordum....Sonra birden karşıdan mesaj geldi... Ekranda üstüste onlarca kez aynı yazı geçti, bilgisayarın bi tarafında ziller çalıyordu. “SUUUSSS, KONUŞUYOR KRAL-

LAAARRR!!!!” Bi daha bi daha... NASI YEDİN HÜLEAA·
AYYYN?

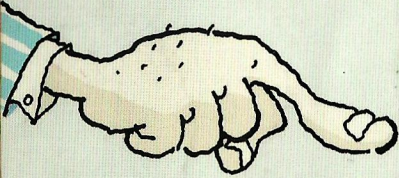
- Öldün mü lan ne susuyosun :)))

- Alp... Inek... Vakit varken bu mahalleyi terk et :(

- Kızma lan.. Erkin Baba’yı unutma... Şarkıdaki gibi, hani
var ya tutunamayanların marşı, “Hep tek başımızaaaa”....

...a

ma bir yaz gecesi, bahçede, başucuna gittiğimde bana bakıp, önce yüzünü ekşitti, sonra katıla katıla ağlamaya başladı. Ne yapacağımı bilemedim, elimde tutsak bir ateşböceği, öylece kalakaldım. O gece herkes bahçelerdeydi. Köyün üst yanındaki mağaradan kaynayan su, yollardaki arklardan kıvrıla kıvrıla usulca herkesin bahçesine geliyor, hanımlar akşam serinliğinde bostan sularken beyler

çardaklarda külbastı yapıp, mağaranın buz gibi suyuyla buğulanan bardaklardan rakı içiyorlardı. Annesi, akşamları ferahlasın diye Nazan'ı da bahçelere getirip ordaki bir kerevete yatırıyordu. Esasen ben akşamları Nazan'a pek bulaşmaz, adamlar sofrasında oturup "laf dinlerdim". Ama bu kez farklıydı. Dayım eliyle bir ateşböceği yakalayıp, sigarasının jelatinine koyarak bana "Çoban ampulü" yapıvermişti. Elimde, jelatin içinde yanıp sönen ateşböceğiyle bir süre dolaştıktan sonra, onu götürüp Nazan'a göstermeye karar verdim. Daha görürgörmez ağlamaya başladı. Bir bana, bir elimdekine bakıp hıçkırıyor, gözlerini sımsıkı kapıyordu. Periler mi söyledi, ne oldu, nasıl akıl ettim, bilmiyorum; jelatini gevşetip, ateşböceğini gökyüzüne bıraktım. Ağlaması bıçak gibi kesildi. Bir süre gözleriyle ateş böceğini izledi, sonra bana baktı, "burnu fındık" dedim, güldü...

İLETİŞİM 434

ÇAĞDAŞ TÜRKÇE
EDEBİYAT 62

ISBN 975-470-479-1

9 789754 704792